

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1973-1974.

19 DECEMBER 1973

VOORSTEL

van kaderwet betreffende de centra
voor maatschappelijk welzijn.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De centra voor maatschappelijk welzijn die door onderhavig wetsvoorstel ingesteld en georganiseerd worden, moeten de commissies van openbare onderstand vervangen en al hun goederen, rechten, lasten en verplichtingen overnemen.

Hierdoor wordt dus een fundamentele hervorming van de openbare onderstandsregeling voorgesteld.

Men weet dat de huidige organieke wet dateert van 10 maart 1925.

Sedertdien greep in België een aanzienlijke evolutie plaats op het vlak van het maatschappelijk dienstbetoon.

Dit verklaart waarom sommige bepalingen van de wet van 10 maart 1925, die destijds zeer vooruitstrevende opvattingen vertolkten, niet langer aangepast zijn aan de hedendaagse noodwendigheden.

Het komt er dus op aan in de eerste plaats het oude concept van bijstand fundamenteel te herzien om het aan te passen aan de moderne technieken van het sociaal dienstbetoon.

Niemand zal ontkennen dat de opvatting van de bijstand nog steeds één uitvloeisel is van de principes van het jaar V en meer bepaald een paternalistische vorm van hulpverlening is.

Bovendien moet men erkennen dat de wet van 1925 ontoereikende resultaten heeft opgeleverd, mede omdat de mogelijkheden die ze bood niet volledig werden aangewend.

Het volledig aanwenden van alle hulpmiddelen van de huidige wetgeving is ten andere fundamenteel onmogelijk binnen het strikte kader van de gemeentelijke organisatie van dit land. Hoewel de wet van 1925 wel degelijk in de oprichting van intercommunale onderstandscommissies voorziet, kwam in feite geen enkele intercommunale met een algemeen doel tot stand. Enkel enige zeldzame intercommunales met een bijzonder doel werden ingesteld.

Vandaag volstaat het niet langer de leemten en tekortkomingen van de oude bepalingen te verhelpen: het is onontbeerlijk geworden een volledige omwerking van de wetgeving tot stand te brengen.

Chambre des Représentants

SESSION 1973-1974.

19 DÉCEMBRE 1973

PROPOSITION

de loi organique
des centres d'aide sociale.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les centres d'aide sociale, que la présente proposition institue et organise, doivent remplacer les commissions d'assistance publique et succéder à tous leurs biens, droits, charges et obligations.

C'est donc une réforme fondamentale du régime de l'assistance publique qui est proposée.

On sait que la loi organique actuelle en cette matière date du 10 mars 1925.

Depuis lors, la Belgique a connu une évolution considérable dans le domaine du service social.

Ceci explique que certaines dispositions de la loi du 10 mars 1925, qui constituaient pour l'époque des conceptions d'avant-garde, soient devenues inadaptées aux exigences actuelles.

Il importe donc de revoir en premier lieu et fondamentalement le vieux concept d'assistance pour l'adapter aux techniques modernes du service social.

Nul ne niera que la conception de l'assistance est toujours une résultante des principes de l'an V et plus spécialement une forme paternaliste du secours.

De surcroît, il faut reconnaître que la loi de 1925 a donné des résultats insuffisants, notamment parce que les possibilités qu'elle offrait n'ont pas été complètement exploitées.

L'utilisation complète de toutes les ressources de la législation actuelle est d'ailleurs fondamentalement impossible dans le cadre strict de l'organisation communale de ce pays. La loi de 1925 prévoit bien la création de commissions intercommunales d'assistance, mais en fait aucune intercommunale à but général n'a vu le jour. Seules, quelques rares intercommunales à but spécial ont été créées.

Aujourd'hui, il ne suffit plus de remédier aux carences et aux défauts des dispositions anciennes; il est indispensable de procéder à une refonte complète de la législation.

De ervaring heeft uitgewezen dat om voortaan een snelle, humane, doeltreffende en economische bijstand te verzekeren, de voornaamste principes van de tot stand te brengen hervorming de volgende dienen te zijn :

1. De commissies van openbare onderstand moeten de plaats ruimen voor openbare diensten voor maatschappelijk welzijn. Uit de noodzaak een nieuwe benaming aan die instellingen te geven, dient afgeleid dat de gedachte aan « bijstand » moet gebannen worden. De nadruk moet gelegd worden op de sociale hoedanigheden van de commissies die de essentie zelf vormen van hun taken. Het komt ons voor dat de benaming « centrum voor maatschappelijk welzijn » in overeenstemming is met het nagestreefde doel.

2. In de huidige opvatting van het sociaal dienstbetoon lijkt het dringend nodig het maatschappelijk welzijn te regionaliseren.

Het is duidelijk dat de kleine commissies van openbare onderstand niet over voldoende inkomsten beschikken om gekwalificeerd personeel, zoals ondermeer maatschappelijke assistenten, aan te werven. Deze bekwaming is evenwel onontbeerlijk opdat de opdracht die aan deze toekomstige diensten zal toevertrouwd worden, met het gewenste sociaal en menselijk begrip zou vervuld worden.

Het onbetwistbaar voordeel van de nieuwe structuur van de centra voor maatschappelijk welzijn bestaat erin de aanwerving mogelijk te maken van gekwalificeerd administratief en sociaal personeel.

Het lijkt aangewezen te zijn entiteiten van 30 000 inwoners te voorzien.

Afwijkingen moeten kunnen overwogen worden, toe te staan door de Koning na grondig onderzoek van elk verzoek ter zake en na beraadslaging door de Ministerraad.

3. Om het sociaal dienstbetoon gemakkelijk en snel ter beschikking te stellen van de personen die erom verzoeken, dient naar oplossingen uitgekeken die eigen zijn aan elk gewest. Het bestaan in elke gemeente van een opvangpunt zal evenwel onontbeerlijk zijn om de contacten met de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn mogelijk te maken en te vergemakkelijken.

4. De opdracht van de centra voor maatschappelijk welzijn is zeer ruim opgevat. Ze omvat niet alleen de huidige bevoegdheden van de commissies van openbare onderstand, maar moet tevens andere types van diensten bestrijken, die onze bevolking er terecht mag van verwachten. Hierbij wordt voornamelijk gedacht aan de gevarieerde rol die het centrum voor maatschappelijk welzijn zal te vervullen hebben op het stuk van de preventieve maatregelen op medisch, sanitair en sociaal vlak.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn zal in feite een waarachtig medisch-sociaal centrum moeten zijn. Het zal zich belasten met de organisatie van een aangepaste sociale dienst, gebaseerd op de meest moderne technieken zoals het « social casework » en de begeleiding.

Om deze aktie mogelijk te maken zullen de diensten centra dienen op te richten die een eigenlijke sociale dienst omvatten, maar ook diensten voor gezinshulp, voor bejaardenhulp, centra voor dienstverlening aan bejaarden, centra voor gezinsraadpleging enz.

In nauwe samenwerking met deze verschillende interne diensten zullen zij zich inlaten met preventieve geneeskunde.

Tot hiertoe kent ons land nog geen enkele instelling die er wettelijk toe gehouden is de evengenoemde diensten op te richten.

Het is bijgevolg niet mogelijk de planning waaraan wij zo'n behoefte hebben op te stellen en vooral ze in werkelijkheid om te zetten.

L'expérience a prouvé que pour assurer désormais une assistance rapide, humaine, efficace et économique, les axes principaux de la réforme à réaliser doivent être les suivants :

1. Les commissions d'assistance publique doivent céder la place à des centres d'aide sociale. S'il est nécessaire de présenter une nouvelle dénomination, il en découle que l'idée d'« assistance » doit être bannie. L'accent doit être mis sur les qualités sociales des commissions, essence même de leurs missions. Il semble que la dénomination « centre d'aide sociale » corresponde bien à l'objectif poursuivi.

2. Dans la conception actuelle du service social, il apparaît urgent de régionaliser l'aide sociale.

Il est évident que les petites commissions d'assistance publique ne disposent pas de ressources suffisantes pour engager un personnel qualifié, en l'occurrence des assistants sociaux notamment. Cette qualification est cependant indispensable pour que la mission que l'on confiera à ces futurs services soit remplie avec le caractère social et humain souhaité.

L'avantage certain que représente la nouvelle structure des centres d'aide sociale est de permettre le recrutement d'un personnel administratif social qualifié.

Il semble indiqué de prévoir des entités de 30 000 habitants.

Des dérogations doivent être envisagées, à accorder par le Roi, après un examen approfondi par le Roi de chaque requête en la matière et délibération en Conseil des Ministres.

3. Pour permettre au service social d'être facilement et rapidement à la disposition des personnes qui le sollicitent, il importe de rechercher des solutions propres à chaque région. Toutefois, l'existence dans chaque commune d'une antenne, sera indispensable pour permettre et faciliter les contacts avec les centres d'aide sociale régionaux.

4. La mission des centres d'aide sociale est conçue très largement. Non seulement elle comprend les attributions actuelles des commissions d'assistance publique, mais doit également couvrir d'autres types de services que notre population est en droit d'attendre. On pense surtout aux rôles que les centres d'aide sociale seront appelés à jouer sur le plan des mesures préventives relevant du domaine médical, sanitaire et social.

Un centre d'aide sociale devra être en fait un véritable centre médico-social. Il s'occupera de l'organisation d'un service social adéquat basé sur les techniques les plus modernes, tel que le « social casework » et la guidance.

Pour rendre possible cette action, les services seront amenés à créer des centres comprenant un service social proprement dit, mais aussi des services d'aide familiale, d'aides seniors, des centres de services pour personnes âgées, de consultations familiales, etc.

En étroite collaboration avec ces différents services internes, ils s'occuperont de médecine préventive.

Notre pays ne connaît jusqu'ici aucun organisme qui soit légalement obligé de créer les services impliqués.

Dès lors, il n'est pas possible d'établir et surtout de réaliser le planning dont nous avons tant besoin.

Het wetsvoorstel voorziet voor het centrum voor maatschappelijk welzijn, in geval van gewestelijke tekortkoming ter zake, in de verplichting de opsporing van de sociale ziekten en van de ziekten eigen aan de derde leeftijd, de raadplegingen voor geesteshygiëne en voor begeleiding der kinderen, alsmede de raadplegingen voor gehandicapten te organiseren. In de geest van het wetsvoorstel is deze opsomming niet limitatief voor de behoeften die een dynamisch beleid op het vlak van de volksgezondheid in de toekomst aan het licht zou kunnen brengen. De centra voor maatschappelijk welzijn zullen tevens als tussenpersoon kunnen fungeren tussen het publiek en de diensten van de verschillende betrokken ministeries, de provincies, de mutualiteiten, de jeugdbescherming en de privé-instellingen.

In één woord, het centrum voor maatschappelijk welzijn zal op plaatselijk of gewestelijk vlak instaan voor de coördinatie van het sociaal dienstbetoon.

5. In verschillende kringen werd gedurende lange tijd gediscussieerd over de vraag of de openbare diensten voor maatschappelijk welzijn de dubbele opdracht dienen te behouden die momenteel toevertrouwd is aan de commissies van openbare onderstand en die eenvoudig als volgt kan samengevat worden : de eigenlijke onderstandsopdracht en die van het beheer van verzorgingsinrichtingen.

Het antwoord op die vraag schijnt bevestigend te moeten luiden. Er moet echter over gewaakt worden het principe van het afzonderlijk beheer van de verzorgingsinrichtingen in stand te houden.

Het is werkelijk betreurenswaardig te moeten vaststellen dat acht jaar na de inwerkingtreding van de ziekenhuisswet, sommige commissies van openbare onderstand verder hun inrichtingen blijven beheren zonder rekening te houden met die nieuwe regeling.

De in een ziekenhuis op te lossen problemen zijn van zo'n ingewikkelde aard dat het noodzakelijk is een beroep te doen op de diensten van bijzonder bevoegde personen.

Het huidige beheer van een ziekenhuis vergt de gecoördineerde deelname van het geneesherenkorps, van specialisten of ervaren personen inzake administratieve organisatie en van technici in ziekenhuiseconomie.

Het spreekt echter vanzelf dat het centrum voor maatschappelijk welzijn, net zoals de commissie voor openbare onderstand, zijn rechten dient te behouden in zijn hoedanigheid van eigenaar en politiek verantwoordelijke.

6. De kwestie van het recht op bijstand vormt een belangrijk punt waarover een optie diende te worden genomen.

Er werd reeds onderstreept dat het begrip onderstand moest uitgebannen worden; het is daarom dat het voorstel handelt over het recht op sociale bijstand. Dit begrip zal in de wet worden vermeld in de vorm van een verplichting voor de overheid, veeleer dan van een individueel recht. Dat recht mag echter slechts beschouwd worden als een overgangsmaatregel naar een volledige regeling voor maatschappelijke zekerheid.

Om beter het recht op maatschappelijke bijstand te waarborgen wordt tevens in een werkelijk verhaalrecht voorzien.

Te dien einde zullen kamers van beroep moeten ingesteld worden, waarvan de Koning het aantal, de zetel en het rechtsgebied zal bepalen.

In de geest van het voorstel zal slechts één kamer per provincie zijn, behoudens voor de provincie Brabant.

Elk van die kamers zal bestaan uit zeven leden, benoemd door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort. Ze zal voorgezeten worden door een arrondissementscommissaris. Drie leden zullen benoemd worden op voorstel van de bestendige deputatie. De inspecteur van het sociaal dienstbetoon zal tevens de beraadslagingen bijwonen met adviserende stem.

La proposition de loi prévoit l'obligation pour le centre d'aide sociale, d'organiser, en cas de carence régionale en la matière, le dépistage des maladies sociales, des maladies propres au troisième âge, les consultations d'hygiène mentale et de guidance infantile, ainsi que les consultations pour handicapés. Dans l'esprit de cette proposition, cette énumération n'est pas limitative des besoins qu'une politique dynamique sur le plan de la santé publique pourrait faire apparaître à l'avenir. Les centres d'aide sociale pourront aussi servir d'intermédiaire entre le public et les services des différents ministères intéressés, des provinces, des mutualités, de la protection de la jeunesse et des œuvres privées.

En un mot, sur le plan local ou régional, le centre d'aide sociale assurera la coordination du service social.

5. Un problème longtemps discuté dans différents milieux fut la question de savoir si les centres d'aide sociale devaient conserver la double mission qui est actuellement confiée aux commissions d'assistance publique et qui se résume simplement comme suit : la mission propre d'assistance et celle de la gestion d'institutions de soins.

La réponse à cette question paraît devoir être affirmative. Cependant, il faut veiller à maintenir le principe de la gestion distincte des établissements de soins.

Il est vraiment regrettable de devoir constater que huit ans après la mise en application de la loi hospitalière, certaines commissions d'assistance publique continuent à gérer leurs établissements sans tenir compte de ce régime nouveau.

La complexité des problèmes à résoudre dans un hôpital est telle qu'il est nécessaire d'avoir recours aux services de personnes spécialement compétentes.

La gestion actuelle d'un hôpital implique la participation coordonnée du corps médical, de spécialistes ou de personnes expérimentées en matière d'organisation administrative et de techniciens en économie hospitalière.

Mais il va sans dire que le centre d'aide sociale, tout comme la commission d'assistance publique, doit garder ses droits en tant que propriétaire et responsable politique.

6. La question du droit à l'assistance est un point important sur lequel il fallait prendre option.

Il a été souligné que la notion d'assistance devait être bannie; c'est pourquoi la nouvelle proposition évoque le droit à l'aide sociale. Cette notion sera exprimée dans la loi sous la forme d'une obligation pour les pouvoirs publics, plutôt que sous celle d'un droit individuel. Ce droit ne peut néanmoins être considéré que comme une mesure de transition vers un système complet de sécurité sociale.

Afin de mieux garantir ce droit à l'aide sociale, il est prévu également un réel droit d'appel.

A cet effet, des chambres de recours devront être créées et le Roi en fixera le nombre, le siège et le ressort.

Dans l'esprit de la proposition, il n'y aura qu'une chambre par service, sauf pour la province de Brabant.

Chacune de ces chambres sera composée de sept membres nommés par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions. Elle sera présidée par un commissaire d'arrondissement. Trois membres seront nommés sur proposition de la députation permanente. L'inspecteur de l'aide sociale assistera également aux délibérations avec voix consultative.

Het is te hopen dat de toekomstige centra voor maatschappelijk welzijn goed zullen georganiseerd zijn en hun opdracht zullen uitvoeren in de geest van de wetgeving; men mag dan ook veronderstellen dat de kamers weinig beroepschriften zullen te behandelen hebben.

Er zij evenwel genoteerd dat de gebeurlijke beslissingen van die kamers een zekere rechtspraak zullen kunnen tot stand brengen, die in zekere zin een rechtswaarborg zal vormen voor de personen die zich benadeeld zouden achten door de beslissing of door het gebrek aan beslissing van de centra voor maatschappelijk welzijn.

7. De administratieve voogdij zal georganiseerd worden op verscheidene niveaus, hoewel ze afgestemd blijft op het belangrijke principe, sommige belangrijke beslissingen van het centrum voor maatschappelijk welzijn aan één enkel advies en aan één enkele goedkeuring te onderwerpen.

Voor de plaatselijke centra voor maatschappelijk welzijn zal de voogdij op het eerste niveau uitgeoefend worden door het college van burgemeester en schepenen.

Voor de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn was er een moeilijkheid om de voogdij-overheid te bepalen.

Het probleem werd opgelost door de oprichting van een college bestaande uit de burgemeesters van alle bediende gemeenten.

Op het tweede niveau zal de voogdij verdeeld worden over de gouverneur enerzijds, die een administratieve controle uitoefent op de beslissingen, en door de bestendige deputatie anderzijds, die de kwesties zal behandelen die een politieke weerslag kunnen hebben.

Er blijven dan nog bepaalde beslissingen die zullen moeten voorgelegd worden aan de goedkeuring van de Minister om eenheid van organisatie en van uitvoering te garanderen over het ganse land.

De Minister zal beschikken over een inspectiedienst, waarvan de eerste opdracht er zal in bestaan zich ter beschikking te houden van de centra voor maatschappelijk welzijn om ze te helpen, ze voor te bereiden op moeilijke besprekingen en ze raad te geven in verband met de verschillende ingewikkelde problemen.

8. Wat de coördinatie- en adviesorganen betreft, voorziet het nieuwe voorstel in het behoud van de Hoge Raad voor de onderstand en het maatschappelijk dienstbetoon.

Er wordt evenwel in elke provincie een gewestelijke coördinatie-dienst opgericht.

De Koning bepaalt de samenstelling ervan, er zorg voor dragend dat de dienst vertegenwoordigers van de administratie, van de openbare diensten voor maatschappelijk welzijn en van andere instellingen van sociale aard van de openbare sector, alsmede vertegenwoordigers van de privé-organisaties en -werken omvat.

Deze dienst zal in feite het orgaan voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon zijn. De oprichting ervan werd ten andere de jongste jaren herhaaldelijk gevraagd en het ontbreken ervan wordt sterk aangevoeld.

Zijn taak zal ondermeer bestaan in de coördinatie, de documentatie en de gewestelijke planning in het kader van een nationale planning.

Hij zal de diverse contacten begunstigen tussen een groot aantal sociale instellingen, zowel van de openbare als van de privé-sector.

9. Er stelt zich nog een belangrijke vraag : wie zal de uitgaven die dergelijke structuren veroorzaken, ten laste nemen ?

Het voorstel voorziet in vier soorten van inkomsten voor de centra voor maatschappelijk welzijn :

1° de inkomsten voortkomend uit het patrimonium;

Il est à espérer que les futurs centres d'aide sociale seront bien organisés et exécuteront leur mission dans l'esprit du législateur; nous pouvons dès lors penser que les chambres auront peu de recours à examiner.

Cependant, il convient de signaler que les décisions éventuelles de ces chambres pourront créer une certaine jurisprudence, qui constituera en quelque sorte une garantie de droit pour les personnes qui s'estimeraient lésées par la décision ou l'absence de décision de la part des centres d'aide sociale.

7. Quant à la tutelle administrative, elle sera organisée à différents échelons, tout en restant axée sur le principe essentiel de soumettre certaines décisions importantes du centre d'aide sociale à un seul avis et à une seule approbation.

Pour les centres d'aide sociale locaux, la tutelle au premier échelon sera exercée par le Collège des bourgmestres et échevins.

Pour les centres d'aide sociale régionaux, il y avait une difficulté à définir le pouvoir de tutelle.

Le problème a été résolu par la création d'un collège composé des bourgmestres de toutes les communes desservies.

Au deuxième échelon, la tutelle se verra divisée entre, d'une part, le gouverneur exerçant un contrôle administratif sur les décisions et, d'autre part, la députation permanente qui traitera des questions pouvant avoir une répercussion politique.

Restent certaines décisions qui devront être soumises à l'approbation ministérielle, afin de garantir une unité d'organisation et d'exécution pour tout le pays.

Le Ministre disposera d'un service d'inspection dont la fonction première sera de se tenir à la disposition des centres d'aide sociale afin de les aider, de les préparer aux discussions difficiles et de les conseiller dans les différents problèmes complexes.

8. En ce qui concerne les organes de consultation et de coordination, la nouvelle proposition de loi prévoit le maintien du Conseil supérieur de l'assistance et du service social.

Toutefois, dans chaque province, sera instauré un office régional de coordination.

Le Roi en fixera la composition, de telle manière qu'il comprenne des représentants de l'administration, des services publics d'aide sociale et d'autres organismes à caractère social du secteur public ainsi que des représentants des organisations et œuvres privées.

Cet office sera en fait l'organisme de coordination du service social. Il fut d'ailleurs souvent réclamé ces dernières années et son absence est fort ressentie.

Il aura notamment pour tâche la coordination, la documentation et le planning régional dans le cadre d'un planning national.

Il favorisera les divers contacts entre un grand nombre d'organismes sociaux, tant du secteur public que du secteur privé.

9. Une question importante se pose encore : qui prendra en charge les dépenses que nécessitent de telles structures ?

La proposition prévoit quatre sortes de ressources pour les centres d'aide sociale :

1° les revenus provenant du patrimoine;

2° de ontvangsten in verband met de invordering van de kosten van sommige diensten;

3° een forfaitaire toelage bepaald door de Koning in verhouding tot het aantal inwoners van elke gemeente;

4° een rijkestegemoetkoming om het eventuele tekort te dekken en die rechtstreeks aan de centra voor maatschappelijk welzijn zou gestort worden.

10. Hoewel de regionalisering tot resultaat heeft dat elk centrum voor maatschappelijk welzijn een voldoende omvang bereikt, moest voor die centra nog in de mogelijkheid voorzien worden zich te verenigen met het oog op de oprichting van diensten of inrichtingen.

De hiertoe in het wetsvoorstel opgenomen bepalingen steunen op de wet van 1922 op de verenigingen van gemeenten.

Na deze algemene schets van de draagwijdte van het voorstel kan nog aangestipt worden dat in de slotbepalingen ondermeer de garanties worden voorzien die de huidige personeelsleden van de commissies van openbare onderstand moeten bekomen. Deze garanties zijn volkomen gewettigd; ze spelen ten andere in de twee richtingen, niet alleen in het belang van de personeelsleden, maar ook in dat van de nieuwe centra voor maatschappelijk welzijn die van bij de aanvang zullen kunnen beschikken over gekwalificeerd en ervaren personeel.

Commentaar bij de artikelen.

Artikel 1.

« Het sociaal dienstbetoon... »

De eerste woorden van het wetsvoorstel bepalen het voorwerp ervan en nemen tegelijkertijd afstand van het concept « openbare onderstand » of minstens van het enge begrip dat deze term in de praktijk heeft gekregen.

Het gaat niet meer om de hulpverstrekkende houding van de openbare machten noch om « de zware en edele taak de minbedeelden ter hulp te komen ».

Het sociaal dienstbetoon betekent in de geest van het voorstel de daad van solidariteit die gesteld wordt in naam van ter ontlasting van de gemeenschap met de bedoeling zowel de enkeling als het gezin te helpen om te genieten van al de sociale voordelen, of bij ontstentenis hiervan, hun de nodige bestaansmiddelen, zorgen en in het algemeen een behoorlijke levensstandaard te verzekeren.

« ... dat de gemeenschap gehouden is te verlenen... »

De toestanden die zouden ontstaan hetzij ingevolge de afkondiging van het individueel recht op bijstand, hetzij ingevolge het bepalen van de verplichtingen van de gemeenschap, werden grondig met elkaar vergeleken. Ten slotte werd de voorkeur gegeven aan het tweede stelsel. Dit laatste biedt inderdaad voordelen op het praktisch, sociaal en menselijk vlak, omdat het de vertegenwoordigers van de gemeenschap verplicht elk voorgelegd geval individueel te beoordelen, een afzonderlijke diagnose te stellen en de best geschikte middelen aan te wenden.

De toestand is volledig verschillend voor wat betreft het invoeren van het recht op een sociaal levensminimum.

Het is uitgesloten een barema te bepalen voor het toekennen van sociale bijstand. Nochtans, voor wat betreft de bestaansmiddelen, schijnt het mogelijk criteria te bepalen voor de geldelijke tegemoetkomingen, die leiden naar een soortgelijk sociaal levensminimum. Dat recht mag nochtans niet beschouwd worden als een overgangsmaatregel naar een alomvattend stelsel van maatschappelijke zekerheid, dat dient uitgesloten uit het kader van de wet op de centra voor maatschappelijk welzijn.

2° les recettes afférentes au recouvrement des frais de certains services;

3° un subside communal fixé par le Roi, égal et proportionnel au nombre d'habitants de chaque commune;

4° une intervention de l'Etat pour combler l'éventuel déficit et qui serait directement versée aux centres d'aide sociale.

10. Bien que la régionalisation ait pour résultat de donner à chaque centre d'aide sociale une importance suffisante, il fallait prévoir encore la possibilité pour ces centres de s'associer en vue de la création de services ou d'établissements.

Les dispositions contenues dans la proposition à cet effet s'inspirent de la loi de 1922 sur les associations de communes.

Après cette esquisse générale de l'économie de la proposition, il convient de noter que ses dispositions finales prévoient notamment les garanties dont doivent bénéficier les agents actuels des commissions d'assistance publique. Ces garanties sont absolument légitimes; elles jouent d'ailleurs dans deux sens; non seulement dans l'intérêt des agents mais aussi dans celui des nouveaux centres d'aide sociale qui pourront disposer d'emblée du personnel qualifié et expérimenté.

Commentaire des articles.

Article 1.

« L'aide sociale... »

Les premiers mots de la proposition de loi indiquent l'objet des nouvelles dispositions et le différencient en même temps du concept « d'assistance publique », ou du moins de l'acception étroite que ce terme a acquise dans la pratique.

Il ne s'agit plus de l'attitude secourante des pouvoirs publics ou encore de la « lourde et noble tâche de venir en aide aux déshérités ».

L'aide sociale signifie dans l'esprit de la proposition l'action de solidarité assumée au nom et à la décharge de la collectivité dans le but d'aider les familles et les individus à jouir du bénéfice de tous les droits sociaux ou, à défaut, de leur assurer les moyens de subsistance, les soins et en général une vie d'un niveau suffisamment décent.

« ...due par la collectivité. »

Après avoir longuement comparé les situations qui résulteraient soit de la proclamation du droit individuel à l'aide, soit de la définition des obligations de la collectivité, la préférence a été donnée au second système. Celui-ci offre en effet des avantages sur les plans pratique, social et humain, parce qu'il oblige les représentants de la collectivité à prendre en considération dans son individualité le cas présenté, à poser un diagnostic particulier et à appliquer les remèdes les mieux appropriés.

La situation est complètement différente par rapport à l'instauration d'un droit à un minimum socio-vital.

Il est impossible de fixer un barème pour la dispense d'aide sociale. Mais en ce qui concerne les moyens de subsistance, il semble bien possible de fixer des critères pour l'allocation d'un secours financier, qui mène à un minimum socio-vital. Le droit à ces allocations est prévu par l'article 46 de la proposition. Ce droit ne peut, néanmoins, être considéré que comme une mesure de transition vers un système de sécurité sociale complet, mais qui se trouve hors du cadre d'une loi sur les centres d'aide sociale.

« ... aan ieder persoon die er behoefte aan heeft... »

In tegenstelling met wat in de regel het geval was voor de commissies van openbare onderstand, is de tussenkomst van de nieuw opgerichte diensten niet meer ondergeschikt aan de vaststelling van de staat van behoefte van de geholpen persoon.

Zodra deze tussenkomst door de betrokken dienst noodzakelijk wordt geacht, wordt zij verleend zelfs indien de verzoekende persoon over de nodige middelen beschikt om ervoor te betalen.

Ten slotte onderscheidt het centrum voor maatschappelijk welzijn zich van het stelsel van de maatschappelijke zekerheid door geen voorafgaande bijdrage vanwege de belanghebbende te eisen.

Artikel 2.

De centra voor maatschappelijk welzijn zullen, evenals de commissies van openbare onderstand die erdoor worden vervangen, het gehele grondgebied van het Rijk bestrijken de geografische grenzen van hun bevoegdheidsgebied zullen door de Koning worden bepaald in toepassing van artikel 3. Juridisch gezien is elk centrum een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 3.

Aan de Koning wordt opdracht gegeven de gemeenten of groepen van gemeenten aan te wijzen waar een plaatselijk of een gewestelijk centrum moet worden opgericht. Hij laat zich hierbij leiden door de in dit artikel bepaalde factoren.

Het spreekt vanzelf dat de betrokken overheden vooraf zullen geraadpleegd worden aangezien voornoemde elementen hoofdzakelijk een plaatselijk of gewestelijk karakter vertonen.

Er wordt voorgesteld dat de wet in alle geval uitdrukkelijk zou verklaren dat ieder centrum over minstens twee personeelsleden met volledige dienstprestaties zou beschikken, waarvan de ene belast met het sociaal werk. De voorwaarde wordt aldus een wettelijk criterium waardoor de oprichting van centra van mindere belangrijkheid uitgesloten wordt. Bovendien biedt deze vereiste twee essentiële waarborgen : enerzijds de bestendigheid van de werking van het centrum voor maatschappelijk welzijn en anderzijds, als basis van deze activiteit, de oprichting van een « sociale dienst », die beschouwd wordt als de functie vervuld door beroepsmensen, die rechtstreeks in contact staan met personen en families met het doel de beste aanpassing te verzekeren van deze personen en families aan hun milieu en levensvoorwaarden, en hen te helpen bij het oplossen van hun problemen, hetzij door hun eigen mogelijkheden, hetzij door het aanwenden van de verschillende vormen van hulpverlening, die in het huidige voorstel voorzien zijn onder het hoofdstuk betreffende de taken van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

De opstellers van dit wetsvoorstel zijn de mening toegedaan dat een centrum voor maatschappelijk welzijn moet ter beschikking staan van elke groep van dertigduizend inwoners. Dit cijfer heeft als voordeel de continuïteit van het maatschappelijk dienstbetoon te verzekeren, door het in dienstverband nemen van meerdere sociale werkers. Anderzijds is het mogelijk voor een bevolking van dertigduizend inwoners een volledig en leefbaar gezondheidscentrum op te richten, een hospitaal met tweehonderd bedden te voorzien, alsmede andere verantwoorde sociale inrichtingen.

Daar het uitgesloten is dit bevolkingscijfer te bereiken in bepaalde gewesten, gezien de lage bevolkingsdichtheid, is het mogelijk van dit cijfer af te wijken bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

« ... à toute personne qui en a besoin... »

A l'opposé de ce qui était la règle pour les commissions d'assistance publique, l'intervention des services nouvellement créés n'est plus subordonnée à la constatation de l'état d'indigence de la personne aidée.

Dès que cette intervention est jugée nécessaire par le service intéressé, elle est fournie même si la personne qui la demande dispose des ressources nécessaires pour la rémunérer.

Enfin, le centre d'aide sociale se distingue du système de la sécurité sociale par le fait qu'aucune contribution préalable n'est exigée de l'intéressé.

Article 2.

Comme les commissions d'assistance publique qu'ils remplacent, les centres d'aide sociale desserviront la totalité du territoire du Royaume; les limites géographiques de leur ressort seront déterminées par le Roi, en application de l'article 3; au point de vue juridique, chaque centre est un établissement public jouissant de la personnalité civile.

Article 3.

Le Roi reçoit mission de désigner les communes ou les groupes de communes où un centre local ou régional doit être institué. Il s'inspire pour ce faire des facteurs énoncés dans cet article.

Considérant que ces éléments ont un caractère essentiellement local ou régional, il va de soi que les autorités concernées seront consultées au préalable.

Il est proposé que la loi prévienne expressément, en tout état de cause, que chaque centre doit disposer au moins de deux unités de personnel à prestations complètes, dont l'une chargée du travail social. Cette condition devient ainsi un critère légal, ce qui exclut la création de centres d'une importance réduite. De plus, cette exigence entraîne deux garanties essentielles : d'une part, la permanence de l'activité du centre d'aide sociale et, d'autre part, la création à la base de cette activité d'un « service social » considéré comme la fonction remplie par des professionnels en contact direct avec les individus et familles, en vue d'assurer la meilleure adaptation de ces individus et familles à leur milieu et à leurs conditions de vie et de les aider à résoudre leurs problèmes, soit par leurs propres moyens, soit par la mise en œuvre des diverses formes d'aide prévues dans la présente proposition au chapitre des missions du centre d'aide sociale.

Les auteurs de la proposition sont persuadés qu'un centre d'aide sociale doit être à la disposition d'un groupe de population d'au moins 30 000 habitants. Ce nombre a l'avantage d'assurer la continuité dans le service social, par le fait que l'engagement de plusieurs travailleurs sociaux est rendu possible. D'autre part, il est possible, pour une population de 30 000 habitants, de créer un centre de santé complet et viable, de prévoir un hôpital de plus de 200 lits et tous autres établissements médico-sociaux adéquats.

Etant donné qu'il est impossible d'atteindre ce chiffre-programme dans certaines régions, vu la faible densité de population, il est prévu une possibilité de dérogation, par un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

Opdat deze onontbeerlijke functie verzekerd zou zijn, moet het personeelskader van de centra loopbanen bevatten die voorbehouden zijn aan de personen welke een sociale vorming hebben genoten, zoals de maatschappelijke assistent, de licentiaat in politieke en sociale wetenschappen, de gegradueerde sociale verpleger en anderen.

Wegens de belangrijkheid van deze vereiste is het verantwoord dat de Koning de toegangsvoorwaarden voor deze loopbanen vaststelt.

Artikel 4.

De benaming van het plaatselijk centrum stelt geen problemen daar dit geïdentificeerd wordt door de naam van de gemeente.

Wanneer daarentegen één enkel centrum voor maatschappelijk welzijn meerdere gemeenten bedient, is het aangewezen dat de Koning het gewestelijk centrum localiseert zowel door zijn benaming als door de aanwijzing van de zetel.

Aangezien het gewestelijk centrum bovendien kan samengesteld zijn uit gemeenten van meer dan één provincie, wordt bepaald welke provincie inzake voogdij bevoegd zal zijn.

Artikel 5.

In bepaalde gevallen treedt de gemeenteoverheid op om ten opzichte van de centra voor maatschappelijk welzijn taken van voogdij uit te oefenen. Voor de plaatselijke centra levert zulks geen moeilijkheden op.

Het is zeker nodig in een gelijkaardige tussenkomst van de plaatselijke overheden te voorzien voor de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn. Artikel 5 regelt zulks door de oprichting van een « college van burgemeesters », bestaande uit de burgemeesters (of hun afgevaardigde schepenen) van de onderscheiden door het centrum bediende gemeenten.

Artikel 6.

De aanwezigheid van full-time personeel op de zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn heeft tot gevolg dat de bevolking van de bediende sector er bestendig een beroep kan op doen.

Nochtans blijkt het nodig, om de sociale hulp snel en doeltreffend te maken, in elke gemeente, waar geen zetel van een centrum voor maatschappelijk welzijn gevestigd is, de aanwezigheid van een persoon te voorzien, waarop een beroep kan worden gedaan en die voor het publiek gemakkelijk te bereiken is.

Ten einde alle verdenking van politieke inmenging te vermijden, wordt bepaald dat bedoelde persoon geen lid mag zijn van de gemeenteraad.

Artikel 7.

Voor ieder centrum voor maatschappelijk welzijn wordt een « raad voor maatschappelijk welzijn » verkozen. Deze benaming die verschilt van die van het organisme zelf, vermijdt de verwarring die heden bestaat bij de commissie van openbare onderstand omdat zowel de dienst zelf als het bestuur ervan met dezelfde benaming worden aangeduid. Evenals dit voor dit laatste het geval is, wordt het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn bepaald door het bevolkingscijfer van de bediende gemeente of gemeenten, maar hier is dit aantal altijd oneven om een eventuele staking van stemmen in de schoot van de raad te voorkomen. Dit is gerechtvaardigd door het feit dat, in strijd

Pour que cette fonction indispensable soit assurée, le cadre du personnel des centres doit comporter des carrières réservées à des personnes qui ont reçu une formation sociale, comme l'assistant social, le licencié en sciences politiques et sociales, l'infirmier gradué social et d'autres.

L'importance de cette exigence justifie que les conditions d'accès à ces carrières soient définies par le Roi.

Article 4.

La dénomination du centre local ne pose aucun problème puisqu'il sera identifié par le nom de la commune.

Par contre, lorsque plusieurs communes sont desservies par un seul centre d'aide sociale, il y a lieu que le Roi localise le centre régional quant à sa dénomination et quant à l'indication du siège.

Etant donné que le centre régional peut comprendre des communes de plus d'une province, le texte détermine la province qui est compétente en matière de tutelle.

Article 5.

Dans des cas déterminés, l'autorité communale intervient vis-à-vis du centre d'aide sociale pour exercer des tâches de tutelle. Pour le centre local d'aide sociale, cela ne présente aucune difficulté.

Il est assurément nécessaire de prévoir pour les centres régionaux d'aide sociale une intervention analogue des autorités locales. C'est pourquoi l'article 5 institue un « collège des bourgmestres » formé des bourgmestres (ou d'un échevin délégué) des différentes communes desservies par le centre.

Article 6.

La présence de personnel à prestations complètes au siège du centre d'aide sociale a pour conséquence que la population du secteur desservi peut faire appel en permanence à ce centre.

Il paraît toutefois nécessaire, pour rendre l'aide sociale rapide et efficace, de prévoir dans toute commune où il n'existe pas de siège d'un centre d'aide sociale, la présence d'une personne à qui il peut être fait appel et que le public trouvera facilement.

Il est prévu que cette personne ne peut être membre du conseil communal, de manière à éviter toute suspicion d'ingérence politique.

Article 7.

Un « conseil de l'aide sociale » est élu pour chaque centre d'aide sociale. Cette dénomination, différente de celle de l'organisme lui-même, évite la confusion qui existe aujourd'hui à la commission d'assistance publique où le service lui-même porte le même nom que le collège qui le dirige. Ainsi que c'est le cas pour ce dernier, le nombre de membres du conseil de l'aide sociale, est déterminé par le chiffre de la population de la commune ou des communes desservies; mais ici ce nombre est toujours impair pour prévenir une éventuelle parité des voix au sein du conseil. Ceci trouve surtout sa justification dans le fait que, contrairement à la règle en vigueur dans les commissions d'assistance

met de van kracht zijnde regel bij de commissies van openbare onderstand (art. 23 van de wet van 10 maart 1925), de burgemeester, wanneer hij de vergaderingen van de raad bijwoont, enkel een raadgevende stem heeft (cf. art. 22 van dit voorstel).

Artikel 8.

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt de voorwaarden om tot lid van de raad te kunnen verkozen worden.

Deze bepaling verschilt van artikel 14 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand in deze zin dat, enerzijds, men aan de gestelde voorwaarden moet voldoen « op de dag van de verkiezing » en dat, anderzijds, deze voorwaarden zowel een minimum- als een maximum-leeftijdsgrens vaststellen (zie ook art. 20).

Artikel 9.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 10.

De uitoefening van bepaalde functies is onverenigbaar met het vervullen van het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De bepalingen van dit artikel hebben tot doel te voorkomen dat zekere leden van de raad, die deelnemen aan het treffen van beslissingen, deze achteraf opnieuw zouden moeten onderzoeken onder het oogpunt van de voogdij.

Anderzijds geeft littera *b*) een principe weer dat algemeen wordt aanvaard en verdere commentaar overbodig maakt.

Artikel 11.

Aangezien artikel 8 een verblijf in de gemeente vereist om tot lid van de raad voor maatschappelijk welzijn te kunnen verkozen worden en één persoon meerdere verblijven kan hebben, diende bepaald te worden dat men slechts lid kan zijn van één raad voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 12.

Het is nodig dat de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn de bevolking vertegenwoordigen.

Dit gebeurt door middel van een verkiezing in tweede aanleg, zoals dit is voorzien voor de commissie van openbare onderstand. Met dit doel vormen de gemeenteraadsleden samen één kiezerskorps met als taak de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn te verkiezen.

Dit systeem biedt geen moeilijkheden voor de verkiezing van de leden van de raad van het plaatselijk centrum voor maatschappelijk welzijn; in dit geval verloopt de verkiezing en de stemopneming in de schoot van de gemeenteraad.

Wat betreft het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn, kan er evenwel geen sprake van zijn de verschillende gemeenteraden gemeenschappelijk te laten beraadslagen. Het is nochtans de bedoeling ieder gemeenteraadslid van de verschillende bediende gemeenten te doen deelnemen aan de samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De gemeenteraadsleden zullen deelnemen aan de verkiezing in elke gemeente, doch de stemopneming zal gebeuren in de zetel van het gewestelijk centrum en worden toevertrouwd aan het bij artikel 5 van dit voorstel bedoelde college van burgemeesters.

publique (art. 23 de la loi du 10 mars 1925), le bourgmestre ne dispose que d'une voix consultative quand il assiste aux séances du conseil (cf. art. 22 de la présente proposition).

Article 8.

Le premier paragraphe de cet article fixe les conditions requises pour l'élection comme membre du conseil.

Il diffère de l'article 14 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique en ce sens que, d'une part, il faut satisfaire « au jour de l'élection » aux conditions fixées et que, d'autre part, ces conditions comportent une limite d'âge, tant au minimum qu'au maximum (voir également l'art. 20).

Article 9.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Article 10.

L'exercice de certaines fonctions est incompatible avec l'accomplissement du mandat de membre du conseil de l'aide sociale.

Les dispositions de cet article ont pour but d'empêcher que certains membres du conseil qui participent à la prise de décision, n'aient à les examiner par après dans le cadre de la tutelle.

D'autre part, le littera *b*) reflète un principe unanimement admis et qui n'appelle pas d'autre commentaire.

Article 11.

Puisque l'article 8 exige une résidence dans la commune pour pouvoir être élu membre du conseil de l'aide sociale et qu'une même personne a la possibilité d'avoir plusieurs résidences, il fallait disposer que l'on ne peut être membre que d'un seul conseil.

Article 12.

Il est nécessaire que les membres du conseil de l'aide sociale représentent la population.

Ce résultat est obtenu grâce à une élection au second degré, comme il est prévu pour la commission d'assistance publique. Dans ce but, les conseillers communaux forment ensemble un corps électoral qui a pour tâche de choisir les membres du conseil de l'aide sociale.

Ce système ne présente aucune difficulté pour l'élection des membres du conseil du centre local d'aide sociale; dans ce cas, l'élection et le dépouillement se déroulent au sein du conseil communal.

Pour ce qui est du centre régional d'aide sociale, il ne peut être question de permettre aux différents conseils communaux de délibérer en commun. Comme l'objectif est cependant de faire participer à la constitution du conseil de l'aide sociale chacun des conseillers communaux des diverses communes desservies, ceux-ci participeront à l'élection dans chaque commune.

Toutefois, le dépouillement s'effectuera au siège du centre régional et sera confié au collège des bourgmestres visé à l'article 5 de la proposition.

Hieraan zij toegevoegd dat de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gewestelijk centrum moet geschieden na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad van al de bediende gemeenten.

Artikelen 13 tot en met 16.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 17.

Met de woorden « een mandaat in een openbare inrichting voor maatschappelijk welzijn » wordt bedoeld een mandaat in :

1. de raad voor maatschappelijk welzijn;
2. de commissie van openbare onderstand opgericht ingevolge artikel 1 of artikel 4 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand.

Artikel 18.

In tegenstelling met de huidige wetgeving, die bepaalt dat de beslissing van de bestendige deputatie betreffende de benoeming van de leden van de commissie van openbare onderstand, ook voor de intercommunale commissies, door de gouverneur ter kennis gebracht wordt van de gemeenteraden, wordt het verkieslijk geoordeeld dat voor de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn deze mededeling aan het college van burgemeesters zou geschieden.

Artikel 19.

Terwijl in de huidige wetgeving de eedaflegging van de leden van de intercommunale commissies in handen van de gouverneur gebeurt, bepaalt het voorstel dat zowel de leden van de plaatselijke als de leden van de gewestelijke raden voor maatschappelijk welzijn de eed zullen afleggen in handen van de burgemeester van de gemeente welke de zetel van het centrum is.

Artikel 20.

Ofschoon artikel 8 de maximum-leeftijdsgrens om tot lid van de raad benoemd te kunnen worden vaststelt op 65 jaar, is het normaal dat een begonnen mandaat mag beëindigd worden niettegenstaande deze leeftijd overschreden wordt.

Artikelen 21 en 22.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 23.

Met de woorden « behalve in geval van ontslag » heeft men de mogelijkheid willen onderstrepen dat de voorzitter ontslag neemt uit die functie zonder dat een einde aan zijn mandaat van lid wordt gemaakt.

Ten einde de continuïteit in de uitoefening van het voorzitterschap te verzekeren, is het nodig dat de raad, voor de ganse duur van het mandaat, het lid aanwijst dat de voorzitter zal vervangen in geval van afwezigheid of verhindering.

Il faut ajouter que l'élection du conseil de l'aide sociale d'un centre régional doit se faire après le renouvellement total du conseil communal de chacune des communes desservies.

Articles 13 jusqu'à 16 inclus.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 17.

Par les termes « un mandat dans un établissement public d'aide sociale » on entend un mandat :

1. au conseil de l'aide sociale;
2. à la commission d'assistance publique instituée conformément à l'article 1er ou à l'article 4 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique.

Article 18.

A l'encontre de la législation actuelle qui prévoit que la décision de la députation permanente relative à la nomination des membres des commissions d'assistance publique, même pour les commissions intercommunales, est portée par le gouverneur à la connaissance des conseils communaux, il est jugé préférable que pour les centres régionaux de l'aide sociale, cette communication soit faite au collège des bourgmestres.

Article 19.

Alors que dans la législation actuelle, la prestation de serment des membres des commissions intercommunales se fait entre les mains du gouverneur, la proposition prévoit que les membres des conseils de l'aide sociale, tant locaux que régionaux, prêteront serment entre les mains du bourgmestre de la commune siège du centre.

Article 20.

Bien que l'article 8 fixe à 65 ans la limite d'âge pour pouvoir être élu membre du conseil, il est normal qu'un mandat, une fois commencé, puisse être achevé, nonobstant le dépassement de cette limite d'âge.

Articles 21 et 22.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 23.

Par les mots « sauf en cas de démission » on a voulu souligner la possibilité que le président démissionne de cette charge sans qu'il soit mis fin à son mandat de membre.

En vue d'assurer l'exercice, sans discontinuité, de la présidence, il est nécessaire que le conseil désigne, pour toute la durée du mandat, le membre qui remplacera le président absent ou empêché.

Artikel 24.

In tegenstelling met de huidige wetgeving wordt aan de burgemeester slechts een raadgevende stem gegeven in plaats van een beraadslagende stem, wanneer hij de vergaderingen van de raad bijwoont.

Het voorzitterschap van ambtswege, waarin voor hem is voorzien, wordt eveneens afgeschaft.

Artikel 25.

§ 1. — Het voorstel laat alle raden voor maatschappelijk welzijn toe een bestendig bureau aan te stellen. Het biedt de raad de mogelijkheid er wel te bepalen bevoegdheden aan over te dragen, in zover de wet deze niet uitdrukkelijk aan de raad heeft voorbehouden.

Uit de tekst van dit artikel blijkt dat wanneer een lid van het bureau ontslag neemt, hierdoor geen einde gemaakt wordt aan zijn mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. — Naast het bestendig bureau kan de raad nog bijzondere comités oprichten.

Deze comités onderscheiden zich van het bestendig bureau door het feit :

a) dat het aantal van de leden niet door de wet is vastgesteld;

b) dat er meerdere comités kunnen opgericht worden met bevoegdheden, die duidelijk omschreven moeten zijn.

Artikel 26.

Terwijl in de huidige wetgeving alleen de huishoudelijke reglementen voor de onderstandsinstellingen aan de goedkeuring van de voogdijoverheid onderworpen worden, wordt geoordeeld insgelijks de huishoudelijke reglementen, eventueel vastgesteld voor de diensten van de centra voor maatschappelijk welzijn, aan deze goedkeuring te moeten onderwerpen.

Bovendien wordt thans, voor deze aangelegenheid, in tegenstelling met de huidige wetgeving, het college van burgemeester en schepenen als voogdijoverheid aangeduid zo het gaat om plaatselijke centra, terwijl voor de gewestelijke centra deze bevoegdheid aan het college van burgemeesters opgedragen wordt.

De mededeling van deze reglementen aan de gouverneur heeft tot doel eventueel de algemene voogdij uit te oefenen.

Artikel 27.

Het wordt nodig geacht de plaats aan te duiden waar de raad voor maatschappelijk welzijn moet vergaderen teneinde iedere betwisting daaromtrent te voorkomen wat betreft de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 28.

Dit artikel werd geïnspireerd door artikel 63 van de gemeentewet. Het geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikelen 29, 30, 31 en 32.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Article 24.

A l'encontre de la législation actuelle, il n'est plus prévu de voix délibérative, mais seulement une voix consultative au bourgmestre, lorsqu'il assiste aux réunions du conseil.

La présidence de droit prévue pour lui est également supprimée.

Article 25.

§ 1. — La proposition permet à tous les conseils de l'aide sociale de créer un bureau permanent. Elle donne au conseil la possibilité de lui déléguer des attributions bien définies, pour autant qu'il ne s'agisse pas de prérogatives réservées par la loi au conseil lui-même.

Il appert du texte de cet article que le membre démissionnaire de son mandat au bureau reste néanmoins membre du conseil de l'aide sociale.

§ 2. — A côté du bureau permanent, le conseil peut encore constituer des comités spéciaux.

Ceux-ci se différencient du bureau permanent sur deux points :

a) le nombre de leurs membres n'est pas légalement fixé;

b) ils peuvent être plusieurs, leurs attributions devant être déterminées avec précision.

Article 26.

Alors que dans la législation actuelle, seuls les règlements d'ordre intérieur arrêtés pour les institutions d'assistance sont soumis à l'approbation de l'autorité de tutelle, il est estimé que les règlements d'ordre intérieur éventuellement arrêtés pour les services des centres d'aide sociale devaient de même être soumis à cette approbation.

Par ailleurs, la proposition s'écarte de l'actuelle législation en désignant en l'occurrence comme autorité de tutelle le collège des bourgmestre et échevins pour les centres locaux et le collège des bourgmestres pour les centres régionaux.

La communication de ces règlements au gouverneur a pour objectif l'exercice éventuel de la tutelle générale.

Article 27.

Il est jugé nécessaire d'indiquer le lieu où doivent se tenir les réunions du conseil de l'aide sociale pour prévenir les discussions qui pourraient surgir à ce sujet dans le cas de centres régionaux d'aide sociale.

Article 28.

Cet article, inspiré de l'article 63 de la loi communale, ne donne pas lieu à commentaires.

Articles 29, 30, 31 et 32.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Artikel 33.

Deze verbodsbepalingen werden geïnspireerd door artikel 68 van de gemeentewet en zijn meer uitgebreid dan in de huidige wetgeving, teneinde eventuele misbruiken te voorkomen.

Artikel 34.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 35.

Uit de ondervinding blijkt de noodzakelijkheid dat de Koning algemene bepalingen uitvaardigt binnen de grenzen waarvan de raad het statuut en de wedde van de secretaris en van de ontvanger zal vaststellen, teneinde aan de betrokkenen billijke statutaire regelen te kunnen waarborgen.

Dit artikel bepaalt verder uitdrukkelijk dat de secretaris en de ontvanger de eed afleggen in handen van de voorzitter van de raad.

Artikel 36.

Met het oog op het bereiken van meer eenvormigheid ter zake en het bieden van meer waarborgen, verleent dit artikel aan de Koning de macht om de grenzen vast te stellen binnen welke het bedrag van de borgtocht van de ontvanger dient te worden bepaald. In tegenstelling met de huidige wetgeving zal het thans de gouverneur zijn die bevoegd is om de beslissing tot vaststelling van het bedrag van de borgtocht goed te keuren.

Artikel 37.

Dit artikel, geïnspireerd door artikel 112 van de gemeentewet, strekt ertoe de taken en verplichtingen van de secretaris beter te bepalen teneinde mogelijke betwistingen op dit stuk te vermijden.

Artikelen 38 en 39.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 40.

Dit artikel tracht alle mogelijke vormen van samenwerking tussen de practici van de geneeskunst en de raden voor maatschappelijk welzijn mogelijk te maken: enerzijds de statutaire benoeming, met alle gevolgen daarvan en anderzijds elke andere vorm van medewerking die dan echter bij overeenkomst dient geregeld.

Artikel 41.

Terwijl de huidige wetgeving voor de vaststelling van de kaders en voor het bepalen van de aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden voorziet in een dubbele goedkeuring, die van de gemeenteraad en die van de bestendige deputatie, werd het wenselijk geacht in deze gevallen het advies van de bestendige deputatie en de goedkeuring van de Minister voor te schrijven.

Article 33.

Ces interdictions, inspirées de l'article 68 de la loi communale, ont une portée plus étendue que dans l'actuelle législation, dans le but d'éviter des abus.

Article 34.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Article 35.

L'expérience enseigne qu'il est nécessaire que le Roi détermine les dispositions générales dans les limites desquelles le conseil arrêtera le statut et le traitement du secrétaire et du receveur, en vue de garantir aux intéressés des règles statutaires équitables.

Cet article dispose par ailleurs, en termes exprès, que le secrétaire et le receveur prêtent serment entre les mains du président du conseil.

Article 36.

Cet article donne au Roi le pouvoir de fixer les limites dans lesquelles doit être fixé le montant du cautionnement du receveur, ceci afin d'assurer plus d'uniformité et de garanties. Contrairement à la législation actuelle, ce sera le gouverneur qui aura compétence d'approbation de la décision fixant le montant du cautionnement.

Article 37.

Cet article, inspiré de l'article 112 de la loi communale, tend à mieux déterminer les tâches et obligations du secrétaire en vue d'éviter que surgissent en ce domaine des contestations possibles.

Articles 38 et 39.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 40.

Cet article a pour but de rendre possible toute forme de collaboration entre les praticiens de l'art de guérir et les conseils de l'aide sociale: d'une part, la nomination statutaire, avec toutes ces conséquences, et, d'autre part, toute autre forme de collaboration, qui doit alors être réglée par convention.

Article 41.

Alors que la loi actuelle prévoit une double approbation, celle du conseil communal et celle de la députation permanente, pour la fixation des cadres du personnel et des conditions de recrutement et de promotion, il a été jugé souhaitable de prescrire, pour de tels cas, l'avis de la députation permanente et l'approbation du Ministre.

Artikel 42.

De mogelijkheid moet geboden worden in wel bepaalde omstandigheden personeel aan te werven binnen en zelfs buiten het kader van het personeel wanneer dit uiterst noodzakelijk is. Alles hangt hier af van het concept « dringend ». Het is juist om deze reden dat de beslissingen die op dit stuk genomen worden, niet onderworpen zijn aan een voogdij die de uitwerking ervan zou kunnen vertragen. Het spreekt vanzelf dat in dit geval alle misbruiken moeten vermeden worden. Daarom moet de wetgever het juridisch regime, dat deze aanwerving regelt, nader bepalen. Deze aanwervingen moeten essentieel beperkt worden wat de duur betreft en hebben bijgevolg een zeer precair karakter.

Artikel 43.

In de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand bestaat er reeds een onverenigbaarheid tussen de functies van secretaris en ontvanger en die van gemeenteraadslid. Het huidige voorstel breidt deze onverenigbaarheid op twee manieren uit :

- 1° zij wordt toegepast op alle personeelsleden;
- 2° zij slaat niet alleen op het mandaat van gemeenteraadslid, maar ingelijks op het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Bovendien dient opgemerkt dat, terwijl de huidige wetgeving de mogelijkheid biedt aan een lid van de commissie om het ambt van secretaris kosteloos waar te nemen, het huidige artikel hieraan insgelijks impliciet een einde maakt wat betreft de raad voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 44.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 45.

Dit artikel bevat het minimum programma van de actie van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Ofschoon de wet van 10 maart 1925 de mogelijkheid biedt tot een werkelijk moderne organisatie van het sociaal dienstbetoon, moet worden vastgesteld dat de grote meerderheid van de commissies van openbare onderstand hiervan geen gebruik hebben gemaakt en dat zij bij het doorvoeren van hun sociale actie niet meegingen met hun tijd.

De meest ontwikkelde en de best aangepaste technieken moeten gebruikt worden om deze taken zo degelijk mogelijk uit te voeren. Alle technieken worden hier bedoeld, inbegrepen het « social casework », de sociale begeleiding, het groepswork en zelfs het sociaal opbouwwerk.

Punt 1. Onderzoek en diagnose.

Het centrum moet elk geval onderzoeken, op welke wijze ook het hiervan kennis kreeg. Een aanvraag uitgaande van de belanghebbende wordt niet meer vereist; het centrum kan op eigen initiatief optreden.

Punt 2. Documentatie en raadgevingen.

Daar de sociale wetgeving uiterst complex is geworden, is het onontbeerlijk dat er een dienst bestaat die, verzekerd door onderlegd personeel, de belanghebbenden kan documenteren en raad verschaffen in verband met hun rechten en hen kan oriënteren naar gespecialiseerde openbare of

Article 42.

Il convient de prévoir la possibilité, dans des cas d'extrême nécessité de recruter du personnel, dans les limites et même en dehors du cadre, dans des circonstances bien définies. Tout dépend ici du concept d'« urgence ». C'est précisément pour cette raison que les décisions de cette espèce ne sont pas soumises à la tutelle, ce qui pourrait en retarder l'effet. Il va de soi que dans ces conditions, tout abus doit être évité. C'est pour ce motif que le législateur doit préciser le régime juridique de pareil recrutement.

Celui-ci doit être essentiellement limité dans le temps et sera donc de caractère fort précaire.

Article 43.

Dans la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique, il existe déjà une incompatibilité entre les fonctions de secrétaire et receveur et le mandat de conseiller communal. La proposition étend cette incompatibilité de deux façons :

- 1° elle s'applique à tout le personnel;
- 2° elle s'applique non seulement au mandat de conseiller communal, mais également à celui de membre du conseil de l'aide sociale.

En outre, il faut remarquer que, si la loi actuelle permet à un membre de la commission d'assumer, gratuitement, la fonction de secrétaire, le présent article met implicitement fin à cette possibilité pour le conseil de l'aide sociale.

Article 44.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Article 45.

Cet article contient le programme minimum de l'action du centre d'aide sociale.

Bien que la loi de 1925 rende possible une réelle organisation moderne de l'aide sociale, il faut bien se rendre à l'évidence que la grosse majorité des commissions d'assistance publique ne se sont pas engagées dans cette voie et qu'elles n'ont pas, dans leur action sociale, évolué avec le temps.

Les techniques les plus avancées et les mieux appropriées doivent être mises en œuvre pour remplir ces tâches au mieux. On vise ici toutes les techniques du service social, y compris le « case-work », la guidance, le « groupe-work », et même le développement social de la communauté.

Point 1. Enquête et diagnostic.

Quelle que soit la façon dont le centre a connaissance d'un cas, celui-ci doit être examiné. Il n'est pas exigé de demande émanant de l'intéressé; le centre peut intervenir d'initiative.

Point 2. Documentation et conseils.

La complexité de plus en plus grande de la législation sociale rend indispensable un service qui, assuré par du personnel qualifié, puisse documenter et conseiller les intéressés quant à leurs droits et les orienter vers les services et organismes spécialisés, publics ou privés. On pense ici aux nom-

privé-diensten en organisaties. We denken hier aan de talrijke rijksdiensten in verband met de werkloosheid, met pensioenen, met gebrekkigen, verminkten en andere gehandicapten, met gezinsvergoedingen, enz., maar ook aan de vakbonden, de mutualiteiten en andere privé-diensten.

Punt 3. Morele en opvoedende hulp.

Deze paragraaf legt de nadruk op het feit dat de hulpverlening niet altijd materieel moet zijn. De morele en opvoedende hulp moet gebaseerd zijn op de zelfwerkzaamheid van de geholpen persoon.

Deze hulp omvat ondermeer de begeleiding van het gezin of van het individu bij het beheer van het gezinsbudget, bij de opvoeding van de kinderen, bij het ontstaan van crisisperiodes en conflictsituaties.

Punt 4. Betreft de materiële hulp aan sociaal verzekerden.

Punt 5. Betreft de materiële hulp aan niet verzekerden.

Punt 6. In de bescherming van het kind en van de jeugd is een belangrijke taak voor het centrum weggelegd.

Op dit stuk is de samenwerking onontbeerlijk tussen het centrum, de jeugdrechtsbank, het jeugdbeschermingscomité, de procureur des Konings, de adoptiewerken, enz. De opdracht van het centrum zal er voornamelijk in bestaan de coördinatie te verzekeren tussen de verschillende betrokken instanties, onverminderd de bepalingen van de artikelen 51 tot en met 57 van het ontwerp.

Punt 7. De preventieve bijstand.

Terwijl de preventieve bijstand thans slechts mogelijk is in de door de wet uitdrukkelijk bepaalde gevallen, wordt nu de mogelijkheid geschapen voorbehoedende bijstand te verlenen onder alle vormen en dit zowel op individueel als op collectief vlak.

Deze preventieve bijstand omvat eveneens de organisatie van preventieve geneeskunde.

Geen enkele overheid noch organisatie is heden wettelijk verplicht instellingen of diensten voor preventieve geneeskunde in te richten en te beheren. We kennen wel een stelsel waarbij aan het individu bepaalde verplichtingen worden opgelegd (medisch schooltoezicht, zekere inentingen, enz.) maar niemand is verplicht diensten te organiseren, waartoe de betrokkenen zich kunnen wenden om aan de genoemde verplichtingen te voldoen.

De inrichting van de preventieve geneeskunde behoort thans tot één van de taken van de centra voor maatschappelijk welzijn wanneer het openbaar of privé-initiatief in gebreke is gebleven.

Punt 8.

De uitoefening van de hierboven opgesomde taken is slechts mogelijk voor zover het centrum voor maatschappelijk welzijn beschikt over een sociale dienst van polyvalente aard, hoe beperkt deze ook moge zijn. In vele gevallen zal het centrum voor maatschappelijk welzijn zijn taak slechts behoorlijk kunnen uitvoeren door een beroep te doen op gespecialiseerde inrichtingen en organismen, onder meer op het gebied van heelkundige of medische verzorging, enz.

Het centrum zal zich dus genoodzaakt zien een bepaald gedeelte van zijn cliënteel te zenden naar of te plaatsen in bestaande instellingen, organismen of diensten, hetzij van de openbare, hetzij van de privé-sector. Zelfs een belangrijk centrum dat zijn eigen gespecialiseerde instellingen heeft, kan cliënteel hebben voor een instelling die het niet beheert.

breux services nationaux en rapport avec le chômage, les pensions, les estropiés et mutilés et autres handicapés, les allocations familiales, etc., mais aussi aux syndicats, mutualités et à d'autres services privés.

Point 3. Aide morale et éducative.

Ce paragraphe met en relief le fait que l'aide ne doit pas toujours être matérielle. L'aide morale et éducative doit être basée sur l'action personnelle de la personne aidée.

Il s'agit notamment d'aider la famille ou l'individu dans la gestion du budget familial, l'éducation des enfants, lors de la survenance de périodes de crise ou de situations de conflit.

Point 4. Concerne l'aide matérielle aux assurés sociaux.

Point 5. Concerne l'aide matérielle aux non-assurés.

Point 6. La protection de l'enfance et de la jeunesse est une tâche importante pour le centre.

Dans ce domaine, la collaboration est indispensable entre le centre, le tribunal de la jeunesse, le comité de protection de la jeunesse, le procureur du Roi, les œuvres d'adoption, etc. La mission du centre sera principalement d'assurer la coordination entre les diverses instances intéressées, sans préjudice des dispositions des articles 51 à 57 du projet.

Point 7. L'assistance préventive.

Alors qu'actuellement l'assistance préventive n'est possible que dans des cas expressément déterminés par la loi, la proposition crée la possibilité de l'assistance préventive sous toutes les formes et cela aussi bien sur le plan individuel que collectif.

Cette assistance préventive comporte également l'organisation de la médecine préventive.

Aucune autorité ni organisation n'est actuellement légalement tenue d'instituer et de gérer des institutions ou services de médecine préventive. Il existe bien un système suivant lequel l'individu est soumis à certaines obligations déterminées (inspection médicale scolaire, certaines vaccinations, etc.), mais personne n'est obligé d'organiser les services auxquels les intéressés pourraient s'adresser pour satisfaire aux dites obligations.

L'organisation de la médecine préventive constitue actuellement l'une des tâches des centres d'aide sociale lorsque l'initiative publique ou privée est défailante.

Point 8.

Le centre d'aide sociale ne pourra remplir les tâches énumérées ci-avant que s'il dispose d'un service social de caractère polyvalent, aussi restreint soit-il. Dans de nombreux cas, le centre d'aide sociale devra, pour remplir convenablement sa mission, faire appel à des institutions et organismes spécialisés, entre autres dans le domaine des soins chirurgicaux ou médicaux, etc.

Le centre se verra donc forcé de diriger ou de placer une partie de ses clients vers ou dans des institutions, organismes ou services existants, soit dans le secteur public, soit dans le secteur privé. Même un centre important qui possède ses propres institutions spécialisées peut avoir de la clientèle pour un établissement qu'il ne gère pas.

Het kan zich insgelijks voordoen dat een centrum voor maatschappelijk welzijn, op een aanvaardbare afstand, geen diensten of instellingen vindt die het nodig heeft. Het centrum heeft dan het recht maar ook de plicht zelf instellingen en diensten op te richten en te beheren. Deze zullen evenwel niet meer zoals voorheen instellingen zijn die voorbehouden zijn aan een deel van de bevolking beladen met het etiket « behoeftig » of een dergelijke benaming. Zulksdanige segregatie is niet meer te aanvaarden in het huidig concept van de sociale dienst.

Bij het volbrengen van deze bijzondere opdracht, voorzien onder punt 8 van dit artikel, zou het centrum zijn plaats innemen tussen de andere natuurlijke of rechtspersonen die gespecialiseerde instellingen oprichten en het zou bijgevolg verplicht zijn rekening te houden met een nationale planning.

Punt 9.

Ten einde de voorgaande bepaling wat betreft het aanwenden van de beste middelen tot het verlenen van sociaal dienstbetoon doeltreffend te vervolledigen, is het onontbeerlijk in een coördinatie te voorzien van de activiteiten van de centra voor maatschappelijk welzijn met die van op bepaalde gebieden gespecialiseerde andere inrichtingen van de openbare en privé-sector.

Artikel 46.

Dit artikel voert een recht op onderstand in ingeval een sociaal levensminimum niet bereikt is. Het minimum bedrag kan door de Koning bepaald worden na advies van de Hoge Raad voor maatschappelijk welzijn. De mogelijkheid tot beroep bij beroepskamers waarin artikel 66 van het ontwerp voorziet, verzekert aan de betrokkenen een objectieve beoordeling van hun geval.

Artikel 47.

Dit artikel laat de Koning toe het minimum programma, vastgesteld bij artikel 45 van het voorstel, uit te breiden voor zover althans deze bijkomende taken in verband staan met de algemene opdrachten. Het laat Hem eveneens toe aan een bepaald centrum een welbepaalde opdracht te geven.

Artikel 48.

Het centrum is in zijn gebiedsomschrijving gehouden tot « dringende hulpverlening » aan de personen die « buiten de openbare weg of een openbare plaats », ingevolge ongeval of ziekte, onmiddellijk gezondheidszorgen nodig hebben.

Door deze bepaling wordt gewoon de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening aangevuld, aangezien deze reeds de onmiddellijke verzorging regelt van de personen die zich in dezelfde omstandigheden « op de openbare weg of in een openbare plaats » bevinden.

Verder dient er de aandacht op gevestigd dat, in tegenstelling met de huidige wetgeving, het afsluiten van de vervoerovereenkomsten, wanneer het centrum zelf over geen geschikte verzorgingsinstelling of vervoerdienst beschikt, niet meer aan de ministeriële machtiging onderworpen is.

Deze overeenkomsten moeten evenwel beantwoorden aan de voorwaarden die door de bevoegde Minister op dit stuk bepaald worden. Daarom lijkt het vanzelfsprekend dat gemelde overeenkomsten aan de gouverneur moeten medegedeeld worden ten einde eventueel de uitoefening van de algemene voogdij mogelijk te maken.

Il peut se faire aussi qu'un centre d'aide sociale ne se trouve pas à une distance acceptable des services ou institutions dont il a besoin. Le centre a, dans ce cas, le droit et aussi le devoir de créer et de gérer, lui-même, des établissements et des services. Ceux-ci ne pourront plus, comme par le passé, être réservés à une partie de la population, rangée sous le vocable « indigents » ou un autre semblable. Une telle ségrégation n'est plus acceptable dans la conception actuelle du service social.

Lors de l'accomplissement de cette tâche spéciale, prévue au 8e de cet article, le centre prendrait place parmi les autres personnes physiques ou morales qui érigent ces établissements spécialisés et serait donc obligé de tenir compte d'une planification nationale.

Point 9.

Pour compléter efficacement la disposition précédente quant à l'utilisation des meilleurs moyens de dispenser l'aide sociale, il est indispensable de prévoir une coordination des activités des centres d'aide sociale avec celles des autres institutions des secteurs publics et privés, spécialisés dans des domaines déterminés.

Article 46.

Cet article établit un droit à l'assistance dans le cas où un minimum socio-vital n'est pas atteint. Ce montant minimum peut être fixé par le Roi après avis du conseil supérieur de l'aide sociale. La possibilité d'un recours à des chambres d'appel prévues à l'article 66 du projet assure aux intéressés un examen objectif de leur cas.

Article 47.

Cet article permet au Roi d'étendre le programme minimum établi à l'article 45 de la proposition, pour autant du moins que ces tâches supplémentaires soient en rapport avec les missions générales. Le Roi y puise aussi le pouvoir de confier à un centre précis une mission déterminée.

Article 48.

Le centre est obligé dans son ressort de dispenser les « secours d'urgence » aux personnes qui, « en dehors de la voie publique ou d'un lieu public », ont besoin de soins de santé immédiats, à la suite d'accident ou de maladie.

Cette disposition constitue le complément normal de la loi du 8 juillet 1964 relative à l'aide médicale urgente qui a déjà organisé celle-ci à l'égard des personnes qui se trouvent dans les mêmes conditions « sur la voie publique ou dans un lieu public ».

De plus, il faut attirer l'attention sur le fait qu'à l'opposé de la législation actuelle, les conventions de soins ou de transport, lorsque le centre ne dispose pas lui-même d'établissements de soins ou de service de transport, ne sont plus soumises à l'autorisation ministérielle.

Ces conventions doivent toutefois répondre aux conditions qui auront été fixées en la matière par le Ministre compétent. C'est pourquoi il va de soi que ces conventions doivent être communiqués au gouverneur, afin de rendre possible l'exercice éventuel de la tutelle générale.

Artikel 49.

Naast de plicht, reeds opgelegd door de huidige wetgeving, de aansluiting te bevorderen bij verzorgingsinstellingen, wordt geoordeeld dat het insgelijks tot de taak van het centrum voor maatschappelijk welzijn behoort als tussenpersoon of als werkgever op te treden om aan de personen die moeten geholpen worden een betrekking te bezorgen ten einde hen aldus in regel te stellen met de wetten op de sociale zekerheid.

Voor de gevallen waarin het centrum zelf als werkgever optreedt, worden de modaliteiten van dit dienstbetoon door de Koning bepaald.

Artikelen 50, 51 en 52.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 53.

Dit artikel maakt een einde aan de talrijke discussies die gerezen zijn bij de vraag welke kinderen onder de voogdij staan van de huidige commissies van openbare onderstand.

Het centrum treedt van rechtswege als voogd op voor de vondelingen en de niet erkende natuurlijke kinderen zonder voogd.

Voor de verlaten kinderen en verlaten wezen moet de staat van verlatenheid door de jeugdrechter vastgesteld worden op verzoek van het centrum.

De jeugdrechter moet zich insgelijks uitspreken in het geval bedoeld in 2° van dit artikel wanneer het centrum van oordeel is dat er voldoende redenen bestaan om de voogdij op te vorderen.

Artikelen 54 en 55.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 56.

Terwijl in de huidige wetgeving de Algemene Spaar- en Lijfrentekas het monopolium heeft voor de belegging van de kapitalen van de bij de commissie onder voogdij staande kinderen, werd het normaal bevonden dat de Minister een reeks instellingen zou aanduiden waar deze beleggingen kunnen gedaan worden.

Artikel 57.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikelen 58, 59 en 60.

Deze bepalingen geven, mits de nodige aanpassingen, de artikelen 16 en 17 weer van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand, gewijzigd door de wet van 9 juli 1971.

Wat artikel 58 betreft, dient erop gewezen dat de kosten van de sociale hulp verleend buiten de in dit artikel bedoelde periode niet kunnen teruggevorderd worden.

Artikelen 61 tot 65.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Article 49.

A part l'obligation, déjà prévue par la législation actuelle, de favoriser l'affiliation à des institutions de prévoyance, il est estimé qu'il entre également dans la mission du centre d'aide sociale d'intervenir comme intermédiaire ou comme employeur afin de procurer un emploi aux personnes qui doivent être aidées et qui se trouveront ainsi en règle avec les lois sur la sécurité sociale.

Pour les cas où le centre lui-même intervient comme employeur, les modalités de cette prestation sociale sont à déterminer par le Roi.

Articles 50, 51 et 52.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 53.

Cet article met le point final aux nombreuses discussions qui ont surgi sur le point de savoir quels enfants se trouvent sous la tutelle des actuelles commissions d'assistance publique.

Le centre est d'office tuteur des enfants trouvés et des enfants naturels non reconnus et non pourvus d'un tuteur.

En ce qui concerne les enfants abandonnés et les orphelins abandonnés, l'état d'abandon doit être constaté par le tribunal de la jeunesse, à la requête du centre.

Le tribunal de la jeunesse doit également se prononcer dans le cas prévu au 2° de cet article, lorsque le centre estime qu'il existe des raisons suffisantes pour réclamer la tutelle.

Articles 54 et 55.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 56.

Alors que dans la législation actuelle, la Caisse générale d'Epargne et de Retraite détient un monopole quant au placement des capitaux des enfants se trouvant sous la tutelle de la commission, il a paru normal que le Ministre désigne une série d'institutions qui pourraient recevoir de tels dépôts.

Article 57.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Articles 58, 59 et 60.

Ces dispositions reproduisent, moyennant les adaptations nécessaires, les articles 16 et 17 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique, modifiée par la loi du 9 juillet 1971.

En ce qui concerne l'article 58, il faut souligner que les frais d'aide sociale fournie en dehors de la période déterminée dans cet article ne peuvent être récupérés.

Articles 61 à 65.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Artikel 66.

De verplichting van de gemeenschap tot het verlenen van sociaal dienstbetoon voorzien bij artikel 1 van het voorstel en het genot van de bijstand voorzien bij artikel 46 zouden illusoir zijn zo er geen degelijke structuur van beroep werd ingericht.

Het is terzake niet opportuun de behandeling van het beroep toe te vertrouwen aan de gewone rechtbanken. De beroepen zullen voorgelegd worden aan beroepskamers, waarvan de taak zich zal beperken tot gevallen van hoofdzakelijk sociale aard met een dringend karakter.

Het is nog van belang erop te wijzen dat, waar in de huidige wetgeving alleen beroep bestaat tegen een uitdrukkelijke beslissing, het voortaan ook mogelijk zal zijn een beroep in te stellen bij het uitblijven van een beslissing.

Ten slotte schijnt op dit ogenblik de oprichting van één beroepskamer per provincie het meest aangewezen. In de provincies met verschillende taalstelsels zal het nodig zijn in meerdere beroepskamers te voorzien.

Artikel 67.

De samenstelling van de beroepskamers gaf aanleiding tot vele gedachtenwisselingen in de commissies en in de werkgroepen.

Meerdere problemen stelden zich inderdaad wat betreft de doeltreffendheid van de beroepsinstantie en wat aangaat de nadrukkelijk gewenste representativiteit bij de samenstelling van dergelijke instantie.

Op het stuk van de doeltreffendheid is het gebleken dat het aantal van zeven leden werkelijk een maximum was om voor de kamer het karakter van een rechtscollege te behouden, alsook om de eventuele hinderpalen te ontwijken van de « representatieve vergaderingen ».

Op het stuk van de representativiteit staat het vast dat de in dit land bestaande toestand zou leiden tot een aanzienlijke uitbreiding van het aantal leden, indien wetteksten of besluiten een opsomming zouden geven van al de diensten en organismen, openbare of private, die betrokken zijn in sociale of medisch-sociale aangelegenheden.

Bovendien moest men bij de benoeming van de leden, benevens de door de Regering rechtstreeks gedane aanwijzingen, ook rekening houden met de regionale voordrachten.

Artikel 68.

De door dit artikel bedoelde personen worden in de beroepskamer opgenomen wegens hun ervaring alsook om een zekere eenheid van rechtspraak te verzekeren onder de verscheidene beroepskamers.

Zij hebben alleen een raadgevende stem.

Artikel 69.

Er wordt geoordeeld dat aan een vertegenwoordiger van het centrum de mogelijkheid moet geboden worden het standpunt van het betrokken centrum te verdedigen of nader toe te lichten.

De beroepskamer moet niet noodzakelijk op stukken oordelen maar kan insgelijks sociale enquêtes doen verrichten vooraleer uitspraak te doen. Zij kan ook alle gewenste inlichtingen inwinnen : verslagen van sociale technici, adviezen van geneesheren, van psychologen, enz.

Article 66.

Le devoir de la collectivité d'octroyer l'aide sociale, prévu à l'article premier de la proposition, et le bénéfice de l'assistance prévu à l'article 46 seraient illusoires si l'on n'organisait pas une structure convenable de l'appel.

Il n'est pas opportun en l'espèce de confier l'appel aux tribunaux ordinaires. Les appels seront portés devant des chambres de recours dont la mission se limitera à des cas de nature essentiellement sociale et de caractère urgent.

Il ne manque pas d'intérêt de relever que dorénavant un recours sera possible également contre l'absence de décision, comme, dans l'actuelle législation, contre une décision expresse.

Enfin, le niveau provincial paraît pour le moment être le mieux indiqué pour l'installation d'une chambre de recours. Dans les provinces où existent des régions de langues différentes, il sera nécessaire que plusieurs chambres de recours soient organisées.

Article 67.

La composition des chambres de recours a provoqué de nombreux échanges de vues au sein des commissions et des groupes de travail.

Plusieurs problèmes se posaient en effet en ce qui concerne l'efficacité de l'instance de recours et la représentativité hautement souhaitable dans la composition de pareille instance.

Sur le plan de l'efficacité, il a semblé que le nombre de sept membres était pratiquement un maximum pour garder à la chambre le caractère d'une instance de contentieux et la préserver des éventuelles embûches des « assemblées représentatives ».

Sur le plan de la représentativité, il est évident que la situation que l'on connaît dans ce pays conduirait à une augmentation considérable du nombre des membres si la loi ou les arrêtés énuméraient tous les services et organismes, publics ou privés, qui sont intéressés dans les affaires sociales ou médico-sociales.

Au surplus il fallait, lors de la nomination des membres, tenir compte des propositions régionales à côté des désignations faites directement par le Gouvernement.

Article 68.

Les personnes désignées dans cet article font partie de la chambre de recours en raison de leur expérience et aussi afin d'assurer une certaine unité de jurisprudence entre les diverses chambres de recours.

Elles n'ont qu'une voix consultative.

Article 69.

Il est estimé qu'il faut donner à un représentant du centre la possibilité de défendre ou de mieux préciser la position du centre intéressé.

La chambre de recours ne doit pas nécessairement juger sur pièces; elle peut aussi faire procéder à des enquêtes sociales avant de se prononcer. Elle peut aussi faire prendre tous renseignements souhaitables : rapports de techniciens sociaux, avis de médecins, de psychologues, etc.

Artikel 70.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentar.

Artikelen 71, 72 en 73.

In tegenstelling met de huidige wetgeving is het dubbel advies van de gemeenteraad en van de bestendige deputatie, voorafgaand aan de ministeriële machtiging, niet meer vereist in de bij deze artikelen bepaalde verhandelingen.

Anderzijds is het nu de gouverneur, in plaats van de bestendige deputatie, die de machtiging verleent wanneer gemelde verhandelingen binnen de door het voorstel vastgestelde grensbedragen vallen.

In artikel 73 wordt tevens een bepaling ingelast waarbij uitdrukkelijk bepaald wordt dat de centra voor maatschappelijk welzijn kunnen gemachtigd worden tot onteigeningen over te gaan. Dergelijke bepaling ontbreekt in de wet van 10 maart 1925, wat twijfel deed ontstaan nopens de rechten van de commissies van openbare onderstand terzake.

Artikel 74.

In de huidige sociale context behoort de taak van het centrum inzake het gebruik van de kapitalen verruimd te worden.

Naast het bouwen en aankopen van sociale woningen mag het centrum ook deelgenoot worden in maatschappijen waarvan de sociale doeleinden in verband staan met de verschillende opdrachten van het centrum.

Artikel 75.

Waar in de huidige wetgeving de schenkingen en legaten aan de goedkeuring van de bestendige deputatie onderworpen zijn, voorziet het voorstel in de goedkeuring door de gouverneur.

Anderzijds wordt de goedkeuring door de Koning alleen vereist boven de 400 000 F en niet meer 100 000 F; zodoende is er overeenstemming met de in artikel 71 en volgende vermelde cijfers.

Verder wordt in het voorstel niet meer gesproken van geldinzamelingen in de openbare plaatsen en gebouwen of aan huis, noch over het plaatsen van bussen, daar hier de algemene reglementering terzake kan toegepast worden.

Ten slotte wordt geoordeeld dat de schenkingen uit de hand geen machtiging vereisen.

Artikel 76.

Steunend op de ervaring is men de mening toegedaan dat een einde gemaakt aan de thans bestaande verplichting de eerste verhuringen bij openbaar opbod toe te wijzen. In de praktijk komt het inderdaad meermaals voor dat om sociale, economische en zelfs om financiële redenen, de voorkeur moet gegeven worden aan een verhuring uit de hand.

Het gevaar voor misbruik wordt vermeden door het feit dat de verhuring aan de goedkeuring van de gouverneur onderworpen wordt.

De verhuringen die negen jaren te boven gaan en heden de goedkeuring van de Koning vereisen, zullen voortaan onderworpen zijn aan de goedkeuring van de Minister.

Article 70.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Articles 71, 72 et 73.

Contrairement à la législation actuelle, il n'est plus exigé de double avis, du conseil communal et de la députation permanente, préalable à l'autorisation ministérielle, pour les opérations prévues dans ces articles.

D'autre part, ce serait désormais le gouverneur, au lieu de la députation permanente, qui donnerait l'autorisation lorsque lesdites opérations demeurent dans les limites fixées par la proposition.

Une disposition, insérée à l'article 73, prévoit en outre expressément que les centres d'aide sociale peuvent être autorisés à exproprier. Pareille disposition manque dans la loi du 10 mars 1925, ce qui entraînait une incertitude quant aux droits des commissions d'assistance publique en cette matière.

Article 74.

Dans le contexte social actuel, il convient d'élargir la tâche du centre en ce qui concerne le placement des capitaux.

A côté de la construction et de l'acquisition d'habitations sociales, le centre peut aussi s'intéresser aux participations à des sociétés lorsque leurs buts sociaux sont en rapport avec les différentes missions du centre.

Article 75.

Là où, dans la législation actuelle, les dons et legs sont soumis à l'approbation de la députation permanente, le projet prévoit l'approbation du gouverneur.

D'autre part, l'approbation royale est prévue seulement au-delà de 400 000 F, et non plus de 100 000 F; il y a ainsi concordance avec les chiffres mentionnés aux articles 71 et suivants.

Par ailleurs, la proposition ne parle plus des collectes dans les lieux et édifices publics, ou à domicile, ni du placement de troncs; la réglementation générale en cette matière peut être appliquée.

Enfin, il est jugé que les dons manuels ne doivent être soumis à aucune autorisation.

Article 76.

S'appuyant sur l'expérience, on estime devoir abandonner l'exigence actuelle de l'adjudication publique pour la première location. En pratique, il apparaît en effet la plupart du temps que, pour des raisons sociales, économiques et même financières, la préférence doit être donnée à la location de gré à gré.

Le risque d'abus est évité par le fait que la location est soumise à l'approbation du gouverneur.

Les locations pour un délai de plus de neuf ans, qui nécessitent actuellement l'approbation du Roi, seront soumises à celle du Ministre.

Artikel 77.

Terwijl in de huidige wetgeving het huren van goederen door de commissies van openbare onderstand niet aan goedkeuring onderworpen is, blijkt het nuttig, ten einde eventuele misbruiken te voorkomen, dat van een bepaald bedrag af, in casu 400 000 frank, de goedkeuring van de gouverneur hiervoor vereist wordt.

Artikel 78.

Voor de uitvoering van de in dit artikel bedoelde werken werd een vereenvoudiging van de machtigingsprocedure ingevoerd.

Aldus wordt in tegenstelling met de huidige wetgeving het voorafgaand advies van de gemeenteraad weggelaten terwijl de machtiging van de werken door de gouverneur verleend wordt en niet meer door de bestendige deputatie.

Voor de werken aan de gebouwen dienstig tot hospitalisatie of met een sociale bestemming blijft de ministeriële machtiging behouden doch zonder de voorafgaande adviezen van gemeenteraad en bestendige deputatie die thans vereist zijn.

Wat zowel de bouw- als onderhoudswerken beneden een bepaalde kostprijs betreft (1/10 van de gewone begroting van de ontvangsten met een plafond van 100 000 frank), deze moeten onttrokken worden aan welke machtiging ook, ten einde het uitvoeren van kleine werken, die meestal een dringend karakter vertonen, niet te belemmeren. De huidige wetgeving voorziet in deze uitzondering enkel voor de onderhoudswerken (zelfde begrotingsverhouding doch met een grensbedrag van 50 000 frank).

Verder dient aangestipt dat in het voorstel de procedure (machtiging van de gemeenteraad) voorzien door de huidige wetgeving voor de bouw- en onderhoudswerken waarvan de kostprijs 1/10 van de gewone begroting der ontvangsten niet overtreft, met een grensbedrag van 400 000 frank, niet weerhouden werd.

Ten slotte wordt de mogelijkheid van beroep bij de Koning in geval van weigering van de machtiging gehandhaafd.

Artikel 79.

De goedkeuringen waarvan sprake in dit artikel, behoren in de huidige wetgeving tot de bevoegdheid van de gemeenteraad of van de bestendige deputatie; zij worden thans aan de gouverneur overgedragen.

Artikelen 80 en 81.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikelen 82 en 83.

De procedure voor de goedkeuring van de begroting en van de jaarlijkse rekening van het centrum voor maatschappelijk welzijn wijkt op meerdere punten af van de bestaande wetgeving.

Vooreerst moeten zowel de begroting als de jaarlijkse rekening vóór welbepaalde data aan het advies en de goedkeuring van de bevoegde voogdijoverheden onderworpen worden. Aldus wordt een bespoediging van de procedure betracht.

De dubbele goedkeuring, van gemeenteraad en bestendige deputatie, die op heden voor deze handelingen vereist is, wordt in het voorstel vervangen enerzijds door een advies verleend, hetzij door het college van burgemeester en sche-

Article 77.

Alors que dans la législation actuelle, la prise en location des biens par les commissions d'assistance publique n'est soumise à aucune approbation, il paraît utile, pour éviter des abus éventuels, qu'à partir d'un certain montant, en l'occurrence 400 000 francs, l'approbation du gouverneur soit exigée pour pareille opération.

Article 78.

En ce qui concerne les travaux dont il est question dans cet article, une simplification de la procédure d'autorisation a été introduite.

Ainsi, à l'encontre de ce que prévoit la législation actuelle, l'avis préalable du conseil communal n'a pas été maintenu, tandis que l'autorisation des travaux est donnée par le gouverneur et non plus par la députation permanente.

Pour les immeubles affectés à l'hospitalisation ou ayant une destination sociale, l'autorisation ministérielle est maintenue, mais sans les avis préalables du conseil communal et de la députation permanente, qui sont actuellement requis.

Quant aux travaux tant de construction que d'entretien, en dessous d'un coût déterminé (1/10 du budget ordinaire des recettes avec un plafond de 100 000 francs), toute autorisation doit être supprimée, afin de ne pas entraver l'exécution de petits travaux, qui ont la plupart du temps un caractère urgent. La loi prévoit actuellement cette exception uniquement pour les travaux d'entretien (même proportion du budget, mais avec une limite de 50 000 francs).

Par ailleurs, il faut souligner que la proposition abandonne la procédure actuelle (autorisation du conseil communal) pour les travaux de construction et d'entretien dont le coût ne dépasse pas 1/10 du budget ordinaire, avec un plafond de 400 000 francs.

Enfin, le projet maintient la possibilité d'un recours au Roi en cas de refus de l'autorisation.

Article 79.

Les approbations dont il est question dans cet article sont attribuées au Gouvernement, alors que dans la législation actuelle elles relèvent de la compétence du conseil communal ou de la députation permanente.

Articles 80 et 81.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Articles 82 et 83.

La procédure prévue pour l'approbation du budget et du compte annuel du centre d'aide sociale s'écarte sur plusieurs points de la législation existante.

Tout d'abord, tant le budget que le compte annuel doivent être soumis à l'avis et l'approbation des autorités de tutelle avant des dates bien déterminées. On vise de la sorte une accélération de la procédure.

La double approbation, par le conseil communal et la députation permanente, actuellement requise pour ces opérations, est remplacée dans la proposition, d'une part, par un avis émis soit par le collège échevinal, soit par le collège des

penen, hetzij door het college van burgemeesters, en anderzijds door een goedkeuring verleend door de bestendige deputatie voor de begroting en door de gouverneur voor de jaarlijkse rekening.

Verder zij vermeld dat het advies dat de goedkeuring van de begroting voorafgaat met redenen omkleed moet zijn.

In tegenstelling met de bestaande wetgeving biedt dit voorstel aan de overheid, belast met de goedkeuring van de begroting en van de jaarlijkse rekening, de mogelijkheid deze te wijzigen. Hierdoor zal kunnen vermeden worden dat de begroting of de jaarlijkse rekening verworpen moet worden wegens de eventuele verbeteringen die erin dienen aangebracht.

Artikel 84.

Het laatste lid van dit artikel, ingegeven door de gemeentewet (art. 147^{quater}), laat het verplaatsen toe van de verantwoordelijkheid voor de thesaurie in het geval van een afzonderlijk beheer van bepaalde diensten of instellingen. De aanwijzing van een bijzondere ontvanger vermijdt immers een dubbele inschrijving van alle boekhoudkundige gegevens.

Artikelen 85 en 86.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 87.

Bij weigering door de bestendige deputatie is het niet meer de Koning doch de Minister die bevoegdheid heeft de nodige kredieten in te schrijven.

Artikel 88.

De bevoegdheid die de bestendige deputatie thans heeft in verband met de geweigerde of vertraagde bevelen tot betaling, wordt aan de gouverneur toegekend.

Artikel 89.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 90.

De verplichte financiële tussenkomst van de gemeente bij deficit van het centrum blijft behouden.

Het bedrag van de tussenkomst van de gemeente of van de bediende gemeenten wordt door de Koning vastgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met het bevolkingscijfer en met de sociale noden.

Artikel 91.

Het is onbillijk het volledig deficit van het centrum ten laste van de bediende gemeenten te leggen, temeer daar vele gemeenten zelf reeds het hoofd moeten bieden aan zware financiële moeilijkheden.

Het blijkt dan ook logisch dat het tekort van het centrum, dat overblijft na de forfaitaire tussenkomst van de gemeente, ten laste wordt gelegd van de gemeenschap, d.w.z. de Staat, en dat zodoende vermeden wordt de gemeenten waar een grote inspanning op sociaal gebied gedaan wordt, te penalisieren door een verhoogde plaatselijke belastingdruk.

bourgmestres et, d'autre part, par une approbation donnée par la députation permanente pour le budget et par le gouverneur pour le compte annuel.

Il convient d'ajouter que l'avis préalable à l'approbation du budget doit être motivé.

Contrairement à la loi actuelle, la proposition prévoit que l'autorité compétente pour l'approbation soit du budget, soit du compte annuel, peut le réformer. On évitera ainsi que des corrections éventuelles n'entraînent le rejet du budget ou du compte annuel.

Article 84.

Le dernier alinéa de cet article, inspiré de la loi communale (art. 147^{quater}), permet de déplacer la responsabilité de la trésorerie dans le cas de gestion distincte de certains services ou institutions. La désignation d'un receveur spécial évite en effet un double enregistrement de tous les mouvements comptables.

Articles 85 et 86.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 87.

Dans le cas d'un refus de la députation permanente, ce n'est plus au Roi mais au Ministre qu'il appartiendra d'inscrire les crédits nécessaires.

Article 88.

La compétence que possède actuellement la députation permanente en matière de refus ou de retard d'ordonnement de dépenses est attribuée au gouverneur.

Article 89.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Article 90.

L'intervention financière obligatoire de la commune, en cas de deficit du centre, est maintenue.

Le montant de l'intervention de la commune ou des communes desservies est fixé par le Roi, compte tenu du chiffre de la population et des besoins sociaux.

Article 91.

Il n'est pas équitable de mettre le deficit complet du centre à charge des communes desservies, d'autant plus que de nombreuses communes doivent elles-mêmes faire face à de lourdes charges financières.

Il paraît donc logique de mettre à charge de la collectivité, c'est-à-dire de l'Etat, le deficit du centre qui subsisterait après l'intervention forfaitaire de la commune, et d'éviter ainsi que soient pénalisées par une charge fiscale locale les communes où l'on fait un gros effort dans le domaine social.

De russenkomst van de Staat, die in de plaats treedt van die van het gemeentefonds, gebeurt door middel van het bijzonder fonds voor maatschappelijk welzijn dat uitsluitend door hem gestijfd wordt.

De rechtstreekse betaling aan het centrum voor maatschappelijk welzijn komt tegemoet aan een herhaaldelijk uitgesproken wens van de betrokken middens.

Artikel 92.

De huidige wet liet de inrichting van een inspectiedienst over aan de zorgen van het koninklijk initiatief. Deze dienst, die bestaat sinds 1930, heeft voldoening geschonken; de specialisatie en de ervaring van dit orgaan van administratieve voogdij verantwoordt de wettelijke bekrachtiging ervan.

Artikelen 93, 94 en 95.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 96.

Daar de wettelijkheid van de interventie van een door de gouverneur aangeduide commissaris bij de C. O. O. meermaals betwist werd, is het noodzakelijk deze bepaling, die reeds voorkomt in de gemeentewet, in het voorstel op te nemen.

Artikel 97.

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid het centrum voor maatschappelijk welzijn te verplichten de bijkomende opdrachten uit te voeren waarmee het door de Koning belast wordt in toepassing van artikel 47 van het voorstel.

Artikel 98.

Door de oprichting van de Hoge Raad voor maatschappelijk welzijn wordt de huidige Hoge Raad voor de Onderstand en het Maatschappelijk Dienstbetoon vervangen.

Artikel 99.

De studiegroepen die deelnamen aan de discussie van deze hervorming waren van oordeel dat het bestaan van een werkelijke studiedienst in de schoot van de administratie onontbeerlijk is.

De systematische beoordeling van de activiteiten van de centra voor maatschappelijk welzijn en van de gewestelijke diensten voor coördinatie waarmee deze studiedienst ondersteund zou belast worden, leek inderdaad het beste middel om objectieve criteria op te stellen met het oog op de toepassing van de wet.

Artikel 100.

De oprichting van een dienst voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon op gewestelijk vlak dringt zich op wegens de grote diversiteit in de behandeling van de individuele gevallen. Deze diversiteit is verantwoord wanneer zijn functie van het individueel geval staat, maar niet wanneer het gaat over de middelen en methodes. Het is in verband met deze laatste vooral, dat de gewestelijke dienst een belangrijke rol kan spelen.

L'intervention de l'Etat, qui remplace celle du fonds des communes, est réalisée par le moyen d'un fonds spécial de l'aide sociale, alimenté exclusivement par les deniers publics.

Le paiement direct au centre d'aide sociale fait droit à un vœu exprimé par les milieux concernés.

Article 92.

La loi actuelle laissait à l'initiative du Roi le soin d'organiser un service d'inspection. Ce service, qui existe depuis 1930, a donné satisfaction; la spécialisation et l'expérience de cet organe de tutelle administrative justifient que la loi elle-même en consacre l'institution.

Articles 93, 94 et 95.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

Article 96.

Etant donné que la légalité de l'intervention d'un commissaire désigné par le gouverneur auprès d'une C. A. P. a été maintes fois contestée, il est nécessaire de reprendre dans la proposition cette disposition qui figure déjà dans la loi communale.

Article 97.

Cet article prévoit la possibilité de contraindre le centre d'aide sociale à exécuter les missions complémentaires dont le Roi l'aurait chargé par application de l'article 47 de la proposition.

Article 98.

En remplacement de l'actuel Conseil supérieur de l'Assistance et du Service social, il est créé un Conseil supérieur de l'aide sociale.

Article 99.

Les groupes d'étude qui ont participé à la discussion de cette réforme ont estimé que la présence d'un véritable service d'étude au sein de l'administration est indispensable.

L'observation systématique des activités des centres d'aide sociale et des offices régionaux de coordination dont ce service serait notamment chargé, paraît en effet être le meilleur moyen pour déterminer des critères objectifs en rapport avec l'application de la loi.

Article 100.

La création d'un office de coordination de l'aide sociale s'impose au plan régional en raison de la grande diversité dans le traitement des cas individuels. Cette diversité se justifie quant à la considération du cas, dans son individualité, mais non quant aux moyens et aux méthodes. C'est donc sur le plan de ceux-ci que l'office régional peut jouer un rôle important.

Daarbij komt dat verschillende openbare of privé-organisaties zich met dezelfde sectoren van het sociaal dienstbetoon bezighouden zodat bij gebrek aan onderlinge contacten een versnippering van krachten ontstaat.

Het is zeer belangrijk dat de gewestelijke dienst leden telt die zowel uit de openbare als uit de privé-instellingen en organisaties worden gekozen. De vaststelling van het aantal leden en van de algemene regelen van organisatie worden aan de Koning overgelaten, ten einde een zo ruim mogelijke samenstelling te bekomen met het oog op een goede coördinatie en een inspraak van alle betrokken middelen.

Artikel 101.

De nadruk dient gelegd op het adviserend karakter van de dienst. Dit advies werkt in twee richtingen : enerzijds zal het gericht zijn tot de voogdijoverheden, anderzijds tot de centra voor maatschappelijk welzijn, de privé-organisaties en het publiek.

De gewestelijke dienst voor coördinatie zal ter beschikking staan van elke instantie die om advies verzoekt, maar zal ook op eigen initiatief elk probleem ter studie kunnen nemen.

Het repertoriëren van de bestaande mogelijkheden en het ter beschikking stellen van de gegevens aan al wie er om verzoekt zal een van de belangrijkste opdrachten zijn.

De dokumentatie waarvan sprake in het 2° van het artikel, zal zeer uitgebreid moeten zijn, zowel op het gebied van de statistiek als op dat van de vakliteratuur.

In het 3° wordt een belangrijke rol voorzien op het gebied van de planning op gewestelijk vlak. De aldus verzamelde gegevens evenals de voorstellen die worden geformuleerd, zullen de studiedienst en de Minister toelaten een verantwoorde nationale planning vast te leggen.

Ten slotte zal het begunstigen van contacten tussen de sociale instellingen er niet alleen moeten in bestaan de verantwoordelijken tot een dialoog te brengen, maar bovendien zal een supervisie van de methodes van de personeelsleden belast met sociaal werk in de centra voor maatschappelijk welzijn ertoe leiden de behandeling van de sociale gevallen te harmoniseren en tevens de zelfstandigheid van de sociale diensten ten opzichte van de administratieve hiërarchie in de hand te werken.

Het is vanzelfsprekend dat in ieder geval al de betrokkenen moeten bezielde zijn met de wil de coördinatie te bewerkstelligen zowel op het vlak van het collectieve als op dat van het individuele geval.

Zonder deze goede wil zou men tot louter administratieve formules komen, welke het gestelde doel niet bereiken.

Artikel 102.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot commentaar.

Artikel 103.

Het moet de centra mogelijk zijn zich te verenigen om objecten van een bepaald sociaal belang te verwezenlijken.

Het gebeurt maar al te vaak dat bepaalde doeleinden slechts kunnen bereikt worden met vereende krachten. Hierbij kan gedacht worden aan de oprichting van rustoorden voor bejaarden, verplegingsinstellingen, gezondheidscentra, enz.

Het is wenselijk dat zowel de Staat, de provincie en de gemeenten, als de andere natuurlijke of rechtspersonen, deel kunnen uitmaken van deze verenigingen.

Comme, d'autre part, différentes organisations des secteurs public ou privé s'occupent des mêmes secteurs de service social, il en résulte un certain gaspillage des ressources lorsqu'il n'existe pas de contacts réciproques.

Il est très important que l'office régional de coordination se compose de membres choisis aussi bien dans le secteur public que dans les organismes du secteur privé. La fixation du nombre de membres et la détermination des règles de l'organisation sont confiées au Roi, afin que l'office soit constitué sur des bases suffisamment larges pour obtenir une bonne coordination et une participation de tous les milieux concernés.

Article 101.

Il convient de souligner le caractère consultatif de l'office. Cette compétence d'avis s'exerce dans deux directions : d'une part, apport d'avis aux autorités de tutelle, d'autre part, fourniture de documentation aux centres d'aide sociale, aux organisations privées et au public.

L'office régional de coordination sera à la disposition de toute instance qui lui demandera un avis, mais il pourra aussi entreprendre d'initiative l'étude d'un problème.

Répertorier les possibilités existantes et mettre les données à la disposition de quiconque les désire figurera parmi les tâches les plus importantes.

La documentation dont il est question au 2° de cet article sera très étendue, aussi bien dans le domaine des statistiques que dans celui de la littérature spécialisée.

Sous le 3°, il est prévu un rôle important quant à l'établissement d'un planning pour la région. Les données ainsi rassemblées, de même que les propositions de l'office permettront au service d'étude et au Ministre de jeter les bases d'un planning national bien motivé.

Enfin, en favorisant les contacts entre les organismes sociaux, le dialogue entre les responsables sera non seulement établi, mais en outre la supervision des méthodes des agents chargés du travail social dans les centres d'aide sociale conduira à une meilleure harmonisation dans le traitement des cas sociaux et contribuera en même temps à donner plus d'indépendance aux services sociaux vis-à-vis de la hiérarchie administrative.

Il va de soi que, quoi qu'il arrive, tous les intéressés doivent être habilités par le souci de réaliser la coordination, tant sur le plan du phénomène collectif que du cas individuel.

Si cette volonté faisait défaut, on ne pourrait aboutir qu'à de simples formules administratives, ce qui ne permettrait pas d'atteindre le but fixé.

Article 102.

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire.

Article 103.

Il faut donner aux centres la possibilité de s'associer en vue de la réalisation d'objets d'un intérêt social déterminé.

Il arrive très souvent que certains objectifs ne sont réalisables que par le groupement des forces, que ce soit à l'occasion de la création de homes pour personnes âgées, d'hôpitaux, de centres de santé, etc.

Il est souhaitable que l'Etat, les provinces et les communes, aussi bien que les autres personnes physiques ou morales puissent faire partie de ces associations.

Artikelen 104 tot 108.

Deze bepalingen zijn grotendeels ingegeven door de wet van 1 maart 1922 op de vereniging van gemeenten tot nut van het algemeen.

Zij vergen geen andere commentaar.

Artikel 109.

Het lijkt logisch dat bij een wijziging van het objekt van de vereniging, aan de leden de mogelijkheid geboden wordt zich terug te trekken. Het kan inderdaad voorkomen dat het gewijzigde doel niet meer beantwoordt aan de belangen van een of ander toetredend lid.

In dit geval is het gewettigd dat de tegenwaarde van de inbreng wordt teruggeschonken. Deze tegenwaarde wordt vastgesteld aan de hand van de boekhoudkundige gegevens op het ogenblik van het ontslag.

Artikel 110.

Gelet op de ernst van de te nemen beslissing en haar uitzonderlijk karakter wordt de uitsluiting van een lid aan de algemene vergadering toevertrouwd. Bovendien is hiertoe een meerderheid van 2/3 der stemmen vereist.

Artikel 111.

Daar deze verenigingen uitsluitend objecten van sociaal belang tot doel hebben die in verband staan met de zending van de centra, lijkt het vanzelfsprekend dat de publiekrechtelijke personen steeds de leidende hand hebben. Bovendien wordt door deze bepaling vermeden dat winstbejag wordt nagestreefd en hierdoor afgeweken wordt van het werkelijk sociaal oogmerk.

De natuurlijke en rechtspersonen die eventueel tot de vereniging zijn toetredend hebben in ieder geval volwaardig medezeggenschap.

Artikel 112.

De bepalingen van dit artikel werden geïnspireerd door artikel 147ter van de gemeentewet.

Artikel 113.

De bijzondere rekenplichtige heeft een grote verantwoordelijkheid. Het is derhalve normaal dat hij onder dezelfde regelen valt als de ontvangers van de centra voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 114.

Deze bepalingen werden geïnspireerd door de wet van 1 maart 1922 voornoemd.

Artikel 115.

Het is nodig dat de bijzondere voogdij die toegepast wordt op de centra voor maatschappelijk welzijn ook geldt voor de verenigingen dezer laatste.

Articles 104 à 108.

Ces dispositions s'inspirent en majeure partie de la loi du 1er mars 1922 relative à l'association de communes dans un but d'utilité publique.

Elles n'appellent pas d'autres commentaires.

Article 109.

Il paraît logique que lors d'une modification des objets de l'association, il soit possible aux membres de se retirer. Il peut se faire en effet que l'objectif modifié ne réponde plus aux intérêts de l'un ou l'autre membre.

Dans ce cas, il est légitime que la contrepartie des apports soit remboursée. Celle-ci est estimée à la valeur comptable au moment de la décision.

Article 110.

Etant donné la gravité de la décision à prendre et son caractère exceptionnel, l'exclusion d'un membre est réservée à l'assemblée générale, qui la prononcera à la majorité des 2/3 des voix.

Article 111.

Etant donné que les objectifs de ces associations sont exclusivement d'ordre social et en rapport avec la mission des centres, il semble aller de soi que les personnes de droit public aient toujours les leviers de commande. De plus, on évite par cette disposition que l'association s'écarte de son objectif social en poursuivant un but de lucre.

Les personnes physiques et morales qui font partie de l'association ont en tout cas voix au chapitre.

Article 112.

Les dispositions de cet article s'inspirent de l'article 147ter de la loi communale.

Article 113.

Le comptable spécial a une grande responsabilité. Il est dès lors normal qu'il soit soumis aux mêmes règles que les receveurs des centres d'aide sociale.

Article 114.

Ces dispositions s'inspirent de la loi du 1er mars 1922 déjà citée.

Article 115.

Il est nécessaire que la tutelle spéciale qui s'applique aux centres d'aide sociale joue également pour les associations de centres.

Artikel 116.

Er diende een maximum duur bepaald. Dertig jaar lijkt een redelijke termijn. Op dat ogenblik kan vastgesteld worden of het zijn nut heeft een verlenging toe te staan.

Artikelen 117 en 118.

Deze bepalingen werden geïnspireerd door de wet van 1 maart 1922 voornoemd.

Artikelen 119 en volgende.

Deze artikelen geven geen aanleiding tot commentaar.

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK 1.

Algemene bepalingen.

Artikel 1.

Het sociaal dienstbetoon, dat de gemeenschap gehouden is te verlenen aan iedere persoon die er behoefte aan heeft, wordt, onder de voorwaarden bepaald door deze wet, verstrekt door de centra voor maatschappelijk welzijn.

Dit sociaal dienstbetoon is aangepast aan iedere toestand volgens de individuele behoeften, waarvan de bevrediging door het centrum voor maatschappelijk welzijn noodzakelijk wordt geacht.

Art. 2.

De centra voor maatschappelijk welzijn vervangen de commissies van openbare onderstand, waarvan zij alle goederen, rechten, lasten en verplichtingen overnemen.

De centra voor maatschappelijk welzijn zijn openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid; zij worden hetzij plaatselijk, hetzij gewestelijk ingericht.

Het plaatselijk centrum voor maatschappelijk welzijn oefent zijn bevoegdheden uit binnen de grenzen van één enkele gemeente; het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn bedient een groep van gemeenten.

Art. 3.

De Koning wijst de gemeenten of de groepen van gemeenten aan waar de oprichting van een plaatselijk of gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn geboden is, rekening houdend met het bevolkingscijfer, de oppervlakte van het grondgebied, de sociale noden, alsmede met de beheerde instellingen en vermogens.

De gemeenten of groepen van gemeenten moeten een bevolking van minstens dertigduizend inwoners omvatten. Bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit kan de Koning afwijkingen toestaan op dit bevolkingscijfer.

Voor de uitvoering van de door deze wet voorziene taken zal elk centrum moeten beschikken over minstens twee per-

Article 116.

Il y a lieu de fixer une durée maximum. Trente ans paraît une période raisonnable. A ce moment, il peut être décidé s'il est utile de permettre une prolongation.

Articles 117 et 118.

Ces dispositions s'inspirent de la loi du 1er mars 1922 déjà citée.

Articles 119 et suivants.

Ces articles n'appellent pas de commentaires.

L. NAMECHE.

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE 1er.

Dispositions générales.

Article 1.

L'aide sociale due par la collectivité à toute personne qui en a besoin, est dispensée, dans les conditions déterminées par la présente loi, par les centres d'aide sociale.

Cette aide sociale est appropriée à chaque situation suivant les besoins individuels dont la satisfaction est jugée nécessaire par le centre d'aide sociale.

Art. 2.

Les centres d'aide sociale remplacent les commissions d'assistance publique et succèdent à tous leurs biens, droits, charges et obligations.

Les centres d'aide sociale sont des établissements publics dotés de la personnalité civile et organisés soit localement, soit régionalement.

Le centre local d'aide sociale exerce ses attributions dans les limites d'une seule commune; le centre régional d'aide sociale dessert un groupe de communes.

Art. 3.

Le Roi désigne les communes ou les groupes de communes appelés à constituer un centre local ou régional d'aide sociale, compte tenu du chiffre de la population, de la superficie du territoire, des besoins sociaux, ainsi que des établissements et du patrimoine gérés.

Les communes et les groupes de communes doivent grouper une population d'au moins trente mille habitants. Par un arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le Roi peut accorder des dérogations à ce chiffre de population.

Pour l'exécution des tâches prévues par la présente loi, chaque centre devra disposer au moins d'un personnel de

soneelsleden met volledige dienstduur, de ene belast met het administratief werk, de andere met het sociaal werk.

De Koning bepaalt de voorwaarden voor de toegang tot de loopbanen van dit sociaal werk.

HOOFDSTUK II.

Bijzondere bepalingen betreffende het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 4.

De Koning wijst de gemeenten aan waar de zetel van het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn gevestigd is en bepaalt de naam van dit centrum.

Wanneer een gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn gemeenten bedient die gelegen zijn in verschillende provincies, wordt de voogdij die aan deze laatste behoort, op dit centrum uitgeoefend door de provinciale overheden van de gemeente waar de zetel van het centrum gevestigd is.

Art. 5.

Er wordt een college van burgemeesters opgericht, samengesteld uit de burgemeesters van de gemeenten die bediend worden door het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn. De burgemeesters kunnen daartoe een lid van het college van burgemeester en schepenen afvaardigen.

De burgemeester van de zetel van dit centrum voor maatschappelijk welzijn is van rechtswege de voorzitter van het college van burgemeesters; dit duidt voor hem een plaatsvervanger aan.

Dit college is belast met de taken die in deze wet worden bepaald.

De vergaderingen van het college hebben plaats in de zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn, na schriftelijke bijeenroeping door de voorzitter ten minste drie vrije dagen vóór de dag van de vergadering.

Het college van burgemeesters kan slechts geldig beraadslagen indien meer dan de helft van de leden aanwezig is.

Evenwel kan het, ongeacht het getal van de aanwezige leden, beraadslagen over de zaken die voor de tweede maal op de agenda werden gebracht.

De besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen is de steun van de voorzitter beslissend.

De secretaris van de gemeente, zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn, neemt het secretariaat waar van het college van burgemeesters.

Art. 6.

In elk door een gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn bediende gemeente, met uitzondering van de gemeente waar de zetel gevestigd is, duidt de in artikel 7 bedoelde raad voor maatschappelijk welzijn, onder de inwoners van de gemeente die geen lid zijn van de gemeenteraad, een persoon aan die kan belast worden met de uitvoering van bepaalde beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Wanneer zijn tussenkomst gevraagd wordt, moet die persoon zich onmiddellijk in verbinding stellen met de diensten van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Wanneer hij, in een uiterst dringend geval, ertoe gebracht wordt bij uitzonderlijke maatregel onmiddellijk hulp te verlenen, moet hiervan onverwijld kennis gegeven worden aan het centrum voor maatschappelijk welzijn.

deux unités à prestations complètes, dont l'une sera chargée du travail administratif et l'autre du travail social.

Le Roi fixe les conditions d'accès aux carrières de ce travail social.

CHAPITRE II.

Dispositions particulières au centre régional d'aide sociale.

Art. 4.

Le Roi désigne la commune, siège du centre régional d'aide sociale, et fixe la dénomination de ce centre.

Lorsqu'un centre régional d'aide sociale dessert des communes situées sur le territoire de plusieurs provinces, les autorités provinciales de la commune, siège du centre, exercent leur tutelle sur celui-ci.

Art. 5.

Il est créé un collège des bourgmestres composé des bourgmestres des communes desservies par le centre régional d'aide sociale. Les bourgmestres peuvent déléguer à cette fin un membre du collège échevinal.

Le bourgmestre du siège de ce centre d'aide sociale est de droit président du collège des bourgmestres; celui-ci lui désigne un suppléant.

Ce collège est chargé des missions définies dans la présente loi.

Les réunions du collège ont lieu au siège du centre d'aide sociale, sur convocation écrite du président au moins trois jours francs avant le jour de la réunion.

Le collège des bourgmestres ne peut délibérer valablement que si plus de la moitié de ses membres sont présents.

Toutefois, il peut délibérer sur les objets mis pour la deuxième fois à l'ordre du jour, quel que soit le nombre des membres présents.

Les résolutions sont prises à la majorité des suffrages. En cas de parité, la voix du président est prépondérante.

Le secrétaire de la commune, siège du centre d'aide sociale, assume le secrétariat du collège des bourgmestres.

Art. 6.

Dans chaque commune desservie par un centre régional d'aide sociale, à l'exception de la commune du siège, le conseil de l'aide sociale visé à l'article 7 désigne, parmi les habitants de la commune qui ne sont pas membres du conseil communal, une personne pouvant être chargée d'exécuter certaines décisions du conseil de l'aide sociale.

Lorsque son intervention est requise, cette personne doit rechercher immédiatement le contact avec les services du centre d'aide sociale.

Lorsque, dans un cas d'extrême urgence, elle est amenée, à titre exceptionnel, à accorder une aide sur-le-champ, celle-ci doit être signalée sans délai au centre d'aide sociale.

HOOFDSTUK III.

De raad voor maatschappelijk welzijn.

AFDELING I.

Samenstelling en vorming
van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 7.

Het plaatselijk centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bestuurd door een raad voor maatschappelijk welzijn, bestaande uit :

- 7 leden voor een bevolking die 15 000 inwoners niet overschrijdt;
- 9 leden voor een bevolking van 15 001 tot 50 000 inwoners;
- 11 leden voor een bevolking van 50 001 tot 150 000 inwoners;
- 13 leden voor een bevolking van meer dan 150 000 inwoners.

Het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bestuurd door een raad voor maatschappelijk welzijn, bestaande uit :

- 13 leden voor een bevolking die 15 000 inwoners niet overschrijdt;
- 15 leden voor een bevolking van 15 001 tot 50 000 inwoners;
- 17 leden voor een bevolking van 50 001 tot 150 000 inwoners;
- 19 leden voor een bevolking van meer dan 150 000 inwoners.

Voor elk werkend lid wordt tenminste één plaatsvervanger aangewezen.

Art. 8.

§ 1. — Om effectief of plaatsvervangend lid te zijn van een raad voor maatschappelijk welzijn, is het vereist op de dag van de verkiezing Belg te zijn, minstens eenentwintig en hoogstens vijfenzestig jaar, zich niet bevinden in de voorwaarde van uitsluiting voorzien in de gemeentekieswet, en verblijven in de gemeente voor een plaatselijk centrum voor maatschappelijk welzijn of in één van de gemeenten die het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn bedient.

§ 2. — Mogen niet tot lid van een raad voor maatschappelijk welzijn worden verkozen :

a) de leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat, de provinciale raden, de agglomeratieraden, de raden van de federaties van gemeenten en de gemeenteraden;

b) de provinciegouverneurs, de provinciale griffiers, de arrondissementcommissarissen, het personeel van de provinciebesturen of het personeel, afhankelijk van de provinciegouverneur en door hem benoemd.

c) de personen die gewoonlijk materiële bijstand genoten van het centrum voor maatschappelijk welzijn voor henzelf, of voor leden van hun gezin die met hen onder één dak verblijven.

CHAPITRE III.

Le conseil de l'aide sociale.

SECTION I.

La composition
et la formation du conseil de l'aide sociale.

Art. 7.

Le centre local d'aide sociale est administré par un conseil de l'aide sociale composé de :

- 7 membres pour une population ne dépassant pas 15 000 habitants;
- 9 membres pour une population de 15 001 à 50 000 habitants;
- 11 membres pour une population de 50 001 à 150 000 habitants;
- 13 membres pour une population de plus de 150 000 habitants.

Le centre régional d'aide sociale est administré par un conseil de l'aide sociale composé de :

- 13 membres pour une population ne dépassant pas 15 000 habitants;
- 15 membres pour une population de 15 001 à 50 000 habitants;
- 17 membres pour une population de 50 001 à 150 000 habitants;
- 19 membres pour une population de plus de 150 000 habitants.

Il est désigné un suppléant au moins pour chaque membre effectif.

Art. 8.

§ 1er. — Pour pouvoir être élu membre effectif ou suppléant d'un conseil de l'aide sociale, il faut, au jour de l'élection, être Belge, âgé de vingt et un ans au moins et de soixante-cinq ans au plus, ne pas se trouver dans un des cas d'exclusion prévus par la loi électorale communale et avoir une résidence dans la commune pour un centre local d'aide sociale ou dans une des communes desservies par un centre régional.

§ 2. — Ne peuvent être élus membres d'un conseil de l'aide sociale :

a) les membres élus de la Chambre des Représentants, du Sénat, des conseils provinciaux, des conseils d'agglomération, des conseils de fédérations de communes et des conseils communaux;

b) les gouverneurs de provinces, les greffiers provinciaux, les commissaires d'arrondissement, les fonctionnaires et les fonctionnaires et agents des gouvernements provinciaux ainsi que le personnel se trouvant sous la direction du gouverneur et nommé par celui-ci;

c) les personnes qui reçoivent habituellement des secours matériels du centre d'aide sociale soit pour elles-mêmes, soit pour des membres de leur famille habitant sous leur toit.

Art. 9.

De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn mogen noch bloed-, noch aanverwanten zijn tot de derde graad inbegrepen, noch door de banden van het huwelijk verbonden zijn. Voor de bloed- of aanverwanten in deze graad alsmede de echtgenoten, die terzelfder tijd worden verkozen, wordt de voorkeur toegepast volgens artikel 17 van deze wet.

Indien twee bloed- of aanverwanten in de verboden graad, of twee echtgenoten werden verkozen, enerzijds tot effectief en anderzijds tot plaatsvervangend lid, geldt het verbod om te zetelen slechts voor deze laatste.

Verwantschap ontstaan na de verkiezing tussen leden van de raad brengt geen verval mee van het mandaat.

Art. 10.

Zonder af te wijken van de onverenigbaarheden, ontstaan door wettelijke of beschikkende maatregelen, mogen de beoefenaars van de geneeskunde, die hun praktijk uitoefenen in één der instellingen van het centrum voor maatschappelijk welzijn, alsmede de beambten bezoldigd door dit centrum, geen lid zijn van de Raad.

Art. 11.

Niemand kan lid zijn van meerdere raden voor maatschappelijk welzijn.

Art. 12.

De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en hun plaatsvervangers worden, na een volledige vernieuwing van de gemeenteraad, rechtstreeks verkozen door de gemeenteraadsleden. Hun mandaat verstrijkt de laatste dag van de tweede maand die volgt op de verkiezing van de leden van de nieuwe raad voor maatschappelijk welzijn.

Voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gewestelijk centrum vormen alle leden van de gemeenteraden der gemeenten die door het centrum bediend worden, samen één enkel kiezerskorps, waarvoor een bureau gevestigd is in elke gemeente. De stemopneming grijpt binnen 24 uren plaats in de gemeente, zetel van het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn, door het college van burgemeesters en onder de door de Koning bepaalde nadere regelen.

Art. 13.

De verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft plaats in de loop van een vergadering gehouden op de derde maandag die volgt op de installatie van de gemeenteraad. Indien die datum samenvalt met een wettelijke feestdag, wordt de verkiezing verschoven naar de eerstvolgende werkdag.

Art. 14.

De gemeenteraadsleden mogen aan de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn deelnemen niettegenstaande hun bloed- of aanverwantschap met de kandidaten.

Art. 15.

De verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn geschiedt bij geheime stemming en in één enkele stemronde.

Art. 9.

Les membres du conseil de l'aide sociale ne peuvent être parents ou alliés jusqu'au troisième degré inclusivement, ni être unis par les liens du mariage. Si des parents ou alliés à ce degré ou deux conjoints sont élus à la même élection, l'ordre de préférence est réglé conformément à l'article 17.

Si deux parents ou alliés au degré prohibé ou deux conjoints ont été élus, l'un membre effectif, l'autre membre suppléant, l'interdiction de siéger n'est opposée qu'à ce dernier.

L'alliance survenue après l'élection entre les membres du conseil n'empêche pas révocation de leur mandat.

Art. 10.

Sans préjudice des incompatibilités prévues par des dispositions légales ou réglementaires spéciales, les praticiens qui exercent l'art de guérir dans les institutions du centre de l'aide sociale ainsi que les agents rémunérés par celui-ci, ne peuvent faire partie du conseil de l'aide sociale.

Art. 11.

Nul ne peut être membre de plusieurs conseils de l'aide sociale.

Art. 12.

Après un renouvellement total du conseil communal, les membres du conseil de l'aide sociale et leurs suppléants sont élus directement par les conseillers communaux. Leur mandat prend fin le dernier jour du deuxième mois qui suit l'élection des membres du nouveau conseil de l'aide sociale.

Pour l'élection du conseil de l'aide sociale d'un centre régional, tous les membres des conseils communaux des communes desservies par le centre forment ensemble un seul corps électoral, pour lequel un bureau est établi dans chaque commune. Le dépouillement des votes a lieu, dans les 24 heures, dans la commune siège du centre d'aide sociale, par le collège des bourgmestres et suivant les modalités fixées par le Roi.

Art. 13.

L'élection des membres du conseil de l'aide sociale a lieu au cours d'une séance tenue le troisième lundi qui suit l'installation du conseil communal. Si cette date coïncide avec un jour férié légal, l'élection est reportée au premier jour ouvrable suivant.

Art. 14.

Les conseillers communaux peuvent prendre part à l'élection des membres du conseil de l'aide sociale nonobstant leur parenté ou leur alliance avec les candidats.

Art. 15.

L'élection des membres du conseil de l'aide sociale se fait au scrutin secret et en un seul tour.

Voor deze verkiezing heeft elk gemeenteraadslid vier stemmen indien er zeven leden te verkiezen zijn, vijf indien er negen, zes indien er elf en acht indien er dertien of meer leden te verkiezen zijn.

Elk raadslid steekt evenwel stembrieven in de bus als hij stemmen heeft.

Art. 16.

Bij de stemming voor een werkend lid, duidt de kiezer hiervoor op hetzelfde bulletin een plaatsvervangend lid aan.

De aanwijzing van de plaatsvervangers geschiedt onder dezelfde voorwaarden als de verkiezing van de werkende leden; de stemmen verkregen door deze kandidaat-plaatsvervangers worden afzonderlijk ingedeeld volgens de namen der werkende leden, aan wie deze kandidaten worden toegevoegd op de stembrieven.

Dezelfde persoon kan als plaatsvervanger van twee of meer werkende leden aangewezen worden. De werkende leden kunnen verscheidene plaatsvervangers hebben, die achtereenvolgens in hun plaats optreden.

Art. 17.

De kandidaten die de meeste stemmen hebben bekomen zijn verkozen.

Bij staking van stemmen wordt de voorkeur gegeven in de hierna vermelde volgorde :

1° aan de kandidaat die, op de dag van de verkiezing, een mandaat in een openbare inrichting voor maatschappelijk welzijn bekleedt; zijn twee of meer kandidaten in dit geval, dan wordt de voorkeur gegeven aan hem die zijn mandaat het langst heeft uitgeoefend;

2° aan de kandidaat die vroeger een mandaat in een openbare inrichting voor maatschappelijk welzijn heeft uitgeoefend. Zijn twee of meer kandidaten in dit geval, dan wordt de voorkeur gegeven aan hem die zijn mandaat het langst heeft uitgeoefend en, bij gelijke duur, aan hem die het laatst is afgetreden;

3° aan de kandidaat die, zonder de leeftijd van 60 jaar te hebben bereikt, de oudste is.

Art. 18.

De uitslag van de verkiezing van de leden van de plaatselijke en gewestelijke raden en van hun plaatsvervangers wordt medegedeeld aan de bestendige deputatie.

De aanwijzingen gedaan in strijd met de voorschriften van deze wet, worden door de bestendige deputatie vernietigd, hetzij ingevolge ingebrachte bezwaren, hetzij van ambtswege; in voorkomend geval herstelt de bestendige deputatie de begane vergissingen.

Zij doet uitspraak binnen dertig dagen na de ontvangst van de stukken.

De gouverneur brengt onmiddellijk de beslissing van de bestendige deputatie ter kennis van de gemeenteraad, wanneer het een lid van de plaatselijke raad voor maatschappelijk welzijn betreft of aan het college van burgemeesters bedoeld bij artikel 5, wanneer het een lid van de gewestelijke raad voor maatschappelijk welzijn betreft; hij doet dit eveneens, bij een ter post aangetekend schrijven, aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en aan hun plaatsvervangers, wier aanduiding werd vernietigd, alsook aan de bezwaarindieners.

Pour cette élection, chaque conseiller communal dispose de quatre voix s'il y a sept membres à élire; de cinq s'il y en a neuf; de six s'il y en a onze; de huit s'il y en a treize ou plus.

Chaque conseiller dépose autant de bulletins qu'il dispose de suffrages.

Art. 16.

En votant pour un membre effectif, l'électeur lui désigne, sur le même bulletin, un membre suppléant.

La désignation des suppléants a lieu dans les mêmes conditions que l'élection des effectifs, les suffrages obtenus par ces candidats suppléants étant classés séparément d'après les noms des effectifs auxquels ces candidats sont adjoints sur les bulletins de vote.

La même personne peut être désignée comme suppléant de deux ou de plusieurs membres effectifs. Les membres effectifs peuvent avoir plusieurs suppléants, appelés à les remplacer par ordre successif.

Art. 17.

Sont élus les candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de suffrages.

En cas de parité de voix, la préférence est accordée dans l'ordre indiqué ci-après :

1° au candidat qui, au jour de l'élection, est investi d'un mandat dans un établissement public d'aide sociale; si deux ou plusieurs candidats se trouvent dans ce cas, la préférence est accordée à celui qui a exercé son mandat pendant le temps le plus long;

2° au candidat qui, antérieurement, a exercé un mandat dans un établissement public d'aide sociale. Si deux ou plusieurs candidats se trouvent dans ce cas, la préférence est accordée à celui qui a exercé son mandat pendant le temps le plus long, et en cas d'égalité de durée, à celui qui est sorti de charge le plus récemment;

3° au candidat qui, sans avoir atteint l'âge de 60 ans, est le plus âgé.

Art. 18.

Le résultat de l'élection des membres des conseils locaux et régionaux et de leurs suppléants, est communiqué à la députation permanente.

La députation permanente annule, soit sur réclamation, soit d'office, les désignations faites en violation des prescriptions de la présente loi; le cas échéant, elle redresse les erreurs commises.

Elle statue dans les trente jours de la réception des pièces.

Le gouverneur notifie aussitôt la décision de la députation permanente au conseil communal lorsqu'il s'agit d'un membre du conseil local de l'aide sociale ou au collège des bourgmestres visé à l'article 5, lorsqu'il s'agit d'un membre du conseil régional de l'aide sociale; il la notifie également, par lettre recommandée à la poste, aux membres du conseil de l'aide sociale et aux suppléants dont la désignation est annulée, ainsi qu'aux réclamants.

Zij beschikken, evenals de gouverneur, over het recht een beroep bij de Raad van State in te dienen binnen vijftien dagen na de betekening.

Indien de bestendige deputatie geen uitspraak heeft gedaan binnen dertig dagen na de ontvangst van de stukken, brengt de gouverneur het verstrijken van deze termijn ter kennis van de bezwaarindieners.

Zij beschikken over het recht om binnen vijftien dagen na de betekening een beroep in te dienen bij de Raad van State.

De gouverneur beschikt over hetzelfde recht zonder beperking van termijn.

Art. 19.

Alvorens in dienst te treden leggen de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn de volgende eed af in de handen van de burgemeester van de gemeente, zetel van het centrum : « Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt trouw na te komen ».

Het lid van de raad, dat na twee achtereenvolgende oproepingen tot eedaflegging te hebben ontvangen, zich zonder wettige reden van de vervulling van deze formaliteit onthoudt, wordt geacht afstand te doen van zijn mandaat.

Art. 20.

Het lid dat zich in een toestand van onverkiesbaarheid of van onverenigbaarheid bevindt zoals bepaald door deze wet, verliest zijn hoedanigheid van lid en houdt op deel uit te maken van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De raad stelt het feit vast en geeft er kennis van aan de betrokkene. Deze kan een beroep indienen bij de Raad van State binnen vijftien dagen na de betekening van de in dit verband getroffen beslissing.

Nochtrans kan het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, dat de leeftijd van 65 jaar bereikt na zijn verkiezing als werkend lid of zijn aanduiding als plaatsvervangend lid, in functie blijven of een werkend lid vervangen tot aan de volledige vernieuwing van de raad.

Art. 21.

Elk ontslagnemend lid blijft zijn ambt waarnemen tot zijn opvolger is beëdigd; de plaatsvervanger of het ter plaatsvervanging verkozen lid voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Art. 22.

In geval van zware nalatigheid of algemeen bekend wan gedrag kunnen de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn door de bestendige deputatie afgezet worden op voorstel van de raad voor maatschappelijk welzijn, van de gemeenteraad voor het plaatselijk centrum voor maatschappelijk welzijn of van het college van burgemeesters voor het gewestelijk centrum voor maatschappelijk welzijn, of zelfs van ambtswege.

De belanghebbende en de raad voor maatschappelijk welzijn worden vooraf gehoord.

De beslissing van de bestendige deputatie wordt betekend aan het betrokken lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, aan de belanghebbende raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad of college van burgemeesters. Zij beschikken over het recht een beroep in te dienen bij de Raad van State binnen vijftien dagen na de betekening.

Un recours au Conseil d'Etat leur est ouvert, ainsi qu'au gouverneur, dans les quinze jours de la notification.

Si la députation permanente n'a pas statué dans les trente jours de la réception des pièces, le gouverneur notifie l'expiration de ce délai aux réclamants.

Un recours au Conseil d'Etat leur est ouvert dans les quinze jours de la notification.

Le même recours est ouvert au gouverneur sans limitation de délai.

Art. 19.

Avant d'entrer en fonctions, les membres du conseil de l'aide sociale prêtent, entre les mains du bourgmestre de la commune siège du centre, le serment suivant : « Je jure de m'acquitter fidèlement des devoirs de ma charge ».

Le membre du conseil qui, après avoir reçu deux convocation consécutives à l'effet de prêter serment, s'abstient sans motif légitime de remplir cette formalité, est considéré comme se désistant de son mandat.

Art. 20.

Le membre qui se trouve dans une situation d'inéligibilité ou d'incompatibilité définie par la présente loi, perd sa qualité de membre et cesse de faire partie du conseil de l'aide sociale.

Le conseil constate le fait et le notifie à l'intéressé. Celui-ci peut exercer un recours auprès du Conseil d'Etat dans les quinze jours de la notification de la décision intervenue à ce sujet.

Toutefois, le membre du conseil de l'aide sociale qui atteint l'âge de 65 ans après son élection en tant que membre effectif ou sa désignation en tant que suppléant, peut rester en fonction ou remplacer un membre effectif jusqu'au renouvellement total du conseil.

Art. 21.

Tout membre démissionnaire reste en fonctions jusqu'à la prestation de serment de son successeur; le suppléant ou le membre élu en remplacement achève le mandat de son prédécesseur.

Art. 22.

Les membres du conseil de l'aide sociale peuvent, en cas de négligence grave ou d'inconduite notoire, être révoqués par la députation permanente, sur la proposition du conseil de l'aide sociale, du conseil communal pour le centre local d'aide sociale, ou du collège des bourgmestres pour le centre régional d'aide sociale, ou même d'office.

L'intéressé et le conseil de l'aide sociale sont préalablement entendus.

La décision de la députation permanente est notifiée au membre du conseil de l'aide sociale, au conseil de l'aide sociale et au conseil communal ou au collège des bourgmestres intéressés. Un recours au Conseil d'Etat leur est ouvert dans les quinze jours de la notification.

AFDELING 2.

Werking van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 23.

De raad voor maatschappelijk welzijn kiest onder zijn leden een voorzitter, waarvan het ambt, behalve in geval van ontslag, tegelijkertijd als het mandaat een einde neemt.

De raad wijst het lid aan dat, ingeval van afwezigheid of verhindering van de titularis, belast is met de uitoefening van het ambt van voorzitter.

Art. 24.

Wanneer hij het nuttig oordeelt, woont de burgemeester van de gemeente, zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn, met raadgevende stem de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn bij.

Hij kan er zich laten vertegenwoordigen, wanneer het een plaatselijk centrum betreft, door een schepen, of, wanneer het een gewestelijk centrum betreft, door zijn plaatsvervanger bedoeld in artikel 5, tweede lid.

Art. 25.

§ 1. — De raad voor maatschappelijk welzijn kan in zijn midden een bestendig bureau aanstellen, samengesteld uit een aantal leden dat als volgt wordt bepaald :

- 3 voor een raad van 7 of 9 leden;
- 4 voor een raad van 11 of 13 leden;
- 5 voor een raad van 15 leden;
- 6 voor een raad van 17 of 19 leden.

De leden van het bestendig bureau worden aangewezen bij geheime stemming en in één enkele stemronde, waarvoor elk lid over één stem beschikt. De voorzitter van de raad maakt van ambtswege deel uit van dit bureau en zit het voor.

Het bestendig bureau is belast met het afhandelen van de zaken van dagelijks bestuur en met de bevoegdheden die de raad het uitdrukkelijk toevertrouwd heeft.

Behalve in geval van ontslag zijn de leden van het bureau aangeduid voor de duur van hun mandaat als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. — De raad voor maatschappelijk welzijn kan in zijn midden bijzondere comités oprichten en hun wel bepaalde bevoegdheden overdragen. Hij wijst de leden van die comités aan volgens de hierboven vastgestelde wijze van stemmen.

Deze comités worden voor een bepaalde of onbepaalde duur aangesteld, zonder evenwel de datum van de volledige vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn te mogen overschrijden.

Art. 26.

De door de raad voor maatschappelijk welzijn vastgestelde huishoudelijke reglementen voor de diensten en instellingen van het centrum voor maatschappelijk welzijn worden voor goedkeuring onderworpen aan het college van burgemeester en schepenen voor de plaatselijke centra voor maatschappelijk welzijn en aan het college van burgemeesters voor de gewestelijke centra voor maatschappelijk welzijn. Deze reglementen worden medegedeeld aan de provinciegouverneur.

SECTION 2.

Le fonctionnement du conseil de l'aide sociale.

Art. 23.

Le conseil de l'aide sociale élit dans son sein un président dont les fonctions prennent fin, sauf en cas de démission, en même temps que le mandat.

Le conseil désigne le membre chargé d'exercer les fonctions du président en cas d'absence ou d'empêchement du titulaire.

Art. 24.

Lorsqu'il le juge utile, le bourgmestre de la commune, siège du centre d'aide sociale, assiste, avec voix consultative, aux séances du conseil de l'aide sociale.

Il peut se faire représenter à cette fin, quand il s'agit d'un centre local, par un échevin ou, quand il s'agit d'un centre régional, par son suppléant, visé à l'article 5, alinéa 2.

Art. 25.

§ 1er. — Le conseil de l'aide sociale peut constituer en son sein un bureau permanent composé d'un nombre de membres fixé comme suit :

- 3 pour un conseil de 7 ou 9 membres;
- 4 pour un conseil de 11 ou 13 membres;
- 5 pour un conseil de 15 membres;
- 6 pour un conseil de 17 ou 19 membres.

Les membres du bureau permanent sont désignés au scrutin secret et en un seul tour de scrutin pour lequel chaque membre du conseil dispose d'une voix. Le président du conseil fait partie de droit de ce bureau et le préside.

Le bureau permanent est chargé de l'expédition des affaires d'administration courante et des attributions que le conseil lui a expressément confiées.

Sauf le cas de démission, les membres du bureau sont désignés pour la durée de leur mandat comme membres du conseil de l'aide sociale.

§ 2. — Le conseil de l'aide sociale peut constituer dans son sein des comités spéciaux et leur déléguer des attributions définies. Il désigne les membres de ces comités selon le mode de scrutin déterminé ci-dessus.

Ces comités sont désignés à temps ou pour une période indéterminée, sans toutefois pouvoir dépasser la date de renouvellement du conseil de l'aide sociale.

Art. 26.

Les règlements d'ordre intérieur arrêtés par le conseil de l'aide sociale pour les services et établissements du centre d'aide sociale sont soumis à l'approbation du collège des bourgmestre et échevins pour les centres locaux d'aide sociale et à celle du collège des bourgmestres pour les centres régionaux d'aide sociale. Ces règlements sont communiqués au gouverneur.

Art. 27.

De raad voor maatschappelijk welzijn vergadert ten minste éénmaal per maand na bijeenroeping door de voorzitter, die de dag en het uur bepaalt en de agenda vaststelt; bovendien roept de voorzitter de raad bijeen telkens dit noodzakelijk blijkt.

De voorzitter is eveneens verplicht de raad voor maatschappelijk welzijn bijeen te roepen op aanvraag van een derde van de in dienst zijnde leden, op dag en uur door hen vastgesteld.

De vergaderingen van de raad en van het bestendig bureau hebben plaats in de zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 28.

Behalve in spoedeisende gevallen, geschiedt de bijeenroeping schriftelijk en aan huis, tenminste drie vrije dagen vóór de dag van de vergadering. Zij vermeldt de agenda.

Geen onderwerp buiten de agenda mag behandeld worden behalve in geval van hoogdringendheid. Tot hoogdringendheid mag slechts worden besloten door tenminste twee derde van de aanwezige leden. De namen van die leden worden in de notulen vermeld.

Elk voorstel dat uitgaat van een lid van de raad en dat tenminste zes vrije dagen vóór de datum van de vergadering van de raad aan de voorzitter wordt bezorgd, moet ingeschreven worden op de agenda van deze vergadering.

De dossiers worden ter beschikking van de leden van de raad gesteld in de zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn tijdens de in het eerste lid bepaalde termijn.

Art. 29.

De raad voor maatschappelijk welzijn mag alleen beraadslagen wanneer de meerderheid van zijn in dienst zijnde leden aanwezig is.

De vergadering kan echter, indien zij tweemaal bijeengeroepen werd zonder dat het vereiste aantal leden opgekomen is, na een nieuwe en laatste bijeenroeping, geldig beraadslagen, welke ook het getal der aanwezige leden zij, over de onderwerpen die voor de derde maal op de agenda staan.

De tweede en derde bijeenroeping moeten geschieden overeenkomstig de voorschriften van artikel 28 en er moet vermeld worden dat de bijeenroeping voor de tweede of voor de derde maal geschiedt. Bovendien moet de derde bijeenroeping de tekst van de eerste twee leden van het huidige artikel woordelijk vermelden.

Art. 30.

De beslissingen worden genomen bij volgestrekte meerderheid van stemmen.

De leden van de raad stemmen mondeling. De voorzitter stemt het laatst en bij staking van stemmen is zijn stem beslissend.

De leden stemmen echter geheim als het om personen gaat. Is er in dit geval staking van stemmen, dan is het voorstel verworpen.

Voor elke benoeming tot ambten of voordracht van kandidaten wordt tot een afzonderlijke stemming overgegaan. Indien de volgestrekte meerderheid niet werd verkregen bij de eerste stembeurt, heeft herstemming plaats over de kandidaten die de meeste stemmen hebben bekomen. In geval van staking van stemmen bij de tweede stembeurt krijgt de oudste kandidaat de voorkeur.

Art. 27.

Le conseil de l'aide sociale se réunit au moins une fois par mois sur convocation du président, qui fixe le jour et l'heure ainsi que l'ordre du jour; en outre, le président convoque le conseil chaque fois que la nécessité s'en fait sentir.

Le président est également tenu de convoquer le conseil de l'aide sociale à la demande d'un tiers des membres en fonctions, aux jour et heure indiqués par eux.

Les réunions du conseil et du bureau permanent se tiennent au siège du centre d'aide sociale.

Art. 28.

Hormis le cas d'urgence, la convocation se fait, par écrit et à domicile, au moins trois jours francs avant celui de la réunion. Elle contient l'ordre du jour.

Aucun objet étranger à l'ordre du jour ne peut être traité, sauf en cas d'urgence. L'urgence ne peut être déclarée que par les deux tiers au moins des membres présents. Leurs noms sont inscrits au procès-verbal.

Toute proposition émanant d'un membre du conseil, remise au président au moins six jours francs avant la date de la réunion du conseil, doit être inscrite à l'ordre du jour de cette réunion.

Les dossiers sont mis à la disposition des membres du conseil au siège du centre d'aide sociale pendant le délai fixé à l'alinéa premier.

Art. 29.

Le conseil de l'aide sociale ne délibère que si la majorité de ses membres en fonctions est présente.

Cependant, si l'assemblée a été convoquée deux fois sans s'être trouvée en nombre, elle délibère après une nouvelle et dernière convocation, quel que soit le nombre des membres présents, sur les objets mis pour la troisième fois à l'ordre du jour.

Les deuxième et troisième convocations se font conformément aux règles prescrites par l'article 28 et il est fait mention que c'est pour la deuxième ou pour la troisième fois que la convocation a lieu. En outre, la troisième convocation rappelle textuellement les deux premiers alinéas du présent article.

Art. 30.

Les résolutions sont prises à la majorité absolue des suffrages.

Les membres du conseil votent à haute voix. Le président vote le dernier et, en cas de partage, sa voix est prépondérante.

Toutefois, le vote se fait au scrutin secret lorsqu'il est question de personnes. Si, dans ce cas, il y a partage, la proposition est rejetée.

Pour chaque nomination à des emplois ou présentation de candidats, il est procédé à un scrutin distinct. Si la majorité absolue n'est pas obtenue au premier tour de scrutin, il est procédé à un scrutin de ballottage entre les candidats qui ont obtenu le plus grand nombre de voix. En cas de parité de voix au second tour de scrutin, le candidat le plus âgé est préféré.

Er wordt geen rekening gehouden met de onthoudingen en de blanco of nietige stembrieven.

Art. 31.

§ 1. — Bij het openen van elke vergadering wordt voorlezing gedaan van het proces-verbaal van de vorige vergadering, tenzij dit aan de leden drie vrije dagen vóór de vergadering werd medegedeeld. Na goedkeuring wordt het ondertekend door de voorzitter en de secretaris.

Telkens als de raad het gewent acht, wordt het proces-verbaal geheel of gedeeltelijk staande de vergadering opgeleest en door de aanwezige leden ondertekend.

§ 2. — De leden van de raad hebben het recht om ter plaatse en zonder medeneming van de dokumenten, zelf kennis te nemen van al de akten, stukken en dossiers betreffende het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 32.

De bepalingen van de artikelen 28 tot en met 31 zijn van toepassing op de vergadering van het bestendig bureau en van de bijzondere comités.

Art. 33.

Het is elk lid van de raad en de burgemeester of zijn afgevaardigde verboden :

1° aanwezig te zijn bij de beraadslaging en het besluit over punten waarbij hij rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als zaakgelastigde, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod geldt slechts voor bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad, wanneer het gaat over benoemingen tot ambten en tuchtmaatregelen;

2° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan enige overeenkomst, enige aanbesteding, levering, verkoop of aankoop voor het centrum voor maatschappelijk welzijn. Dit verbod is eveneens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de raad, de burgemeester of zijn afgevaardigde vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is;

3° de goederen van het centrum voor maatschappelijk welzijn in huur of in pacht te nemen;

4° werkzaam te zijn als advocaat, notaris, zaakwaarnemer of deskundige voor belangen welke strijdig zijn met die van het centrum voor maatschappelijk welzijn, of zich in dezelfde hoedanigheid te belasten met de belangen van het centrum voor maatschappelijk welzijn, tenzij kosteloos.

Deze bepalingen zijn van toepassing op de ambtenaren en beambten van het centrum voor maatschappelijk welzijn evenals op de leden van het bijzonder beheerscomité van een door het centrum beheerde instelling.

Art. 34.

De raad voor maatschappelijk welzijn kent een bezoldiging toe aan zijn voorzitter, een pensioen aan zijn gewezen voorzitters of hun rechtverkrijgenden en een presentiegeld, alsmede verplaatsingskosten aan zijn leden.

Deze beslissingen zijn onderworpen aan de goedkeuring van de bestendige deputatie.

Les abstentions et les bulletins nuls ou blancs n'entrent pas en ligne de compte.

Art. 31.

§ 1er. — A l'ouverture de chaque séance, il est donné lecture du procès-verbal de la séance précédente, à moins que les membres n'en aient eu communication trois jours francs avant la séance. Après approbation, il est signé par le président et le secrétaire.

Chaque fois que le conseil le juge bon, le procès-verbal est rédigé séance tenante, en tout ou en partie, et signé par les membres présents.

§ 2. — Les membres du conseil ont le droit de prendre connaissance, sans déplacement des documents, de tous les actes, pièces et dossiers concernant le centre d'aide sociale.

Art. 32.

Les dispositions des articles 28 à 31 sont applicables aux réunions du bureau permanent et des comités spéciaux.

Art. 33.

Il est interdit à tout membre du conseil et au bourgmestre ou à son délégué :

1° d'être présent à la délibération sur des objets auxquels il a un intérêt direct, soit personnellement, soit comme chargé d'affaires, ou auxquels ses parents ou alliés jusqu'au quatrième degré inclusivement ont un intérêt personnel et direct.

Cette interdiction ne s'étend pas au-delà des parents ou alliés jusqu'au deuxième degré inclusivement, lorsqu'il s'agit de nomination aux emplois et de mesures disciplinaires;

2° de prendre part, directement ou indirectement à aucun marché, adjudication, fourniture, vente ou achat intéressant le centre d'aide sociale. Cette interdiction s'applique également aux sociétés commerciales dans lesquelles le membre du conseil, le bourgmestre ou son délégué est associé, gérant, administrateur ou mandataire;

3° de louer ou d'affermier les biens du centre d'aide sociale;

4° de se charger comme avocat, notaire, homme d'affaires ou expert, d'intérêts en opposition avec ceux du centre d'aide sociale ou de se charger en la même qualité, si ce n'est gratuitement, des intérêts du centre d'aide sociale.

Ces dispositions sont applicables aux fonctionnaires et agents du centre d'aide sociale ainsi qu'aux membres du comité spécial de gestion d'un établissement géré par le centre.

Art. 34.

Le conseil de l'aide sociale octroie un traitement à son président, une pension à ses anciens présidents ou à leurs ayants droit, des jetons de présence à ses membres, ainsi que des frais de déplacement.

Ces décisions sont soumises à l'approbation de la députation permanente.

De Koning bepaalt de wijze van toekenning van die bezoldigingen, pensioenen, presentiegelden en verplaatsingskosten, alsmede het maximum-bedrag dat zij mogen bereiken.

De kosten die door de voorzitter en de leden worden gemaakt bij de uitvoering van opdrachten die hun door de raad voor maatschappelijk welzijn in het kader van zijn bevoegdheden uitdrukkelijk werden toevertrouwd, worden hun terugbetaald.

HOOFDSTUK IV.

Het personeel van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 35.

De raad voor maatschappelijk welzijn benoemt een secretaris en een ontvanger. Hij bepaalt hun statuut en hun wedde binnen de perken van de algemene bepalingen die door de Koning worden vastgesteld.

Deze ambtenaren worden geschorst en afgezet door de raad, behoudens toepassing van de wet van 6 augustus 1909 op de vastheid van de bedieningen bij de weldadigheidsbesturen.

Alvorens in dienst te treden, leggen de secretaris en de ontvanger de in artikel 19 vastgestelde eed af in handen van de voorzitter.

Art. 36.

De ontvanger moet een borgtocht stellen waarvan het bedrag door de raad wordt bepaald binnen de door de Koning vastgestelde grenzen. De beslissing van de raad wordt onderworpen aan de goedkeuring van de gouverneur van de provincie.

Art. 37.

De secretaris woont, zonder beraadslagende stem, de vergaderingen bij van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het bestendig bureau en van de bijzondere comités. Hij is in het bijzonder belast met het opmaken van het proces-verbaal van deze vergaderingen.

Hij is verantwoordelijk voor het overbrengen van de processen-verbaal in daartoe bestemde registers. Deze processen-verbaal worden daarna door de voorzitter en de secretaris ondertekend.

Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het bestendig bureau en van de bijzondere comités.

Hij bewaart het archief, heeft de leiding van de administratie en houdt toezicht over alle personeelsleden.

Hij is verantwoordelijk voor de boekhouding van de erkende vorderingen en van de aangewende uitgaven en voor het opmaken van de bevelschriften tot betaling of tot invordering. Deze bevelschriften worden door de voorzitter of zijn plaatsvervanger en door de secretaris ondertekend.

Hij tekent, samen met de voorzitter of zijn plaatsvervanger, alle stukken uitgaande van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Is de secretaris afwezig of verhinderd, dan worden de bescheiden mede-ondertekend door een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, dat de raad daartoe aanwijst.

De secretaris maakt het ontwerp van de begrotingen op en onderwerpt ze aan de goedkeuring van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Le Roi fixe les modalités d'octroi de ces traitements, pensions, jetons et frais de déplacements, ainsi que les maxima qu'ils peuvent atteindre.

Les frais exposés par les président et membres dans l'accomplissement des missions qui leur sont expressément confiées par le conseil de l'aide sociale dans le cadre de ses attributions leur sont remboursés.

CHAPITRE IV.

Le personnel du centre de l'aide sociale.

Art. 35.

Le conseil de l'aide sociale nomme un secrétaire et un receveur. Il fixe leur statut et leur traitement dans les limites des dispositions générales arrêtées par le Roi.

Ces fonctionnaires sont suspendus et révoqués par le conseil sous réserve de l'application de la loi du 6 août 1909 sur la stabilité des emplois dans les administrations de bienfaisance.

Avant d'entrer en fonctions, le secrétaire et le receveur prêtent, entre les mains du président, le serment prévu par l'article 19.

Art. 36.

Le receveur doit fournir un cautionnement dont le montant est fixé par le conseil dans les limites déterminées par le Roi. La décision du conseil est soumise à l'approbation du gouverneur de la province.

Art. 37.

Le secrétaire assiste, sans voix délibérative, aux réunions du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et des comités spéciaux. Il est spécialement chargé de la rédaction des procès-verbaux de ces réunions.

Il est responsable de la transcription des procès-verbaux dans les registres. Les procès-verbaux sont ensuite signés par le président et le secrétaire.

Il est responsable de l'exécution des décisions du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et des comités spéciaux.

Il conserve des archives, il a la direction de l'administration et exerce la surveillance sur tous les membres du personnel.

Il est responsable de la comptabilité des droits constatés et des dépenses engagées, ainsi que de l'établissement des ordonnances de paiement ou de recouvrement. Ces ordonnances sont signées par le président ou son remplaçant et par le secrétaire.

Il signe, avec le président ou son remplaçant, toutes les pièces émanant du centre d'aide sociale.

En cas d'absence ou d'empêchement du secrétaire, les documents sont contresignés par un membre du conseil de l'aide sociale que le conseil désigne à cet effet.

Le secrétaire élabore le projet des budgets et le soumet à l'approbation du conseil de l'aide sociale.

De secretaris is verplicht zich te gedragen naar de onder-richtingen die hem door de Raad voor maatschappelijk wel-zijn worden gegeven, in vervulling van de wettelijke opdrach-ten van het centrum.

Art. 38.

De ontvanger is onder zijn verantwoordelijkheid belast de ontvangsten te doen en, op regelmatig mandaat, de uitgaven te vereffenen tot beloop van het bedrag van elk artikel van de begroting, alle handelingen tot stuiting van verjaring en verval te verrichten, tot alle beslagleggingen te doen overgaan, de inschrijving, de herinschrijving of vernieuwing van alle titels, waarvoor zulks nodig is, ten kantore der hypo-theken te vorderen, aan de leden van de raad kennis te geven van het vervallen van de huurovereenkomsten, van de achterstallen en van elk feit dat de rechten van het centrum voor maatschappelijk welzijn schaadt.

Indien de ontvanger weigert of verzuimt regelmatig bevo-len uitgaven te vereffenen, wordt de betaling ervan vervolgd zoals inzake rechtstreekse belastingen, nadat zij door de raad voor maatschappelijk welzijn, of zo niet, door de provincie-gouverneur invorderbaar zijn verklaard.

Art. 39.

Al de overige personeelsleden van het centrum voor maat-schappelijk welzijn, worden door de raad voor maatschap-pelijk welzijn benoemd, geschorst en afgezet, behoudens toepassing van de wet van 6 augustus 1909 op de bestendig-heid van de bedieningen afhingende van de weldadigheids-besturen.

De raad bepaalt hun statuut en hun wedde binnen de per-ken van de algemene bepalingen door de Koning vastgesteld.

Art. 40.

De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt de regelen volgens welke de geneesheren en tandartsen toegelaten worden tot de uitoefening van de geneeskunst in de instel-lingen en diensten van het centrum.

Ingeval deze pratici benoemd en bezoldigd worden vol-gens statutaire bepalingen, is de wet van 6 augustus 1909 op de bestendigheid van de bedieningen afhingend van de wel-dadigheidsbesturen op hen toepasselijk.

In de andere gevallen worden de betrekkingen tussen deze pratici en het centrum voor maatschappelijk welzijn dat de instelling of de dienst beheert, geregeld op basis van een overeenkomst.

Art. 41.

Alle benoemingen waarvan sprake in de artikelen 35, 39 en 40 van deze wet, worden gedaan binnen de perken van het kader en overeenkomstig vooraf bepaalde aanwervings-en bevorderingsvoorwaarden.

De door de raad genomen besluiten betreffende de vast-stelling van dit kader en van die voorwaarden worden onderworpen aan het advies van de bestendige deputatie en aan de goedkeuring van de Minister die het sociaal dienst-betoon onder zijn bevoegdheid heeft.

Art. 42.

§ 1. — De raad voor maatschappelijk welzijn kan, binnen de perken van het kader of eventueel buiten kader, het per-soneel in dienst nemen dat nodig is om functies waar te

Le secrétaire est tenu de se conformer aux instructions qui lui sont données par le conseil de l'aide sociale, dans l'ac-complissement des missions légales du centre.

Art. 38.

Le receveur est chargé sous sa responsabilité d'effectuer les recettes et d'acquitter, sur mandat régulier, les dépenses à concurrence du montant de chaque article du budget, de faire tous actes interruptifs de la prescription et des déchéances, de faire procéder à toutes saisies, de requérir, au bureau des hypothèques, l'inscription, la réinscription ou le renou-vellement de tous les titres qui en sont susceptibles, d'avertir les membres du conseil de l'échéance des baux, des retards de paiements et de toute atteinte portée aux droits du centre d'aide sociale.

Si le receveur se refuse ou tarde à acquitter les dépenses régulièrement ordonnancées, le paiement en est poursuivi comme en matière de contributions directes sur l'exécutoire du conseil de l'aide sociale ou, à défaut, du gouverneur.

Art. 39.

Le conseil de l'aide sociale nomme, suspend et révoque, sous réserve de l'application de la loi du 6 août 1909 sur la stabilité des emplois dans les administrations de bien-faisance, tous les autres agents du centre d'aide sociale.

Il fixe leur statut et leur traitement dans les limites des dispositions générales arrêtées par le Roi.

Art. 40.

Le conseil de l'aide sociale détermine les règles suivant lesquelles les médecins et les dentistes sont admis à exercer l'art de guérir dans les établissements et services du centre.

Au cas où ces praticiens seraient nommés et rémunérés suivant des dispositions statutaires, la loi du 6 août 1909 sur la stabilité des emplois dans les administrations de bien-faisance leur est applicable.

Dans les autres cas, les relations entre ces praticiens et le centre d'aide sociale qui gère l'établissement ou le service sont réglées sur base conventionnelle.

Art. 41.

Toutes les nominations, prévues aux articles 35, 39 et 40 de la présente loi, sont faites dans les limites du cadre et conformément à des conditions de recrutement et d'avance-ment préalablement fixées.

Les décisions prises par le conseil pour la fixation de ce cadre et de ces conditions sont soumises à l'avis de la dépu-tation permanente et à l'approbation du Ministre ayant l'aide sociale dans ses attributions.

Art. 42.

§ 1er. — Le conseil de l'aide sociale peut engager, dans les limites du cadre ou éventuellement hors cadre, le personnel nécessaire pour assurer les fonctions provisoirement sans

nemen die voorlopig zonder titularis zijn of om dringende of onvoorziene taken te vervullen.

§ 2. — De aanwerving onder de bij dit artikel gestelde voorwaarden moet gebeuren voor een bepaalde duur van maximum drie maanden.

Indien het noodzakelijk is, kan deze indienstneming hernieuwd worden voor één of meer periodes die samen met de eerste aanwerving het totaal van zes maanden niet mogen overschrijden.

De aanwerving waarvan sprake wordt beheerst, naargelang van het geval, door de wet op het bediendencontract of door de wet op het arbeidscontract.

§ 3. — Bij de aanwerving onder de bij dit artikel gestelde voorwaarden zijn de wetten op het prioriteitsrecht voor de toegang tot de openbare betrekkingen niet van toepassing.

Art. 43.

De functie van secretaris, van ontvanger alsmede van elk ander personeelslid van het centrum voor maatschappelijk welzijn is onverenigbaar met een mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of met een mandaat van gemeenteraadslid, uitgeoefend in de gebiedsomschrijving van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 44.

§ 1. — Met de hoedanigheid van personeelslid van het centrum voor maatschappelijk welzijn is onverenigbaar elke bezigheid die hetzij door het lid zelf, hetzij door zijn echtgenoot, hetzij door een tussenpersoon, verricht wordt en die van aard is te schaden aan het vervullen van de ambtsplichten of met de waardigheid van het ambt in strijd is.

§ 2. — De ambtenaren en beambten van het centrum voor maatschappelijk welzijn met volledige dienstprestaties mogen geen andere functies en betrekkingen uitoefenen dan met toestemming van de raad.

§ 3. — Deze bepalingen zijn niet van toepassing op de voogdij en op de curatele van de onbekwamen en evenmin op de mandaten die in naam van het centrum voor maatschappelijk welzijn worden uitgeoefend in private ondernemingen of verenigingen.

HOOFDSTUK V.

Taken van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

AFDELING 1.

Algemene taken.

Art. 45.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn vervult zijn opdracht volgens de meest geëvolueerde technieken op het stuk van sociaal dienstbetoon. Het neemt op zijn minst de hierna volgende taken op zich :

1° Het onderzoekt ieder geval dat eraan wordt medgedeeld. Zo nodig stelt het een nauwkeurige diagnose nopens het bestaan van de behoefte aan dienstbetoon, nopens de omvang ervan en de aangepaste middelen tot hulpverlening.

titulaire ou pour accomplir des tâches urgentes ou imprévues.

§ 2. — Le recrutement dans les conditions prévues au présent article doit être fait pour une durée déterminée, de trois mois au maximum.

Si la nécessité le requiert, cet engagement pourra être renouvelé pour une ou plusieurs périodes qui ne peuvent cumulativement avec le premier engagement dépasser six mois au total.

Le recrutement dont il est question est régi par la loi sur le contrat d'emploi ou sur le contrat de travail, selon le cas.

§ 3. — Pour le recrutement dans les conditions prévues au présent article, les lois relatives aux droits de priorité pour l'accès aux emplois publics ne sont pas applicables.

Art. 43.

La fonction de secrétaire, de receveur ainsi que de tout autre membre du personnel du centre d'aide sociale est incompatible avec un mandat de membre du conseil de l'aide sociale ou de conseiller communal exercé dans le ressort du centre d'aide sociale.

Art. 44.

§ 1er. — Est incompatible avec la qualité de membre du personnel du centre d'aide sociale, toute occupation exercée soit par le membre lui-même, soit par son conjoint, soit par personne interposée, qui serait de nature à nuire à l'accomplissement des devoirs de la fonction ou contraire à la dignité de celle-ci.

§ 2. — Les fonctionnaires et agents du centre d'aide sociale à prestations complètes ne peuvent exercer d'autres fonctions et emplois que moyennant l'autorisation du conseil.

§ 3. — Les présentes dispositions ne sont pas applicables à la tutelle et à la curatelle des incapables ni aux mandats exercés au nom du centre d'aide sociale dans les entreprises ou associations privées.

CHAPITRE V.

Les missions du centre d'aide sociale.

SECTION 1.

Missions générales.

Art. 45.

Le centre d'aide sociale remplit sa mission en suivant les techniques de service social les plus évoluées. Il assume au minimum les tâches ci-après :

1° Il examine tout cas porté à sa connaissance. S'il est nécessaire, il établit un diagnostic précis sur l'existence du besoin d'aide, sur l'étendue de ce besoin et les moyens de secours appropriés.

2° Het verstrekt de documentatie en de raadgevingen ten einde al de nog niet gebruikte mogelijkheden in de sociale, de burgerlijke of elke andere wetgeving uit te putten.

Het oriënteert de belanghebbende naar de diensten en personen welke die mogelijkheden bieden, helpt hem in het vervullen van de formaliteiten en coördineert eventueel de verschillende mogelijke tussenkomsten.

3° Het verschaft de morele en opvoedende hulp die de geholpen persoon nodig heeft om geleidelijk zelf geheel of gedeeltelijk zijn moeilijkheden te boven te komen.

4° Het geeft materiële hulp, van aanvullende of van voorlopige aard, aan de sociaal verzekerden wanneer de uitkeringen van de maatschappelijke zekerheid in sommige individuele gevallen niet tijdig of onvoldoende doeltreffend aan de vastgestelde behoeften voldoen.

5° Het neemt alle risico's ten laste, inbegrepen de medische hulp en de hospitalisatie, voor de niet in het vorig lid bedoelde personen die niet over voldoende inkomsten beschikken.

6° Het neemt deel aan de kinder- en jeugdbescherming en verzekert eventueel de betrekkingen en de coördinatie met de andere bij dit probleem betrokken diensten.

Ten opzichte van de wezen zonder inkomsten en van de gevonden, de verwaarloosde of de materieel of moreel verlaten kinderen, vervult het alle opdrachten die vervat zijn in de bepalingen van afdeling 2 van dit hoofdstuk.

7° Het biedt niet alleen een lenigende of curatieve hulp, maar ook een preventieve bijstand. Op het individueel vlak treft het elke maatregel om het fysische, psychische en morele evenwicht van het individu te behouden en om een toestand van behoefte te voorkomen. Op het collectief vlak treft het eveneens maatregelen die nodig zijn om zijn opdracht van preventieve bijstand te vervullen.

8° Het doet een beroep op de personen en de bestaande openbare of private diensten en instellingen, ten einde de verschillende oplossingen die zich in de bepaalde gevallen kunnen opdringen, te verwezenlijken. Zo nodig draagt het er de kosten van.

Het richt in het kader van een nationale planning iedere instelling of dienst met curatief of preventief karakter op of beheert deze. De instellingen of diensten in die voorwaarden opgericht staan tot ieders beschikking.

9° Het coördineert het sociaal dienstbetoon en de sociale actie door een bestendig contact te leggen met de sociale diensten en organisaties die bedrijvig zijn in zijn gebiedsomschrijving.

Met dit doel belegt de raad voor het maatschappelijk welzijn minstens eenmaal per kwartaal een vergadering, waarop genoemde diensten en organisaties zijn uitgenodigd.

Art. 46.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn verleent toelagen aan eenieder die niet over voldoende inkomsten beschikt en die niet in staat is zich deze te verschaffen hetzij door eigen inspanning, hetzij met andere middelen, in het bijzonder door uitkeringen krachtens een stelsel van maatschappelijke zekerheid.

Deze toelagen waarborgen aan de gerechtigde een sociaal levensminimum en worden verleend in de vorm en in de mate die best zijn aangepast aan het individueel geval.

2° Il fournit la documentation et les conseils dans le souci d'épuiser toutes les possibilités non encore utilisées dans la législation sociale, civile ou autre.

Il oriente l'intéressé vers les services et personnes dispensateurs de ces possibilités, l'aide dans l'accomplissement des formalités et coordonne éventuellement les diverses interventions possibles.

3° Il fournit l'aide morale et éducative nécessaire à la personne aidée pour qu'elle vainque progressivement elle-même tout ou partie de ses difficultés.

4° Il apporte une aide matérielle, à titre complémentaire ou provisoire, aux assurés sociaux lorsque les prestations de sécurité sociale ne couvrent pas en temps utile ou avec une suffisante efficacité les besoins diagnostiqués dans certains cas individuels.

5° Il prend en charge tous les risques, y compris l'aide médicale et l'hospitalisation, pour les personnes non visées à l'alinéa précédent dont les ressources sont insuffisantes.

6° Il participe à la protection de l'enfance et de la jeunesse et assure éventuellement les relations et la coordination avec les autres services intéressés par ce problème.

A l'égard des orphelins sans ressources et des enfants trouvés, délaissés ou abandonnés matériellement ou moralement, il assume toutes les missions définies à la section 2 du présent chapitre.

7° Il assure non seulement une assistance palliative ou curative, mais encore une assistance préventive. Sur le plan individuel, il prend toute mesure destinée à maintenir l'équilibre physique, psychique et moral de l'individu et à prévenir un état de besoin. De même, sur le plan collectif, il prend les mesures nécessaires à l'accomplissement de sa mission d'assistance préventive.

8° Il recourt aux personnes et aux services et établissements publics ou privés existants, en vue de la mise en œuvre des diverses solutions qui s'imposent dans les cas d'espèce. Au besoin, il en supporte les frais.

Il crée dans le cadre d'un programme national ou gère toute institution ou service à caractère curatif ou préventif. Les institutions ou services créés dans ces conditions sont à la disposition de tous.

9° Il coordonne l'aide et l'action sociales en organisant un contact permanent avec les services et organisations sociales qui déploient une activité dans sa circonscription.

Dans ce but, le conseil de l'aide sociale provoque, au moins une fois par trimestre, une réunion à laquelle sont invités lesdits services et organisations.

Art. 46.

Le centre d'aide sociale octroie des allocations à quiconque ne dispose pas de ressources suffisantes et n'est pas en mesure de s'en procurer, soit par ses efforts personnels, soit par d'autres moyens, et en particulier par des prestations résultant d'un régime de sécurité sociale.

Ces allocations garantissent aux bénéficiaires un minimum socio-vital et sont fournies sous la forme et dans la mesure qui sont le mieux adaptés au cas individuel.

De Koning kan het minimum bedrag van de toelagen bepalen na het advies te hebben ingewonnen van de bij artikel 98 bedoelde hoge raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 47.

De Koning kan, op advies van de hoge raad voor maatschappelijk welzijn, de centra voor maatschappelijk welzijn of één ervan, belasten met bijkomende taken in verband met hun algemene opdrachten van sociaal dienstbetoon.

Art. 48.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn verleent hulp aan iedere persoon die zich op het grondgebied bevindt van de door het centrum bediende gemeente of gemeenten, buiten de openbare weg of een openbare plaats, en die, ingevolge ongeval of ziekte, onmiddellijke gezondheidszorgen nodig heeft; het zorgt ervoor dat die persoon wordt vervoerd en opgenomen in de geschikte verzorgingsinstelling.

Indien het zelf over geen dergelijke instelling of vervoerdienst beschikt, sluit het centrum voor maatschappelijk welzijn onder de voorwaarden bepaald door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort, naargelang van het geval, een overeenkomst voor ziekenverpleging of vervoer, hetzij met een ander centrum voor maatschappelijk welzijn, een openbaar bestuur of een instelling van openbaar nut, hetzij met een privé-instelling.

Art. 49.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn bevordert de aansluiting van de geholpen personen bij instellingen van sociale zekerheid; het laat hun hierbij de vrije keuze van de instelling en eist van de aangeslotenen, in zoverre het mogelijk is, dat zij persoonlijk bijdragen in de betaling van hun lidmaatschap.

Wanneer de belanghebbenden het bewijs moeten leveren van een periode van tewerkstelling om het volledig voordeel van de voornoemde aansluiting te bekomen, neemt het centrum voor maatschappelijk welzijn alle maatregelen om hun een betrekking te bezorgen.

De Koning bepaalt de voorwaarden van deze vorm van dienstbetoon in geval het centrum zelf als werkgever optreedt.

Art. 50.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn kan tot levenslang onderhoud in een geschikte instelling de personen opnemen die het voor hun onderhoud nodige kapitaal, met afstand van de hoofdsom, te zijner beschikking stellen.

Elke daartoe gesloten overeenkomst is onderworpen aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

AFDELING 2.

Bescherming van minderjarigen.

Art. 51.

De kinderen, van wie het onderhoud en de opvoeding verplicht toevertrouwd zijn aan de centra voor maatschappelijk welzijn, worden ingedeeld in vondelingen, verlaten kinderen en wezen van vader en moeder, die zonder bestaansmiddelen zijn.

Le Roi peut déterminer, après avis du conseil supérieur de l'aide sociale visé à l'article 98, le montant minimum des allocations.

Art. 47.

Le Roi peut, sur avis du conseil supérieur de l'aide sociale, charger les centres d'aide sociale ou l'un d'entre eux, de tâches complémentaires en rapport avec leurs missions générales d'aide sociale.

Art. 48.

Le centre d'aide sociale porte secours à toute personne qui se trouve sur le territoire de la commune ou des communes qu'il dessert, en dehors de la voie publique ou d'un lieu public, et dont l'état, par suite d'accident ou de maladie, requiert des soins de santé immédiats; il veille au transport et à l'admission de cette personne dans l'établissement de soins approprié.

S'il ne dispose pas lui-même d'un tel établissement ou d'un service de transport, le centre d'aide sociale conclut, selon le cas, dans les conditions déterminées par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, une convention d'hospitalisation ou de transport, soit avec un autre centre d'aide sociale, un pouvoir public ou un organisme d'utilité publique, soit avec un organisme privé.

Art. 49.

Le centre d'aide sociale s'efforce d'affilier les personnes aidées à des institutions de sécurité sociale en leur laissant le libre choix de l'institution et en exigeant, dans la mesure du possible, une contribution personnelle de l'affilié au paiement de sa cotisation.

Lorsque les intéressés doivent justifier d'une période de travail pour obtenir le bénéfice complet de ladite affiliation, le centre d'aide sociale prend toutes dispositions de nature à leur procurer un emploi.

Le Roi détermine les conditions de cette forme d'aide sociale si le centre est lui-même employeur.

Art. 50.

Le centre d'aide sociale peut admettre dans un établissement approprié pour y être entretenues leur vie durant, les personnes qui versent, à fonds perdus, le capital destiné à leur entretien.

Toute convention conclue à cette fin est soumise à l'approbation du gouverneur de la province.

SECTION 2.

La protection des mineurs.

Art. 51.

Les enfants dont l'entretien et l'éducation sont confiés obligatoirement aux centres d'aide sociale, se divisent en enfants trouvés, enfants abandonnés et orphelins de père et de mère, sans moyen de subsistance.

Vondelingen zijn kinderen die, uit onbekende vader en moeder geboren, op enige plaats te vondeling werden gelegd.

Verlaten kinderen zijn kinderen die, geboren uit bekende vader en moeder, eerst door hun ouders of tot ontlasting van deze door andere personen opgevoed werden en naderhand aan hun lot overgelaten zijn, zonder dat men weet wat er van de vader en de moeder geworden is of dat men zich tot hen kan wenden.

Arme wezen zijn de minderjarigen die geen vader en geen moeder meer hebben en zonder middelen van bestaan zijn.

Art. 52.

Hij die, met een strafbare of baatzuchtige bedoeling, een van de kinderen opgesomd onder artikel 51 elders heen brengt dan naar de zetel van het centrum voor maatschappelijk welzijn wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden.

Art. 53.

Staan onder de voogdij van de raad voor maatschappelijk welzijn, die als voogdijraad optreedt en een van zijn leden aanwijst om hem te vertegenwoordigen bij het volbrengen van de voogdijhandelingen :

1° de vondelingen, de verlaten kinderen, de verlaten wezen en de niet erkende natuurlijke kinderen zonder voogd.

De staat van verlatenheid van de kinderen, waardoor de ouders of de voogd op generlei wijze, zonder gegronde reden, van enig belang hebben doen blijken gedurende een periode van twee maanden, wordt op verzoek van het centrum voor maatschappelijk welzijn door de jeugdrechtsbank vastgesteld;

2° de kinderen waarvan de ouders het onderhoud en de opvoeding hebben toevertrouwd aan het centrum voor maatschappelijk welzijn en die op verzoek van dit laatste onder zijn voogdij worden gesteld door de jeugdrechtsbank.

Deze rechtbank doet uitspraak met het belang van het kind als enig oogmerk.

Art. 54.

De ontvoogding wordt toegestaan door de jeugdrechtsbank, op advies van de raad voor maatschappelijk welzijn en op verzoek van het lid dat als voogd werd aangewezen.

Art. 55.

Indien de kinderen, aan een centrum toevertrouwd of onder zijn voogdij gesteld, goederen bezitten, vervult de ontvanger, voor die goederen, dezelfde taken als voor de goederen van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Op de goederen van de beheersvoogden kan, wegens de last die deze vervullen, geen enkele hypotheek gevestigd worden.

De waarborg van de voogdij bestaat in de zekerheidsstelling van de ontvanger.

In geval van ontvoogding van het kind treedt de ontvanger als curator op.

Les enfants trouvés sont ceux qui, nés de père et mère inconnus, ont été déposés en un lieu quelconque.

Les enfants abandonnés sont ceux qui, nés de père et mère connus, et d'abord élevés par eux ou par d'autres personnes à leur décharge, sont délaissés sans qu'on sache ce que le père et la mère sont devenus, ou sans qu'on puisse recourir à eux.

Les orphelins pauvres sont des enfants mineurs qui ont perdu leur père et leur mère et qui sont sans moyen de subsistance.

Art. 52.

Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois mois, celui qui, dans une intention coupable ou intéressée, amène ailleurs qu'au siège du centre d'aide sociale un des enfants cités à l'article 51.

Art. 53.

Sont sous la tutelle du conseil de l'aide sociale, lequel forme le conseil de tutelle et désigne un de ses membres pour le représenter dans l'accomplissement des actes de tutelle :

1° les enfants trouvés, les enfants abandonnés, les orphelins abandonnés et les enfants naturels non reconnus et non pourvus d'un tuteur.

L'état d'abandon des enfants à qui les parents ou le tuteur n'ont manifesté d'intérêt d'aucune sorte, sans juste motif, pendant une période de deux mois, est constaté à la requête du centre d'aide sociale par le tribunal de la jeunesse;

2° les enfants dont les parents ont confié l'entretien et l'éducation au centre d'aide sociale et qui, à la requête de celui-ci, sont placés sous sa tutelle par le tribunal de la jeunesse.

Ce tribunal statue en s'inspirant uniquement de l'intérêt de l'enfant.

Art. 54.

L'émancipation est accordée par le tribunal de la jeunesse sur l'avis du conseil de l'aide sociale et à la requête de celui de ses membres qui a été désigné en qualité de tuteur.

Art. 55.

Si les enfants confiés à un centre ou placés sous sa tutelle ont des biens, le receveur remplit pour ces biens les mêmes fonctions que pour les biens du centre d'aide sociale.

Les biens des administrateurs-tuteurs ne peuvent être grevés d'aucune hypothèque en raison de leurs fonctions.

La garantie de la tutelle est constituée par le cautionnement du receveur.

En cas d'émancipation de l'enfant, le receveur remplit les fonctions de curateur.

Art. 56.

De kapitalen, die toebehoren of ten deel vallen aan de kinderen die aan een centrum toevertrouwd zijn of onder zijn voogdij staan, worden belegd bij de instellingen aangeduid door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort.

Art. 57.

De minderjarige die, ten welke titel ook, onder de voogdij van een raad voor maatschappelijk welzijn is gesteld, mag, zonder de toestemming van die raad, niet aan zijn toezicht onttrokken worden. Elke bij de plaatsing van het kind belanghebbende natuurlijke of rechtspersoon kan zich echter tot de jeugdrechtsbank wenden, met inachtneming van de rechtspleging ingesteld voor de ontzetting uit de ouderlijke macht. De rechtsbank doet uitspraak met het belang van het kind als enig oogmerk.

AFDELING 3.

Terugbetaling van de kosten van de sociale hulp.

Art. 58.

Wanneer de begunstigde van de sociale hulp de beschikking krijgt over inkomsten krachtens rechten die hij bezat tijdens de periode dat hem hulp is verleend, kunnen de kosten van de sociale hulp van hem teruggevorderd worden.

Art. 59.

De kosten van de sociale hulp die in uitvoering van zijn wettelijke opdracht door een centrum voor maatschappelijk welzijn werden gemaakt ten voordele van een persoon, kunnen krachtens een eigen recht verhaald worden hetzij op de begunstigde of op hen die hem onderhoud verschuldigd zijn, hetzij op hen die aansprakelijk zijn voor de verwonding of de ziekte die de hulp noodzakelijk heeft gemaakt.

Art. 60.

In afwijking van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek; treedt het centrum voor maatschappelijk welzijn, dat een voorschot toekent op een pensioen of op een andere sociale uitkering, van rechtswege en tot het bedrag van dat voorschot, in de rechten op het achterstallige, die de begunstigde kan doen gelden.

Art. 61.

De vorderingen tot terugbetaling bedoeld in de artikelen 58 en 59 verjaren overeenkomstig artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek.

Art. 62.

De vorderingen bedoeld in artikel 59 mogen tegelijkertijd met de openbare vordering en voor dezelfde rechter worden ingesteld.

In dit geval verjaren deze vorderingen overeenkomstig hoofdstuk IV van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 56.

Les capitaux qui appartiennent ou échoient aux enfants confiés à un centre ou placés sous sa tutelle sont déposés auprès des organismes désignés par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Art. 57.

Le mineur placé à quelque titre que ce soit sous la tutelle d'un conseil de l'aide sociale ne peut, sans le consentement de celui-ci, être soustrait à sa garde. Toutefois, toute personne physique ou morale intéressée au placement de l'enfant peut s'adresser au tribunal de la jeunesse, en observant la procédure organisée pour la déchéance de la puissance paternelle. Le tribunal statue en s'inspirant uniquement de l'intérêt de l'enfant.

SECTION 3.

Le remboursement des frais d'aide sociale.

Art. 58.

Lorsque la personne bénéficiaire de l'aide sociale vient à disposer de ressources acquises en vertu de droits qu'elle possédait pendant la période où l'aide lui a été accordée, les frais d'aide sociale peuvent être récupérés à sa charge.

Art. 59.

Le remboursement des frais d'aide sociale exposés par un centre d'aide sociale en exécution de sa mission légale en faveur d'une personne, peut être poursuivi, en vertu d'un droit propre, soit à charge du bénéficiaire ou de ceux qui lui doivent des aliments, soit à charge de ceux qui sont responsables de la blessure ou de la maladie qui a rendu l'aide sociale nécessaire.

Art. 60.

Par dérogation à l'article 1410 du Code judiciaire, le centre d'aide sociale qui consent une avance sur une pension ou sur une autre allocation sociale, est subrogé de plein droit, jusqu'à concurrence du montant de cette avance, dans les droits aux arriérés que le bénéficiaire peut faire valoir.

Art. 61.

Les actions en remboursement prévues aux articles 58 et 59 se prescrivent conformément à l'article 2277 du Code civil.

Art. 62.

Les actions prévues à l'article 59 peuvent être exercées en même temps que l'action publique et devant le même juge.

Dans ce cas, ces actions se prescrivent conformément au chapitre IV de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale.

Art. 63.

Wanneer een centrum voor maatschappelijk welzijn de kosten ten laste heeft genomen van de plaatsing van een zieke of een kostganger, die overleden is in een instelling waarin hij verpleegd of opgenomen werd, behoren de door de betrokkene nagelaten roerende goederen aan dit centrum.

De erfgenamen en legatarissen van de betrokkene, waarvan de kosten van verpleging en onderhoud werden betaald, kunnen hun rechten doen gelden op al de in de instelling nagelaten goederen.

Bij gebrek aan erfgenamen behoren diezelfde goederen aan het centrum voor maatschappelijk welzijn, met uitsluiting van de Staat.

Art. 64.

De inkomsten van de goederen en van de kapitalen die toebehoren aan de kinderen, die toevertrouwd zijn aan een centrum voor maatschappelijk welzijn of onder zijn voogdij staan, kunnen tot hun vertrek ten bate van dit centrum geïnd worden tot beloop van de gemaakte kosten.

Art. 65.

Indien het kind dat aan een centrum voor maatschappelijk welzijn is toevertrouwd of onder zijn voogdij staat, overlijdt en zich geen enkele erfgenaam aanmeldt, behoren zijn goederen toe aan het centrum voor maatschappelijk welzijn dat daarvan in bezit kan gesteld worden ter benaarstiging van de ontvanger en op de conclusies van het openbaar ministerie.

De erfgenamen die zich later zouden aanmelden, kunnen slechts de opbrengsten vanaf de dag van hun aanvraag terugvorderen.

De erfgenamen die de nalatenschap in ontvangst zouden nemen, zijn gehouden het centrum voor maatschappelijk welzijn te vergoeden voor de uitgaven waartoe het overleden kind aanleiding heeft gegeven, na aftrekking van de door het centrum ontvangen inkomsten.

HOOFDSTUK VI.

De kamers van beroep.

Art. 66.

Er worden in elke provincie één of meer kamers van beroep opgericht waarvan het aantal, de zetel, de gebiedsomschrijving en de werking door de Koning worden vastgesteld. Zij onderzoeken elk beroep betreffende individuele hulp, dat kan worden ingediend door ieder persoon welke zich benadeeld acht door de beslissing of door het gebrek aan beslissing van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 67.

De kamer van beroep is samengesteld uit zeven leden, waaronder een door de Koning benoemde voorzitter.

Drie leden worden rechtstreeks benoemd door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort en de drie overige leden door dezelfde Minister onder de personen aangeduid op dubbele lijsten voorgesteld door de bestendige deputatie.

Voor elk lid wordt op dezelfde wijze een plaatsvervanger benoemd.

Art. 63.

Lorsqu'un centre d'aide sociale a pris en charge le placement d'un malade ou d'un pensionnaire décédé dans un établissement où il a été soigné ou hébergé, les biens mobiliers abandonnés par l'intéressé appartiennent à ce centre.

Les héritiers et légataires de l'intéressé dont les frais de traitement et d'entretien ont été acquittés, peuvent exercer leurs droits sur tous les biens abandonnés dans l'établissement.

En cas de déshérence, les mêmes biens appartiennent au centre d'aide sociale, à l'exclusion de l'Etat.

Art. 64.

Les revenus des biens et capitaux appartenant aux enfants confiés à un centre d'aide sociale ou placés sous sa tutelle, peuvent être perçus, jusqu'à leur départ, au profit de celui-ci à concurrence des frais exposés.

Art. 65.

Si l'enfant confié à un centre ou placé sous sa tutelle vient à mourir et qu'aucun héritier ne se présente, ses biens appartiennent au centre d'aide sociale, lequel peut être envoyé en possession, à la diligence du receveur et sur les conclusions du ministère public.

Les héritiers qui se présenteraient ultérieurement ne pourront répéter les fruits que du jour de la demande.

Les héritiers qui recueilleraient la succession seront tenus d'indemniser le centre d'aide sociale pour les dépenses occasionnées par l'enfant décédé, sauf à les compenser par les revenus perçus par lui.

CHAPITRE VI.

Les chambres de recours.

Art. 66.

Il est institué dans chaque province, une ou plusieurs chambres de recours dont le nombre, le siège, le ressort et les règles de fonctionnement sont fixés par le Roi. Elles examinent tout recours en matière d'aide individuelle introduit par toute personne qui se prétendrait lésée par la décision ou l'absence de décision du centre d'aide sociale.

Art. 67.

La chambre de recours est composée de sept membres, dont un président nommé par le Roi.

Trois membres sont nommés directement par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, et les trois autres membres par le même Ministre parmi les personnes désignées sur des listes doubles présentées par la députation permanente.

Il est nommé, suivant la même procédure, un suppléant pour chaque membre.

Art. 68.

De inspecteur van de inspectiedienst, bedoeld bij artikel 92, en de vertegenwoordiger van de gewestelijke dienst voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon, bedoeld bij artikel 100, beiden aangewezen door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort, wonen van rechtswege de zittingen van kamers van beroep bij met adviserende stem.

Art. 69.

De kamer van beroep beslist nadat zij de mogelijkheid van gehoord te worden geboden heeft aan de vertegenwoordiger van het centrum voor maatschappelijk welzijn tegen wiens beslissing beroep werd ingediend.

Zij wint bovendien alle inlichtingen in die zij nodig acht en beveelt in voorkomend geval een onderzoek.

De kamer van beroep betekent haar beslissing aan de belanghebbende en aan het centrum voor maatschappelijk welzijn, dat de uitvoering ervan verzekert.

HOOFDSTUK VII.

Beheer van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

AFDELING 1.

Beheer van goederen.

Art. 70.

De goederen van het centrum voor maatschappelijk welzijn worden beheerd en bestuurd op de wijze door de wet vastgesteld voor de gemeentegoederen, onder voorbehoud van de volgende bepalingen.

Art. 71.

De vervreemding, de verdeling en de ruiling van onroerende goederen toebehorende aan het centrum voor maatschappelijk welzijn worden onderworpen aan de machtiging van de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

De machtiging wordt evenwel verleend door de provinciegouverneur wanneer de waarde van de goederen, die het voorwerp van de akte uitmaken, niet meer bedraagt dan 40 000 frank of één tiende van de gewone begroting der ontvangsten, tenzij de waarde van de verhandeling 2 000 000 frank te boven gaat.

Geen machtiging is vereist voor de verkoop, door bemiddeling van de comités d'acquisition d'immeubles pour le compte de l'Etat, van onroerende goederen die het voorwerp uitmaken van een koninklijk besluit dat tot onteigening ten algemenen nutte machtigt.

Behalve in het geval bedoeld in het vorig lid, geschiedt de verkoop van onroerende goederen in het openbaar, tenzij de akte van machtiging de verkoop uit de hand toestaat; in ieder geval mogen percelen bouwgrond binnen de omtrek van een wettelijk vergunde verkaveling uit de hand verkocht worden.

De vervreemding van de onroerende goederen kan door de hogere overheden niet worden opgelegd dan krachtens een wet, behalve in geval van onteigening ten algemenen nutte.

Art. 68.

L'inspecteur du service d'inspection, visé à l'article 92, et le représentant de l'office régional de coordination de l'aide sociale, visé à l'article 100, désignés par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, assistent de droit aux séances des chambres de recours avec voix consultative.

Art. 69.

La chambre de recours prend sa décision après avoir donné la possibilité d'être entendu au représentant du centre d'aide sociale dont la décision fait l'objet du recours.

Elle prend en outre toutes informations qu'elle juge nécessaires et ordonne, le cas échéant, une enquête.

La chambre de recours notifie sa décision à l'intéressé et au centre d'aide sociale, qui en assure l'exécution.

CHAPITRE VII.

L'administration du centre d'aide sociale.

SECTION 1.

La gestion des biens.

Art. 70.

Les biens du centre d'aide sociale sont régis et administrés dans la forme déterminée par la loi pour les biens communaux sous la réserve des dispositions suivantes.

Art. 71.

L'aliénation, le partage et l'échange de biens immobiliers appartenant au centre d'aide sociale sont soumis à l'autorisation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Toutefois, l'autorisation est donnée par le gouverneur lorsque la valeur des biens, objets de l'acte, ne dépasse pas 400 000 francs ou le dixième du budget des voies et moyens ordinaire, à moins que la valeur de l'opération ne dépasse 2 000 000 de francs.

Aucune autorisation n'est requise pour la vente, à l'intervention des comités d'acquisition d'immeubles pour le compte de l'Etat, d'immeubles faisant l'objet d'un arrêté royal autorisant leur expropriation pour cause d'utilité publique.

Sauf dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la vente de biens immeubles a lieu publiquement, à moins que l'acte d'autorisation ne permette une vente de gré à gré; en tout état de cause, la vente de lots de terrains à bâtir dans le périmètre d'un lotissement légalement autorisé, peut avoir lieu de gré à gré.

L'aliénation des biens immobiliers ne peut être imposée par les autorités supérieures qu'en vertu d'une loi, sauf en cas d'expropriation pour cause d'utilité publique.

Art. 72.

De vervreemding van roerende zaken, van schuldverdringen, titels of andere roerende waarden, toebehorende aan het centrum voor maatschappelijk welzijn, wordt onderworpen aan de machtiging van de Minister, die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

De machtiging van de provinciegouverneur volstaat echter wanneer de waarde niet 400 000 frank of één tiende van de gewone begroting der ontvangsten te boven gaat, tenzij de waarde van de verhandeling meer dan 2 000 000 frank bedraagt.

Voor de verkoop van zaken overblijvende na afbraak, alsmede van niet meer gebruikte of verlaten voorwerpen, wordt geen machtiging vereist, wanneer dit behoort tot het gebied van het dagelijks bestuur.

Behalve wanneer het tenietgaan van de verbintenis is vastgesteld in een authentieke akte, mag het centrum voor maatschappelijk welzijn geen hypothecaire inschrijving doen schrappen, wijzigen of verminderen dan na machtiging van de provinciegouverneur.

Art. 73.

§ 1. — Wanneer zij betrekking hebben op een waarde van meer dan 50 000 frank, worden de leningen, de dadingen, de verkrijgingen van goederen en de vaste beleggingen van kapitalen onderworpen aan de machtiging van de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

De machtiging van de provinciegouverneur is echter voldoende, wanneer de waarde niet meer bedraagt dan 400 000 frank of één tiende van de gewone begroting der ontvangsten, tenzij de waarde van de verhandeling 2 000 000 frank te boven gaat.

Geen machtiging is vereist voor de definitieve belegging van kapitalen in obligaties of kasbons uitgegeven door de Staat, de provincies en de gemeenten, alsmede door het Gemeentekrediet van België.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op de aankopen van eetwaren, noch op de aankopen van andere roerende goederen die beantwoorden aan de algemene en periodieke behoeften van het centrum voor maatschappelijk welzijn. Hetzelfde geldt voor de aankopen, waarbij de geringste vertraging klaarblijkelijk nadelig zou zijn. De beslissingen in verband hiermede dienen onverwijld ter kennis te worden gebracht van de gouverneur.

De titels van roerende waarden moeten zo mogelijk worden omgezet in inschrijvingen op naam.

§ 2. — Aan het centrum voor maatschappelijk welzijn kan machtiging worden verleend om uit eigen naam onteigeningen ten algemene nutte te vervolgen.

De provinciegouverneur, waar de zetel van het centrum is gevestigd, is bevoegd om de in artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 bepaalde akten te verlijden.

Art. 74.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn is gemachtigd zijn kapitalen te gebruiken onder meer tot het bouwen en het aankopen van sociale woningen en tot deelneming in maatschappijen met sociale doeleinden die in verband staan met de opdrachten van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 75.

De schenkingen en de legaten gedaan aan het centrum voor maatschappelijk welzijn worden onderworpen aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

Art. 72.

L'aliénation d'objets mobiliers, de créances, titres ou autres valeurs mobilières appartenant au centre d'aide sociale est soumise à l'autorisation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Toutefois, l'autorisation du gouverneur est suffisante lorsque la valeur n'excède pas 400 000 francs ou le dixième du budget des voies et moyens ordinaire, à moins que la valeur de l'opération ne dépasse 2 000 000 de francs.

La vente des produits de démolition et objets désaffectés ou délaissés est dispensée de toute autorisation lorsqu'elle entre dans le domaine de l'administration journalière.

Sauf le cas où l'extinction de l'obligation est constatée dans un acte authentique, le centre d'aide sociale ne peut consentir aucune radiation, changement ou limitation d'inscriptions hypothécaires qu'après autorisation du gouverneur.

Art. 73.

§ 1er. — Lorsqu'il portent sur une valeur supérieure à 50 000 francs, les emprunts, les transactions, les acquisitions de biens et les placements définitifs de capitaux sont soumis à l'autorisation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Toutefois, l'autorisation du gouverneur est suffisante lorsque la valeur ne dépasse pas 400 000 francs ou le dixième du budget des voies et moyens ordinaire, à moins que la valeur de l'opération ne dépasse 2 000 000 de francs.

Aucune autorisation n'est nécessaire pour le placement définitif de capitaux en obligations ou bons de caisse émis par l'Etat, les provinces et communes, ainsi que par le Crédit communal de Belgique.

Ces dispositions ne sont pas applicables aux achats d'aliments, ni aux achats d'autres biens mobiliers qui répondent aux besoins généraux et périodiques du centre d'aide sociale. Il en est de même pour les achats au sujet desquels le moindre retard occasionnerait un préjudice évident. Les décisions y relatives doivent être portées sans délai à la connaissance du gouverneur.

Les titres de valeurs mobilières doivent, si possible, être convertis en inscriptions nominatives.

§ 2. — Le centre d'aide sociale peut être autorisé à poursuivre en son nom des expropriations pour cause d'utilité publique.

Le gouverneur de la province dans laquelle le centre a son siège, est compétent pour passer les actes prévus par l'article 9 de la loi du 27 mai 1870.

Art. 74.

Le centre d'aide sociale est autorisé à employer ses capitaux notamment à la construction et à l'acquisition de logements sociaux ainsi qu'à des participations dans des sociétés poursuivant des buts sociaux en rapport avec les missions du centre d'aide sociale.

Art. 75.

Les donations et les legs faits au centre d'aide sociale sont soumis à l'approbation du gouverneur.

Indien echter de waarde van die schenkingen of legaten 400 000 frank te boven gaat, wordt de aanvaarding onderworpen aan de goedkeuring van de Koning.

De notarissen en andere ministeriële ambtenaren, alsmede de ontvangers van de erfenisrechten, zijn verplicht aan de centra voor maatschappelijk welzijn kennis te geven van de beschikkingen ten voordele van deze gemaakt en waarvan zij wegens hun ambt kennis hebben.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn mag, zonder bijzondere machtiging, giften van hand tot hand ontvangen.

Art. 76.

Tot de verhuring van goederen toebehorende aan het centrum voor maatschappelijk welzijn wordt overgegaan bij openbaar aanbod of uit de hand.

De gekozen wijze van verhuring, het bestek van de openbare aanbestedingen en de uitslagen hiervan, de bedingen en voorwaarden van de verhuringen uit de hand, worden onderworpen aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

De verhuring voor meer dan negen jaar en de erfpachten worden onderworpen aan de goedkeuring van de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

De huurverbrekingen zijn aan dezelfde goedkeuring onderworpen, indien zij niet voortvloeien uit de bedingen van de huurovereenkomst zelf.

Art. 77.

Het huren door het centrum voor maatschappelijk welzijn van goederen met een waarde hoger dan 400 000 frank wordt onderworpen aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

Art. 78.

§ 1. — Elk werk van opbouw, wederopbouw of van ombouw van goederen toebehorende aan het centrum voor maatschappelijk welzijn wordt onderworpen aan de machtiging van de provinciegouverneur. Ingeval het gaat om gebouwen dienstig tot hospitalisatie of met een sociale bestemming, wordt de machtiging verleend door de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

Nochtans mogen de in het vorig lid bedoelde werken zonder machtiging worden uitgevoerd ingeval hun kostprijs één tiende van de gewone begroting der ontvangsten niet te boven gaat en niet meer dan 100 000 frank bedraagt.

§ 2. — De onderhoudswerken aan gebouwen die toebehoren aan het centrum voor maatschappelijk welzijn worden onderworpen aan de machtiging van de provinciegouverneur.

Er is geen enkele machtiging vereist ingeval de uitgave één tiende van de gewone begroting der ontvangsten niet te boven gaat en niet meer dan 100 000 frank bedraagt.

§ 3. — Tegen de beslissing van de provinciegouverneur staat hoger beroep bij de Koning open voor het betrokken centrum voor maatschappelijk welzijn. Het moet ingesteld worden binnen vijftien dagen na de dag waarop de beslissing ter kennis van het centrum werd gebracht.

Art. 79.

§ 1. — De overeenkomsten betreffende de werken bedoeld in het vorige artikel en betreffende de levering van

Toutefois, si la valeur de ces donations ou legs excède 400 000 francs, l'acceptation est soumise à l'approbation du Roi.

Les notaires et autres officiers ministériels, ainsi que les receveurs des droits de succession, ont l'obligation de donner avis aux centres d'aide sociale des dispositions faites en faveur de ceux-ci, et dont ils ont connaissance en raison de leurs fonctions.

Le centre d'aide sociale peut, sans autorisation préalable spéciale, recevoir des dons manuels.

Art. 76.

Il est procédé à la location de biens appartenant au centre d'aide sociale par voie d'enchères publiques ou de gré à gré.

Le mode de location choisi, le cahier des charges des adjudications publiques et les résultats de celles-ci, les clauses et conditions des locations de gré à gré, sont soumis à l'approbation du gouverneur.

Les baux à loyer pour un terme de plus de neuf ans et les baux emphytéotiques sont soumis à l'approbation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Les résiliations des baux sont soumises aux mêmes approbations si elles ne résultent pas des stipulations de la convention de bail elle-même.

Art. 77.

La prise en location par le centre d'aide sociale de biens d'une valeur supérieure à 400 000 francs est soumise à l'approbation du gouverneur.

Art. 78.

§ 1er. — Tous travaux de construction, de reconstruction ou de transformation des immeubles appartenant au centre d'aide sociale sont soumis à l'autorisation du gouverneur. Lorsqu'il s'agit d'immeubles affectés à l'hospitalisation ou ayant une destination sociale, l'autorisation est donnée par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Toutefois, les travaux visés à l'alinéa précédent peuvent s'effectuer sans autorisation lorsque le coût ne dépasse pas le dixième du budget des voies et moyens ordinaire et n'est pas supérieur à 100 000 francs.

§ 2. — Les travaux d'entretien des immeubles appartenant au centre d'aide sociale sont soumis à l'autorisation du gouverneur.

Lorsque la dépense ne dépasse pas le dixième du budget des voies et moyens ordinaires ou 100 000 francs, aucune autorisation n'est requise.

§ 3. — Le recours au Roi contre la décision du gouverneur est ouvert au centre d'aide sociale intéressé. Il doit être formé dans les quinze jours à compter du jour où la décision a été portée à sa connaissance.

Art. 79.

§ 1er. — Les marchés des travaux visés à l'article précédent et des fournitures d'objets nécessaires aux services

benodigdheden voor de diensten beheerd door het centrum voor maatschappelijk welzijn worden gesloten bij openbare aanbesteding.

§ 2. — De overheid die de bij de artikelen 73 en 78 voorzienige machtiging verleent, kan het centrum voor maatschappelijk welzijn op met redenen omklede aanvraag machtigen om zijn werkaannemings- en leveringskontrakten toe te wijzen bij beperkte aanbesteding of bij algemene of beperkte oproeping tot inschrijving.

Het centrum voor maatschappelijk welzijn kan tegen de beslissing van de provinciegouverneur beroep instellen bij de Koning; dit beroep moet worden ingesteld binnen vijftien dagen na de dag waarop de beslissing ter kennis van het centrum werd gebracht.

§ 3. — Wanneer de in § 2 van dit artikel bedoelde machtiging wordt gevraagd nadat de machtigingen voorzien in de artikelen 73 en 78 zijn verleend, wordt de eerstgenoemde machtiging geacht te zijn toegekend, bij ontstentenis van kennisgeving van een hiermede strijdige beslissing van de toezichthoudende overheid binnen twintig dagen na de ontvangst van de aanvraag.

§ 4. — De uitslagen van de toewijzingen of van de oproepingen tot inschrijving worden ter goedkeuring voorgelegd aan de provinciegouverneur, behoudens de uitslagen betreffende de door de Staat gesubsidieerde werken en leveringen, welke moeten worden onderworpen aan de goedkeuring van de Minister die de toelage verleent.

§ 5. — De overeenkomsten betreffende de werken en leveringen waarvoor geen machtiging vereist is, kunnen zonder openbare aanbesteding gesloten worden. Indien toch een openbare aanbesteding wordt gehouden, zijn de uitslagen hiervan aan geen enkele goedkeuring onderworpen.

Hetzelfde geldt voor de werken en leveringen waarbij de geringste vertraging klaarblijkelijk nadelig zou zijn, met dien verstande dat hiervan met het oog op de goedkeuring onverwijld kennis moet worden gegeven aan de provinciegouverneur.

Art. 80.

De Koning kan, telkens als de omstandigheden zulks vereisen, overgaan tot de aanpassing van de bedragen waarvan sprake is in de artikelen 71, 72, 73, 75, 77 en 78.

AFDELING 2.

Boekhouding.

Art. 81.

Het financiële dienstjaar van het centrum voor maatschappelijk welzijn begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

Art. 82.

De begroting van het centrum voor maatschappelijk welzijn wordt, vóór 1 september van het jaar dat aan het dienstjaar voorafgaat, onderworpen aan het met redenen omkleed advies herzij van het college van burgemeester en schepenen, hetzij van het college van burgemeesters, en vóór 1 november aan de goedkeuring van de bestendige deputatie, die ze kan wijzigen.

gérés par le centre d'aide sociale sont passés par la voie de l'adjudication publique.

§ 2. — L'autorité qui accorde l'autorisation prévue aux articles 73 et 78 peut, sur demande motivée, autoriser le centre d'aide sociale à passer ses marchés de travaux et fournitures par la voie de l'adjudication restreinte ou de l'appel d'offres général ou restreint.

Un recours au Roi est ouvert au centre d'aide sociale contre la décision du gouverneur; il doit être formé dans les quinze jours à compter du jour où la décision a été portée à sa connaissance.

§ 3. — Lorsque, postérieurement à l'octroi des autorisations prévues aux articles 73 et 78, l'autorisation prévue au § 2 du présent article est sollicitée, cette dernière autorisation est considérée comme accordée, à défaut de notification d'une décision contraire du pouvoir de tutelle dans les vingt jours de la réception de la demande.

§ 4. — Les résultats des adjudications et des appels d'offres sont soumis à l'approbation du gouverneur, sauf ceux relatifs aux travaux et fournitures subventionnés par l'Etat, lesquels doivent être soumis à l'approbation du Ministre qui accorde le subsidie.

§ 5. — Les marchés relatifs aux travaux et fournitures pour lesquels aucune autorisation n'est requise, peuvent être passés sans recourir à l'adjudication publique; si néanmoins, il est recouru à l'adjudication publique, les résultats de celle-ci ne sont soumis à aucune approbation.

Il en est de même pour tous les travaux et fournitures au sujet desquels le moindre retard occasionnerait un préjudice évident, à charge d'en donner sans délai connaissance au gouverneur aux fins d'approbation.

Art. 80.

Le Roi pourra, chaque fois que les circonstances l'exigent, procéder à l'adaptation des montants visés aux articles 71, 72, 73, 75, 77 et 78.

SECTION 2.

Comptabilité.

Art. 81.

L'exercice financier du centre d'aide sociale commence le 1er janvier et finit le 31 décembre de la même année.

Art. 82.

Le budget du centre d'aide sociale est soumis, avant le 1er septembre de l'année précédant l'exercice, à l'avis motivé soit du collège des bourgmestre et échevins, soit du collège des bourgmestres, et avant le 1er novembre, à l'approbation de la députation permanente qui peut le réformer.

Art. 83.

De jaarlijkse rekening van het centrum voor maatschappelijk welzijn wordt, vóór 1 april volgende op het sluiten van het dienstjaar, onderworpen aan het advies, hetzij van het college van burgemeester en schepenen, hetzij van het college van burgemeesters, en vóór 1 juni aan de goedkeuring van de provinciegouverneur, die ze kan wijzigen.

Art. 84.

De comptabiliteitsvoorschriften die gelden voor het beheer van de gemeentefondsen zijn toepasselijk op het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Evenwel mag de Koning het bestuur van zekere diensten en instellingen afhankelijk van het centrum voor maatschappelijk welzijn, onderwerpen aan zekere regelen betreffende een afzonderlijk beheer. Hij mag eveneens zekere regelen voorschrijven in verband met het houden van de inventarissen en het houden van de boekhouding.

Voor de diensten en instellingen in afzonderlijk beheer kunnen, met machtiging van de provinciegouverneur, de ontvangsten en uitgaven gedaan worden door een bijzondere ontvanger. Deze ontvanger is onderworpen aan dezelfde regelen als de ontvanger van het centrum voor maatschappelijk welzijn voor wat betreft de benoeming, de schorsing, de afzetting, alsmede de verantwoordelijkheid en de zekerheden te leveren tot waarborg van zijn beheer.

Art. 85.

In geval van niet-goedkeuring of van wijziging van de begroting of van de rekening kan het betrokken centrum voor maatschappelijk welzijn beroep aantekenen bij de Koning. Het beroep dat opschortend is, moet ingediend worden binnen dertig dagen na de betekening van de gewraakte beslissing.

Bij ontstentenis van beslissing van de Koning binnen veertig dagen te rekenen vanaf de betekening van het beroep, wordt dit als ingewilligd beschouwd.

Art. 86.

Indien het centrum voor maatschappelijk welzijn weigert uitgaven op de begroting te brengen die aan het centrum door de wet zijn opgelegd, schrijft de bestendige deputatie, na het centrum te hebben gehoord, deze van ambtswege in, behoudens beroep bij de Koning.

Art. 87.

Zijn de op de begroting ingeschreven ontvangsten ontoereikend tot betaling van een eisbare schuld, dan stelt het centrum voor maatschappelijk welzijn de middelen voor om daarin te voorzien. Bij gebreke daarvan en na twee schriftelijke waarschuwingen wordt daarin voorzien door de bestendige deputatie, die daartoe een toereikend krediet uittrekt op de begroting van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Weigert de bestendige deputatie dit krediet uit te trekken, dan wordt hierin voorzien door de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort.

Art. 83.

Le compte annuel du centre d'aide sociale est soumis, avant le 1er avril qui suit la clôture de l'exercice, à l'avis soit du collège des bourgmestre et échevins, soit du collège des bourgmestres, et avant le 1er juin à l'approbation du gouverneur qui peut le réformer.

Art. 84.

Les règles comptables propres à la gestion des fonds communaux sont applicables au centre d'aide sociale.

Toutefois, le Roi peut soumettre l'administration de certains services et institutions dépendant du centre d'aide sociale, à certaines règles en matière de gestion distincte. Il peut également prescrire certaines règles de tenue des inventaires et de tenue de la comptabilité.

Pour les services ou institutions en gestion distincte, les recettes et dépenses peuvent, avec l'autorisation du gouverneur de la province, être effectuées par un receveur spécial. Celui-ci est soumis aux mêmes règles que le receveur du centre d'aide sociale en ce qui concerne la nomination, la suspension, la révocation, ainsi que la responsabilité et les sûretés à fournir pour garantie de la gestion.

Art. 85.

En cas d'improbation ou de réformation du budget ou du compte, le centre d'aide sociale intéressé peut se pourvoir auprès du Roi. Le recours, qui est suspensif, doit être introduit dans les trente jours de la notification de la décision contestée.

A défaut de décision du Roi dans les quarante jours de la notification du recours, celui-ci est considéré comme étant accueilli.

Art. 86.

Si le centre d'aide sociale refuse de porter au budget des dépenses que la loi met à sa charge, la députation permanente les y inscrit d'office, le centre entendu et sauf recours au Roi.

Art. 87.

Si les recettes inscrites au budget sont insuffisantes pour payer une dette exigible, le centre d'aide sociale propose les moyens d'y suppléer. A leur défaut et après deux avertissements par écrit, il y est pourvu par la députation permanente, qui inscrit à cet effet un crédit suffisant au budget du centre d'aide sociale.

Si la députation permanente refuse d'opérer cette inscription, il y est pourvu par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Art. 88.

Ingeval het bevel tot betaling van de uitgaven welke de wet ten laste van het centrum voor maatschappelijk welzijn legt, geweigerd of vertraagd wordt, beveelt de provinciegouverneur de betaling daarvan, na het centrum gehoord te hebben. Dit bevel geldt als mandaat en de ontvanger van het centrum voor maatschappelijk welzijn is gehouden de uitgave te vereffenen.

Art. 89.

Op het einde van elk trimester is de raad voor maatschappelijk welzijn, die een of meer van zijn leden daartoe aanstelt, gehouden over te gaan tot het nazicht van de kas en van de boeken van de ontvanger en het proces-verbaal van die vaststellingen op te maken naar een formulier opgelegd door de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft. Dit proces-verbaal wordt aan de provinciegouverneur gezonden.

HOOFDSTUK VIII.

Financiering.

Art. 90.

Wanneer het centrum voor maatschappelijk welzijn niet over voldoende inkomsten beschikt om de uitgaven te dekken die voortkomen uit de vervulling van zijn opdracht, kennen de gemeente of de door het centrum bediende gemeenten toelagen toe, die zij jaarlijks op hun begroting uittrekken.

De bedragen van die toelagen worden vastgesteld door de Koning in functie van criteria die tegelijk rekening houden met het bevolkingscijfer en met de sociale noden.

Art. 91.

Op de begroting van de Staat wordt, onder de bewoordingen « Bijzonder Fonds voor maatschappelijk welzijn », een krediet uitgetrokken tot subsidiëring van de centra voor maatschappelijk welzijn ten belope van de bedragen die zij nodig hebben om de ontvangsten en uitgaven in evenwicht te brengen, hierbij rekening houdend met de door de gemeenten toegekende toelagen. Dit krediet wordt uitgetrokken op de begroting van gewone uitgaven van het ministerie tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort.

Het bijzonder fonds voor maatschappelijk welzijn betaalt aan het centrum voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks de sommen uit die aan het centrum toekomen. Het kan bij voorraad voorschotten verlenen die niet hoger zullen mogen zijn dan 60 % van de kredieten uitgetrokken op de begroting van het centrum voor maatschappelijk welzijn als bedrag van de Staatstussenskomst.

De aanpassing van de toelagen verleend door het bijzonder fonds voor maatschappelijk welzijn geschiedt op basis van de definitief goedgekeurde rekeningen.

HOOFDSTUK IX.

De administratieve voogdij.

Art. 92.

Er wordt een inspectiedienst opgericht, die afhangt van de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon

Art. 88.

En cas de refus ou de retard d'ordonnancement des dépenses que la loi met à la charge du centre d'aide sociale, le gouverneur, le centre entendu, en ordonne le paiement. Cet ordre tient lieu de mandat et le receveur du centre d'aide sociale est tenu d'acquitter la dépense.

Art. 89.

A la fin de chaque trimestre, le conseil de l'aide sociale, qui délègue à cet effet un ou plusieurs de ses membres, est tenu de procéder à la vérification de la caisse et des écritures du receveur et de dresser, d'après formule imposée par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, le procès-verbal de ses constatations. Ce procès-verbal est adressé au gouverneur.

CHAPITRE VIII.

Le financement.

Art. 90.

Lorsque le centre d'aide sociale ne dispose pas de revenus suffisants pour couvrir les dépenses résultant de l'accomplissement de sa mission, la commune ou les communes qu'il dessert lui allouent des subventions qu'elles inscrivent annuellement à leur budget.

Les montants de ces subventions sont fixés par le Roi en fonction de critères qui tiennent compte à la fois du chiffre de la population et des besoins sociaux.

Art. 91.

Il est prévu au budget de l'Etat, sous le libellé « Fonds spécial de l'aide sociale », un crédit permettant de subventionner les centres d'aide sociale, à concurrence des montants nécessaires à l'équilibre des recettes et des dépenses, compte tenu des subventions octroyées par les communes. Ce crédit est inscrit au budget des dépenses ordinaires du ministère qui a l'aide sociale dans ses attributions.

Le fonds spécial de l'aide sociale liquide directement au centre d'aide sociale les sommes qui lui reviennent. Il peut lui fournir, à titre provisionnel, des avances qui ne pourront dépasser 60 % des crédits inscrits au budget du centre d'aide sociale comme représentant l'intervention de l'Etat.

L'ajustement des subventions fournies par le fonds spécial de l'aide sociale se fait sur la base des comptes définitivement approuvés.

CHAPITRE IX.

La tutelle administrative.

Art. 92.

Il est institué un service d'inspection dépendant du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions. Ce service est

behoort. Deze dienst is belast met het toezicht en de controle op de werking van de verschillende diensten en inrichtingen die afhangen van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Te dien einde hebben de inspecteurs onder meer het recht de instellingen te bezoeken en, in het algemeen, alle inlichtingen in te winnen die zij nodig hebben om hun taak te vervullen.

Zij geven het centrum voor maatschappelijk welzijn raad inzake alle problemen die betrekking hebben op het volbrengen van zijn opdracht.

Art. 93.

Elke overheid, waaraan een bij deze wet bepaalde beraadslaging wordt voorgelegd voor advies, goedkeuring of machtiging, wordt geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht ofwel de aangevraagde machtiging of goedkeuring te hebben verleend, indien zij binnen de bij de wet bepaalde termijn geen strijdige beslissing heeft betekend.

Is er geen termijn bijzonder bepaald, dan bedraagt deze drie maanden vanaf de dag waarop de akte aan de bevoegde overheid werd overgemaakt; deze laatste kan echter de eerste termijn verlengen met drie maanden, indien zij, vóór het verstrijken van die eerste termijn, ter kennis brengt dat zij slechts binnen de verlengde termijn kan uitpraak doen.

De termijn kan boven zes maanden worden verlengd, zo de overheid, die het advies, de goedkeuring of de machtiging heeft aangevraagd, erin toestemt.

Art. 94.

De provinciegouverneur kan, bij een met redenen omkleed besluit, de uitvoering schorsen van het besluit waarbij een centrum voor maatschappelijk welzijn zijn bevoegdheid te buiten gaat, de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet worden genomen binnen veertig dagen nadat het besluit op het provinciaal gouvernement is ingekomen; van dit besluit wordt dadelijk kennis gegeven aan het centrum voor maatschappelijk welzijn; de raad neemt er onverwijld kennis van en kan het geschorste besluit rechtvaardigen of intrekken.

Na het verstrijken van de in het vorige lid gestelde termijn, is de schorsing opgeheven.

Art. 95.

De Koning kan, bij een met redenen omkleed besluit, het besluit vernietigen waarbij een centrum voor maatschappelijk welzijn zijn bevoegdheid te buiten gaat, de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het vernietigingsbesluit moet worden genomen binnen veertig dagen nadat het besluit op het provinciaal gouvernement is ingekomen, of in voorkomend geval, binnen veertig dagen nadat het door de bestendige deputatie is goedgekeurd of nadat het besluit waarbij de raad voor maatschappelijk welzijn kennis heeft genomen van de schorsing, op het provinciaal gouvernement is ingekomen.

Na het verstrijken van de in het tweede lid bepaalde termijn kunnen de besluiten van het centrum voor maatschappelijk welzijn, behoudens beroep bij de Raad van State, alleen door de wetgevende macht worden vernietigd.

Art. 96.

Na twee achtereenvolgende, uit de briefwisseling blijkende waarschuwingen, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven op de

chargé de la surveillance et du contrôle du fonctionnement des divers services et institutions qui relèvent du centre d'aide sociale.

A cette fin, les inspecteurs ont notamment le droit de visiter les établissements et, en général, d'obtenir tous les renseignements qui leur sont nécessaires pour l'accomplissement de leur tâche.

Ils conseillent le centre d'aide sociale dans tous les problèmes relatifs à l'accomplissement de sa mission.

Art. 93.

Toute autorité à laquelle est soumise pour avis, approbation ou autorisation, une délibération prévue par la présente loi, est censée avoir donné un avis favorable ou avoir accordé l'autorisation ou l'approbation sollicitée, si, dans le délai prescrit par la loi, elle n'a pas notifié une décision contraire.

A défaut d'un délai spécialement stipulé, celui-ci est de trois mois, à partir du jour auquel l'acte a été transmis à l'autorité compétente; cependant, cette dernière peut proroger de trois mois le délai initial si, avant l'expiration de celui-ci, elle notifie qu'elle ne peut statuer que dans les limites du délai prorogé.

Le délai peut être prorogé au-delà de six mois, du consentement de l'autorité qui a sollicité l'avis, l'approbation ou l'autorisation.

Art. 94.

Le gouverneur peut, par un arrêté motivé, suspendre l'exécution de l'acte par lequel un centre d'aide sociale sort de ses attributions, viole la loi ou blesse l'intérêt général.

L'arrêté de suspension doit intervenir dans les quarante jours de la réception de l'acte du gouverneur provincial; il est immédiatement notifié au centre d'aide sociale; le conseil en prend connaissance sans délai et peut justifier l'acte suspendu ou le retirer.

Passé le délai prévu à l'alinéa précédent, la suspension est levée.

Art. 95.

Le Roi, peut, par un arrêté motivé, annuler l'acte par lequel un centre d'aide sociale sort de ses attributions, viole la loi ou blesse l'intérêt général.

L'arrêté d'annulation doit intervenir dans les quarante jours de la réception de l'acte au gouvernement provincial ou, le cas échéant, dans les quarante jours de l'approbation de l'acte par la députation permanente, ou de la réception au gouvernement provincial de l'acte par lequel le conseil de l'aide sociale a pris connaissance de la suspension.

Après l'expiration du délai fixé au deuxième alinéa, les actes du centre d'aide sociale ne peuvent, sauf recours au Conseil d'Etat, être annulés que par le pouvoir législatif.

Art. 96.

Après deux avertissements consécutifs, constatés par la correspondance, le gouverneur peut charger un ou plusieurs commissaires de se transporter sur les lieux aux frais per-

persoonlijke kosten van de raadsleden of van personeelsleden van het centrum voor maatschappelijk welzijn, die verzuimden aan de waarschuwingen te voldoen, met opdracht de gevraagde inlichtingen of aanmerkingen in te winnen of de maatregelen ten uitvoer te leggen, die zijn voorgeschreven bij de wetten en algemene reglementen.

De invordering van die kosten geschiedt, zoals inzake rechtstreekse belastingen, door de rijksontvanger, op bevel van de provinciegouverneur.

In elk geval staat beroep bij de Koning open.

Art. 97.

Wanneer een centrum voor maatschappelijk welzijn in gebreke blijft te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van artikel 47 van deze wet, kan de provinciegouverneur, na de voorzitter en de secretaris van het centrum voor maatschappelijk welzijn te hebben gehoord, van ambtswege de nodige maatregelen nemen.

De beslissing van de provinciegouverneur wordt voor uitvoering betekend aan het betrokken centrum voor maatschappelijk welzijn.

In geval van niet-uitvoering of van vertraging in de uitvoering, kunnen de bepalingen van de artikelen 86, 87, 88 en 96 van deze wet worden toegepast.

HOOFDSTUK X.

De coördinatie van het sociaal dienstbetoon.

Art. 98.

Bij de Minister tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort, wordt een hoge raad voor maatschappelijk welzijn ingesteld, belast met het geven van advies aan de Minister over de problemen betreffende de toepassing van deze wet.

De inrichting en de bevoegdheden van die raad worden door de Koning geregeld.

Art. 99.

In het ministerie tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort is er een studiedienst, die onder meer belast is met het systematisch waarnemen van de bedrijvigheid der centra voor maatschappelijk welzijn, ten einde daaruit de objectieve criteria af te leiden met het oog op de toepassing van deze wet.

Deze dienst is er eveneens mede belast de activiteit waar te nemen van de gewestelijke diensten voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon.

Art. 100.

In elke plaats waar een beroepskamer zetelt wordt, volgens de door de Koning vastgestelde regels, een gewestelijke dienst voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon opgericht.

De Koning benoemt de leden van die dienst, er zorg voor dragend dat vertegenwoordigers van het departement tot wiens bevoegdheid het sociaal dienstbetoon behoort, personen die deelnemen aan het beheer van de centra voor maatschappelijk welzijn en van andere sociale organen van de openbare sector, alsmede van de private organisaties en werken, er deel van uitmaken.

sonnels des membres du conseil ou des agents du centre d'aide sociale omettant de satisfaire aux avertissements, à l'effet de recueillir les renseignements ou observations demandés, ou de mettre à exécution les mesures prescrites par les lois et règlements généraux.

Le recouvrement de ces frais sera poursuivi, comme en matières de contributions directes, par le receveur de l'Etat, sur ordre du gouverneur de la province.

Dans tous les cas, le recours est ouvert auprès du Roi.

Art. 97.

Lorsqu'un centre d'aide sociale se fait faute de satisfaire aux obligations qui découlent de l'application de l'article 47 de la présente loi, le gouverneur de la province peut, après avoir entendu le président et le secrétaire du centre d'aide sociale, arrêter d'office les mesures nécessaires.

L'arrêté du gouverneur est notifié, pour exécution, au centre d'aide sociale intéressé.

En cas de non-exécution ou de retard dans l'exécution, il pourra être fait application des dispositions des articles 86, 87, 88 et 96 de la présente loi.

CHAPITRE X.

La coordination de l'aide sociale.

Art. 98.

Il est institué auprès du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, un conseil supérieur de l'aide sociale chargé de donner des avis au Ministre sur les problèmes relatifs à l'application de la présente loi.

L'organisation et les attributions de ce conseil sont réglées par le Roi.

Art. 99.

Le ministère qui a l'aide sociale dans ses attributions comprend un service d'étude chargé notamment d'observer systématiquement l'activité des centres d'aide sociale, en vue de dégager des critères objectifs utilisables pour l'application de la présente loi.

Ce service est également chargé d'observer les activités des offices régionaux de coordination de l'aide sociale.

Art. 100.

Dans chaque localité où siège une chambre de recours, il est institué un office régional de coordination de l'aide sociale selon les règles fixées par le Roi.

Le Roi nomme les membres de cet office en veillant à ce qu'il comprenne des représentants du département qui a l'aide sociale dans ses attributions, des personnes qui participent à la gestion des centres d'aide sociale et autres organismes sociaux du secteur public ainsi que des organisations et œuvres privées.

De dienst moet voor meer dan de helft bestaan uit leden die aangeduid worden wegens hun activiteit in diensten van de openbare sector.

Art. 101.

De gewestelijke dienst voor coördinatie van het sociaal dienstbetoon is een adviserend en voorlichtend orgaan.

Hij heeft als opdracht :

1° een repertorium op te maken van de organisaties en werken van sociaal dienstbetoon en maatschappelijk werk en deze documentatie ter beschikking van het publiek te stellen;

2° een voor het publiek toegankelijke documentatie bij te houden over de vraagstukken in verband met het sociaal dienstbetoon en het maatschappelijk werk;

3° elk initiatief te nemen met het oog op het bepalen van de sociale noden van de streek;

4° de supervisie te verzekeren van de methodes aangewend door de personeelsleden belast met het sociaal werk in de centra voor maatschappelijk welzijn;

5° de kontakten te leggen en te begunstigen tussen de sociale inrichtingen, zo van de openbare als van de privé-sector, met het oog op het coördineren van hun werking.

Art. 102.

Het personeel en de materiële hulpmiddelen nodig tot het vervullen van de taken die de gewestelijke diensten moeten waarnemen, worden ter beschikking van deze laatste gesteld door de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

HOOFDSTUK XI.

Verenigingen van centra voor maatschappelijk welzijn.

Art. 103.

Twee of meer centra voor maatschappelijk welzijn kunnen verenigingen tot stand brengen voor objecten van een wel bepaald sociaal belang.

Kunnen daarenboven deel uitmaken van deze verenigingen :

1. de Staat;
2. de provincies en de gemeenten;
3. elk ander natuurlijk of rechtspersoon.

Art. 104.

De vereniging of de toetreding tot een reeds bestaande vereniging worden door de Koning gemachtigd.

De aanvraag tot machtiging gaat vergezeld van de statuten en van de beslissingen van de betrokken raden voor maatschappelijk welzijn, van de belanghebbende gemeente- en provinciale raden, alsmede van het advies van de gouverneur wat betreft de beslissingen van de raden voor maatschappelijk welzijn en van de gemeenteraden.

Plus de la moitié des membres de l'office doivent être désignés en raison de leur activité dans des services du secteur public.

Art. 101.

L'office régional de coordination de l'aide sociale est un organisme consultatif et d'information.

Il a pour mission :

1° de répertorier les organismes et œuvres d'aide et de service social et de mettre cette documentation à la disposition du public;

2° de tenir à jour une documentation accessible au public sur les questions intéressant l'aide et le service social;

3° de prendre toute initiative en vue de définir les besoins sociaux de la région;

4° d'assurer la supervision des méthodes des agents chargés du travail social dans les centres d'aide sociale;

5° d'établir et de favoriser les contacts entre les organismes sociaux tant du secteur public que du secteur privé en vue de coordonner leur action.

Art. 102.

Le personnel et les moyens matériels nécessaires à l'accomplissement de tâches incombant aux offices régionaux sont mis à la disposition de ceux-ci par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

CHAPITRE XI.

Les associations de centres d'aide sociale.

Art. 103.

Deux ou plusieurs centres d'aide sociale peuvent former des associations pour des objets d'un intérêt social déterminé.

Peuvent, en outre, faire partie de ces associations :

1. l'Etat;
2. les provinces et les communes;
3. toute autre personne physique ou morale.

Art. 104.

L'association ou l'entrée dans une association déjà existante sont autorisées par le Roi.

La demande d'autorisation est accompagnée des statuts et des délibérations des conseils de l'aide sociale, des conseils communaux et provinciaux intéressés, ainsi que de l'avis du gouverneur en ce qui concerne les délibérations des conseils de l'aide sociale et des conseils communaux.

Art. 105.

De statuten van een vereniging van centra voor maatschappelijk welzijn worden goedgekeurd bij koninklijk besluit. Zij moeten vermelden :

- 1° de benaming van de vereniging, haar zetel en duurtijd;
- 2° het doel of de doeleinden waarvoor zij is opgericht;
- 3° de nauwkeurige aanduiding van de deelgenoten, van hun inbrengsten en van hun verbintenissen wegens de vereniging;
- 4° de voorwaarden gesteld tot het toelaten en het uittreden van de leden;
- 5° de bevoegdheden van de algemene vergadering en de wijze waarop deze wordt bijeengeroepen, alsmede de wijze waarop haar besluiten ter kennis van de leden en van derden worden gebracht;
- 6° de betrekkingen van de vereniging met haar leden inzake de mededeling van de dokumenten die aan de algemene vergadering worden voorgelegd;
- 7° de wijze van benoeming en van afzetting van de leden van de raad van beheer en de bevoegdheden van de beheerders;
- 8° de wijze waarop de rekening moet verantwoord worden;
- 9° de na te komen regelen tot het wijzigen van de statuten;
- 10° de bestemming van het vermogen van de vereniging in geval deze zou ontbonden worden.

Deze vermeldingen worden in een authentieke akte vastgesteld.

Art. 106.

De vereniging bezit rechtspersoonlijkheid.

Zij kan onder meer, onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde machtigingen als de centra voor maatschappelijk welzijn, toelagen van de openbare diensten en schenkingen ontvangen, alsmede leningen aangaan.

Art. 107.

De machtigings- en goedkeuringsbesluiten worden bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De statuten, voorafgegaan door de datum van het koninklijk goedkeuringsbesluit, worden « in extenso » in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt op de kosten van de vereniging.

Te dien einde stuurt de vereniging de statuten aan het *Belgisch Staatsblad* binnen 15 dagen volgend op de ontvangst van het goedkeuringsbesluit.

Art. 108.

De bepalingen van de artikelen 104, 105 en 107 zijn van toepassing op de wijzigingen van de statuten.

Elke wijziging die voor de leden een verzwaring van hun verplichting of een vermindering van hun rechten in de vereniging meebrengt, moet vooraf de instemming bekomen van de betrokken leden.

Art. 109.

In geval van wijziging van de objecten waarvoor de vereniging werd opgericht, kan elk lid zich uit de vereniging terugtrekken door zijn ontslag in te dienen bij de raad van beheer.

Art. 105.

Les statuts d'une association de centres d'aide sociale sont approuvés par arrêté royal. Ils doivent mentionner :

- 1° la dénomination, le siège et la durée de l'association;
- 2° l'objet ou les objets en vue desquels elle est formée;
- 3° la désignation précise des associés, de leurs apports et de leurs engagements à raison de l'association;
- 4° les conditions mises à l'entrée et à la sortie des membres;
- 5° les attributions et le mode de convocation de l'assemblée générale ainsi que les conditions dans lesquelles ses résolutions sont portées à la connaissance de ses membres et des tiers;
- 6° les rapports de l'association avec ses membres au sujet de la communication des documents soumis à l'assemblée générale;
- 7° le mode de nomination et de révocation des membres du conseil d'administration et les pouvoirs des administrateurs;
- 8° le mode de règlement des comptes;
- 9° les règles à suivre pour modifier les statuts;
- 10° l'emploi du patrimoine de l'association dans le cas où celle-ci serait dissoute.

Ces mentions sont constatées par acte authentique.

Art. 106.

L'association jouit de la personnalité civile.

Elle peut notamment, dans les mêmes conditions et moyennant les mêmes autorisations que les centres d'aide sociale, recevoir des subsides des pouvoirs publics et des libéralités, ainsi que contracter des emprunts.

Art. 107.

Les arrêts d'autorisation et d'approbation sont publiés par extrait au *Moniteur belge*.

Les statuts précédés de la date de l'arrêté royal d'approbation, sont publiés « in extenso » aux annexes du *Moniteur belge* aux frais de l'association.

A cet effet, l'association doit envoyer les statuts au *Moniteur belge* dans la quinzaine de la réception de l'acte d'approbation.

Art. 108.

Les dispositions des articles 104, 105 et 107 sont d'application pour les modifications des statuts.

Toute modification entraînant pour les membres une aggravation de leurs obligations ou une diminution de leurs droits dans l'association doit, au préalable, recevoir l'agrément des membres intéressés.

Art. 109.

En cas de modification des objets en vue desquels l'association est formée, tout membre peut se retirer de l'association en adressant sa démission au conseil d'administration.

Het zal de tegenwaarde ontvangen, vastgesteld volgens de boekhoudkundige waarde op het ogenblik van het ontslag, van de inbreng die het eventueel in de vereniging heeft gedaan. Het kan evenwel de teruggave niet eisen van de bijdragen die het betaalde.

Art. 110.

De uitsluiting van een lid kan slechts door de algemene vergadering uitgesproken worden en dit met een meerderheid van 2/3 van de stemmen. Het uitgesloten lid heeft geen enkel recht op het maatschappelijk bezit en kan de teruggave niet eisen van de bijdragen die het betaalde.

Art. 111.

Ongeacht de verhouding van de inbreng van de verschillende deelgenoten, beschikken de openbare rechtspersonen steeds over de meerderheid van de stemmen in de verschillende bestuurs- en beheersorganen van de vereniging.

Art. 112.

Voor het beheer van de vereniging en van haar instellingen en inrichtingen worden de industriële en commerciële methoden toegepast.

Het financieel dienstjaar stemt overeen met het kalenderjaar.

De rekening van de vereniging omvat de balans, de exploitatierekening en de winst- en verliesrekening, afgesloten op 31 december van elk jaar.

De andere regelen eigen aan het financieel beheer van de verenigingen worden door de Koning bepaald.

Art. 113.

De ontvangsten en uitgaven van de verenigingen, evenals van de instellingen die zij oprichten met afzonderlijk beheer, kunnen met de machtiging van de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft, gedaan worden door een bijzonder rekenplichtige. Deze rekenplichtige valt onder dezelfde regelen als de ontvangers van centra voor maatschappelijk welzijn.

Art. 114.

Elk jaar worden de begrotingen en rekeningen van de verenigingen onderworpen aan de goedkeuring van de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft.

Te dien einde worden de begrotingen en rekeningen evenals de bijlagen opgesteld in de vorm bepaald door deze Minister, binnen vijftien dagen na hun goedkeuring door de jaarlijkse algemene vergadering, toegestuurd aan de provinciegouverneur, voor advies van de bestendige deputatie van de provinciale raad.

De bestendige deputatie brengt haar advies uit binnen 40 dagen na de ontvangst van de begrotingen en de rekeningen.

Wanneer de vereniging haar bedrijvigheid in verschillende provincies uitoefent, is alleen de tussenkomst van de provinciale overheid van de zetel van de vereniging vereist.

Art. 115.

De bepalingen van hoofdstuk VII van deze wet zijn van toepassing op de verenigingen van centra voor maatschappelijk welzijn.

Il recevra la contrepartie, estimée à la valeur comptable au moment de la démission, de l'apport qu'il a éventuellement fait à l'association. Il ne peut toutefois pas réclamer le remboursement des cotisations qu'il a versées.

Art. 110.

L'exclusion d'un membre ne peut être prononcée que par l'assemblée générale et à la majorité des deux tiers des voix. L'associé exclu n'a aucun droit sur le fonds social et ne peut réclamer le remboursement des cotisations qu'il a versées.

Art. 111.

Quelle que soit la proportion des apports des diverses parties, les personnes de droit public disposent toujours de la majorité des voix dans les différents organes d'administration et de gestion de l'association.

Art. 112.

La gestion de l'association et de ses établissements et institutions se fait suivant les méthodes industrielles et commerciales.

L'exercice financier cadre avec l'année civile.

Le compte de l'association comprend le bilan, le compte d'exploitation et le compte de profits et pertes arrêtés le 31 décembre de chaque année.

Les autres règles propres à la gestion financière des associations sont déterminées par le Roi.

Art. 113.

Les recettes et dépenses des associations, ainsi que des établissements qu'elles créent en gestion distincte peuvent, avec l'autorisation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions, être effectuées par un comptable spécial. Ce comptable est soumis aux mêmes règles que les receveurs de centres d'aide sociale.

Art. 114.

Chaque année, les budgets et les comptes de l'association sont soumis à l'approbation du Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions.

A cet effet, les budgets et les comptes ainsi que les annexes dressés dans la forme déterminée par ce Ministre sont transmis, dans les quinze jours de leur approbation par l'assemblée générale annuelle, au gouverneur de la province, pour avis de la députation permanente du conseil provincial.

La députation permanente émet son avis dans les quarante jours de la réception des budgets et des comptes.

Lorsque l'activité de l'association s'exerce dans plusieurs provinces, l'intervention de l'autorité provinciale du siège de l'association est seule requise.

Art. 115.

Les dispositions du chapitre VII de la présente loi s'appliquent aux associations de centres d'aide sociale.

Art. 116.

De duur van de vereniging mag niet meer bedragen dan 30 jaar.

De vereniging is van rechtswege ontbonden bij het verstrijken van de door de statuten vastgestelde duur.

De Koning kan deze duur verlengen indien de meerderheid van de aangesloten centra voor maatschappelijk welzijn daartoe een aanvraag indient.

Art. 117.

De vrijwillige ontbinding van de vereniging vóór het verstrijken van de door de statuten bepaalde termijn kan slechts geschieden met de instemming van al de centra voor maatschappelijk welzijn die er lid van zijn.

Deze beslissing wordt onderworpen aan de goedkeuring van de Koning.

Art. 118.

De Koning kan de ontbinding uitspreken van elke vereniging die haar maatschappelijk doel niet verwezenlijkt of die haar rekening niet indient binnen 300 dagen na de datum van de statutaire jaarlijkse algemene vergadering.

Art. 119.

De beslissing houdende verlenging van de duur of ontbinding van de vereniging moet worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 120.

Bij ontbinding van de vereniging kan elk centrum voor maatschappelijk welzijn door de Minister die het sociaal dienstbetoon onder zijn bevoegdheid heeft, gemachtigd worden om de instellingen en inrichtingen, die op zijn grondgebied zijn gelegen, hetzij volgens schatting van deskundigen, hetzij volgens de in de statuten overeengekomen waarde, hetzij volgens de boekhoudkundige waarde op het ogenblik van de ontbinding, terug te kopen.

HOOFDSTUK XII.

Betwiste zaken en rechtsgedingen.

Art. 121.

Ieder geschil betreffende de toepassing van deze wet, tussen de gemeenten, tussen deze en de centra voor maatschappelijk welzijn en tussen deze laatste onderling, wordt, met mogelijk beroep bij de Raad van State, voorgelegd aan de bestendige deputatie, indien de gemeenten en de centra voor maatschappelijk welzijn tot dezelfde provincie behoren; is dit laatste niet het geval of ontstaat het geschil tussen bestendige deputaties, dan beslist de Raad van State.

Art. 122.

De rechtsgedingen als eiser worden, overeenkomstig de onderrichtingen van het centrum voor maatschappelijk welzijn, in zijn naam gevoerd op vervolging en benaerstiging

Art. 116.

La durée de l'association ne peut excéder 30 ans.

L'association est dissoute de plein droit à l'expiration du délai fixé par les statuts.

Le Roi peut proroger l'existence de l'association si la majorité des centres d'aide sociale affiliés en fait la demande.

Art. 117.

La dissolution volontaire de l'association, avant l'expiration du délai fixé par les statuts, ne peut être décidée que du consentement de tous les centres d'aide sociale qui en sont membres.

Cette décision est soumise à l'approbation du Roi.

Art. 118

Le Roi peut prononcer la dissolution de toute association qui ne réalise pas son objet social ou qui ne produit pas ses comptes dans les trois cents jours de la date de l'assemblée générale statutaire annuelle.

Art. 119.

La décision portant prorogation ou dissolution de l'association doit être publiée au *Moniteur belge*.

Art. 120.

A la dissolution de l'association, chaque centre d'aide sociale peut être autorisé par le Ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions à racheter, à dire d'expert, soit à la valeur conventionnelle définie dans les statuts, soit à la valeur comptable au moment de la dissolution, les installations et les établissements situés sur son territoire.

CHAPITRE XII.

Contentieux et actions judiciaires.

Art. 121.

Tout conflit au sujet de l'application de la présente loi entre les communes, entre celles-ci et les centres d'aide sociale et entre ces derniers, est soumis à la députation permanente, avec recours éventuel au Conseil d'Etat, si les communes et les centres d'aide sociale sont situés dans la même province; il est statué par le Conseil d'Etat s'il en est autrement ou si le conflit se produit entre députations permanentes.

Art. 122.

Les actions judiciaires en demandant sont exercées, conformément aux instructions du centre d'aide sociale, au nom de celui-ci, poursuites et diligences du receveur. Tous actes

van de ontvanger. Alle gerechtelijke akten, die zijn gericht tegen het centrum voor maatschappelijk welzijn of dit aanbelangen, worden betekend aan de persoon van de ontvanger.

HOOFDSTUK XIII.

Overgangs-, wijzigings- en opheffingsbepalingen.

Art. 123.

De commissies van openbare onderstand worden vervangen door de centra voor maatschappelijk welzijn binnen na de bekendmaking van deze wet.

Het mandaat van de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn, voor de eerste maal benoemd in toepassing van deze wet, zal verstrijken op

Art. 124.

De overgave van de goederen en archieven van de commissies van openbare onderstand aan de centra voor maatschappelijk welzijn wordt geregeld bij koninklijk besluit ter uitvoering van deze wet.

Art. 125.

§ 1. — De regelmatig benoemde personeelsleden van de commissies van openbare onderstand worden overgenomen door de centra voor maatschappelijk welzijn; zij behouden, voor zich persoonlijk, hun titel, hun jaarwedde en de voordelen die hun waren toegekend.

De personeelsleden, alsmede de secretarissen en ontvangers van de commissies van openbare onderstand, die in hun ambt niet behouden of niet mochten benoemd worden, hetzij in de centra voor maatschappelijk welzijn, hetzij in de openbare besturen, tot een gelijkwaardig bezoldigde betrekking, hebben recht op de voordelen verleend aan het gemeentepersoneel in beschikbaarheid gesteld bij algemene maatregel wegens herinrichting van de diensten of wegens ambtsopheffing in het belang van de dienst. Zij behouden in elk geval de eretitel van hun ambt. Zij hebben recht op een wachtgeld gelijk aan hun laatste activiteitswedde.

Zij die, binnen de tijd van één jaar, weigeren de betrekking te aanvaarden welke hun door een centrum voor maatschappelijk welzijn of door een openbaar bestuur is aangeboden, worden geacht ontslag te nemen.

In geval van geschil doet de bestendige deputatie uitspraak, behoudens beroep bij de Koning.

§ 2. — Wanneer daartoe aanleiding bestaat, nemen de provinciegouverneurs maatregelen ter vrijwaring van de voordelen die verworven werden door de gewestelijke ontvangers van wie het ambtsgebied een wijziging onderging ten gevolge van de toepassing van deze wet.

Art. 126.

Aan de stichter van een bed in een onderstandsinstelling die zich het recht voorbehield de begunstigde van het bed van zijn stichting voor te dragen of aan te wijzen, ofwel aan de opvolger van de stichter, blijft dit recht toegekend overeenkomstig de bedingen en voorwaarden die in de stichtingsakten voorkomen, mits zij de wetten en reglementen naleven.

judiciaires dirigés contre le centre d'aide sociale ou intéressant celui-ci sont signifiés en la personne du receveur.

CHAPITRE XIII.

Dispositions transitoires, modificatives et abrogatoires.

Art. 123.

Les commissions d'assistance publique sont remplacées par les centres d'aide sociale dans les de la publication de la présente loi.

Le mandat des membres des conseils d'aide sociale nommés pour la première fois par application de la présente loi expirera le

Art. 124.

La remise des biens et des archives des commissions d'assistance publique aux centres d'aide sociale est réglée par arrêté royal en exécution de la présente loi.

Art. 125.

§ 1er. — Les agents des commissions d'assistance publique, pourvus d'une nomination régulière, sont repris par les centres d'aide sociale; ils conservent, à titre personnel, leur qualité, leur traitement et les avantages qui leur étaient octroyés.

Les agents, ainsi que les secrétaires et receveurs de commissions d'assistance publique qui ne pourraient être maintenus dans leurs fonctions ou ne pourraient être pourvus, soit dans les centres d'aide sociale, soit dans les administrations publiques, d'une situation pécuniaire équivalente, ont droit aux avantages accordés aux agents communaux mis en disponibilité par mesure générale par suite de réorganisation des services ou de suppression d'emploi dans l'intérêt des services. Ils conservent, en tout cas, le titre honorifique de leurs fonctions. Ils ont droit à un traitement de disponibilité égal à leur dernier traitement d'activité.

Ceux qui, dans un délai d'un an, refusent d'accepter la situation qui leur est offerte par un centre d'aide sociale ou par une administration publique, sont considérés comme démissionnaires.

En cas de contestation, la députation permanente statue, sauf recours au Roi.

§ 2. — Pour autant que de besoin, les gouverneurs de province prennent des mesures en vue de sauvegarder les avantages acquis par les receveurs régionaux dont le ressort a été influencé par l'application de la présente loi.

Art. 126.

Le fondateur d'un lit dans un établissement d'assistance qui s'est réservé le droit de présenter ou de désigner le bénéficiaire de ce lit, ou le successeur du fondateur, continue à jouir de ce droit, conformément aux clauses et conditions des actes de fondation, à charge de se conformer aux lois et règlements.

Art. 127.

Artikel 10, 4°, van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 4° De beslissingen, beroepen en geschillen bedoeld in de artikelen 18, 20, 22 en 122 van de organieke wet betreffende de centra voor maatschappelijk welzijn. »

Art. 128.

Vanaf de dag waarop deze wet in werking treedt, zullen de wetten, besluiten, decreten, die vroeger van kracht waren, niet meer bindend zijn in zaken die door deze wet zijn geregeld.

6 december 1973.

Art. 127.

L'article 10, 4°, de la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat est remplacé par la disposition suivante :

« 4° sur les résolutions, recours et conflits visés aux articles 18, 20, 22 et 122 de la loi du organique des centres d'aide sociale. »

Art. 128.

A compter du jour où la présente loi sera exécutoire, cesseront d'être obligatoires pour les matières qui font l'objet de ses dispositions, les lois, arrêtés, décrets, antérieurement en vigueur.

6 décembre 1973.

L. NAMECHE,
W. GELDOLF,
F. HUBIN,
M. VANDENHOVE,
R. GONDRY.